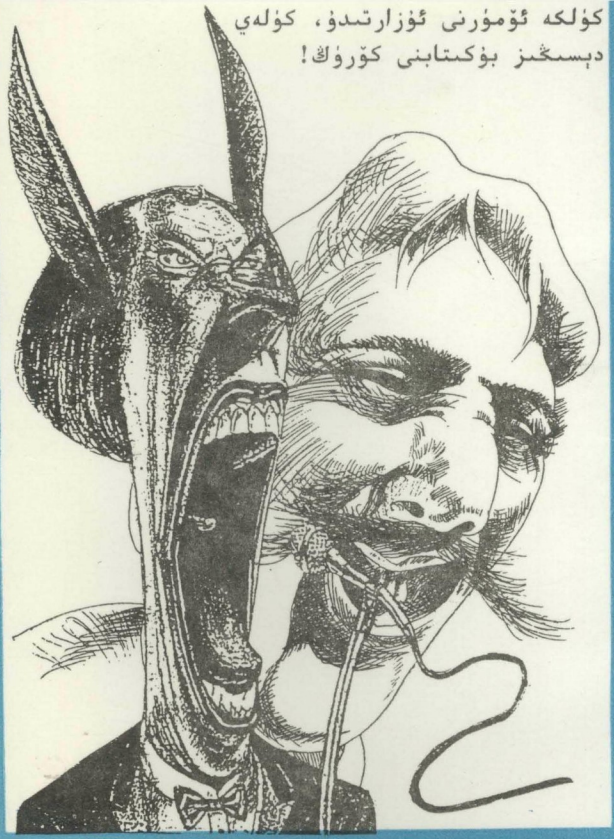
كۆلكە ئۆمۈرنى ئۇزارتىدۇ، كۆلەي
دېسسېئنز بۇكىتابنى كۆرۈڭ!

چەتئەل يۇمۇرلىرى

چۆچەك يۇمۇرلىرى

ـــ ئادەمنى تېلمقتۇرۇپ
كۈلدۈرىدىغان يۇمۇرلار

تەرجىمە قىلغۇچى: مۇھەممەت ئىمىن

مىللەتلەر نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

外国幽默精选:维吾尔文/穆罕穆德.伊明选译.—北京:民族出版社,1995.7

ISBN 7—105—02196—9

Ⅰ.外… Ⅱ.穆… Ⅲ.①幽默(文学)—外国—选集 ②维吾尔文—幽默(文学)—选集 Ⅳ.117

中国版本图书馆 CIP 数据核字(94)第 01002 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 5 号 邮编 100013)

民族出版社微机照排 王史山印刷厂印刷

各地新华书店经销

1995 年 10 月第 1 版 1995 年 10 月北京第 1 次印刷

开本:850×1168毫米 1/32 印张:4⅞

印数:0001—2,300 册 定价:4.00 元

مۇندەرىجە

تەرجىمە قىلغۇچىدىن ..... (1)

1. مەنمۇ سىناپ كۆرەي ..... (1)
2. مەن يارىلانغۇچىنىڭ دادىسى ..... (1)
3. ئوبدان ئامال ..... (2)
4. ئىسپاتلاش ..... (2)
5. بىز باي بولىدىغان بولدۇق ..... (2)
6. شىلەپەم قېنى ..... (3)
7. ئېتىم كىنو كۆرگىلى كېتىپتۇ ..... (3)
8. چىشىمنى ئىزدەۋاتىمەن ..... (4)
9. سۇ ئىچىڭ ..... (4)
10. ئون ئالتە ياشلىق چوڭ ئانا ..... (5)
11. كەشپىيات ..... (5)
12. ھاراق تاشلاش ..... (6)
13. ئۇ چاغدا لازىم ئەمەس ئىدى ..... (6)
14. داداڭنى چاقىرىپ كېلىمەن ..... (7)
15. ئەپچىل تەپەككۇر ..... (7)
16. ئەركەك بىلەن چىشىسىنى پەرق ئەتمەك ئاسان ... (8)
17. ئەقىللىق قارا مېكىيان ..... (8)

18 . جەننەتكە كىرىش ..... (8)
19 . دىئاگنوز قويۇش ..... (9)
20 . قۇرۇقلۇق ناھايىتى يېقىن ..... (9)
21 . سوغۇق ژە ئىسسىق ..... (10)
22 . يۇقىرى سۇرئەتلىك پويىز ..... (10)
23 . ئەجدادلىرىنى ماختاش ..... (11)
24 . ئاجايىپ ماشىنا ..... (12)
25 . ئارقىغا ئازراق ياندۇرۇڭ ..... (12)
26 . تېنىڭىز خېلى بجىرىمدەك تۇرىدىغۇ..... (12)
27 . جان ھەلقىمىغا يەتكەندە ياسىن ئوقۇش ..... (13)
28 . شورپا..... (13)
29 . يېرىم سائاڭ ..... (14)
30 . پەلتوينىڭىزمۇ يوق ..... (14)
31 . نوتا..... (15)
32 . ئوڭدىسىچە سۇ ئۇزۇش ..... (15)
33 . ئەڭ چوڭ پاراخوت ..... (16)
34 . ئوت تۇتاشتۇرالماسلىق ..... (16)
35 . ئون كوي بېرىڭ ..... (17)
36 . بىر ئىشتان تىكىپ بېرىڭ ..... (17)
37 . ماشىنىلارئۆڭتۇرۇلۇپ كېتىپتۇ ..... (18)
38 . نەچچىنچى ئايدا كەتكەندۇ ..... (18)
39 . تەسادىپىي كىرىم ..... (19)
40 . مەسئۇلىيەتنى ئادا قىلىش ..... (20)
41 . تۇنجى قېتىم ھەقىقەتەن شۇنداق ..... (20)

42. مۇنەۋۋەر بوكسيورچى..... (21)
43. ئويلىنىۋاتىمەن ..... (21)
44. شەتلەڭگە كىيىم..... (22)
45. بىلىق سېتىۋېلىش ..... (22)
46. غىپىدە سېلىۋەتتىم ..... (22)
47. خىزمەتچى ئېلىش ..... (23)
48. تەڭگە تەڭ ..... (23)
49. جاندىن كەچمەسلىك كەچمەسلىك ..... (25)
50. بىرلا ساقچى بار ..... (25)
51. مىڭ يىل ۋە بىر مىنوت ..... (25)
52. مەنمۇ بۇ يەرلىك ئەمەس ..... (26)
53. يىلپىز ئوۋلاش ..... (27)
54. ھەممەيلەن رازى..... (28)
55. يارەمگە موھتاج ..... (28)
56. ئۆزۈم پىيادە باراي ..... (29)
57. دېڭىز بوغىزىدىن ئۆزۈپ ئۆتۈش ..... (29)
58. تېخى يېقىندىلا كەسپىمنى ئۆزگەرتكەت..... (30)
59. ئەقىللىق شوپۇر..... (30)
60. پەسكە چۈشۈپ كېتىۋاتىمەن ..... (30)
61. قايتىپ كېلىش بىلىتى ..... (31)
62. مۇساپە ھېسابلاش سائىتىنى ئاۋۋال توختىتىۋېتىڭ
..... (31)
63. قوڭغۇراقلىق سائەتنى سىلكىپ قويۇڭ ..... (32)
64. ھېچنېمىنى ئاڭلىيالمىدىم ..... (32)

65 . بىكەتكە ۋاقتىدا كېلىش ..... (33)
66 . ھاراق ئىچكەچ كۆتۈش ..... (33)
67 . ئۇزۇم ..... (34)
68 . قەرز ئالغۇچى ۋە قەرز بەرگۈچى ..... (34)
69 . فرانسۇزچە ئۆگىنىشتىن مەقسەت ..... (35)
70 . مۇڭەپپەقىيەتسىز ئويۇن ..... (35)
71 . كۆيۈمچان بالا ..... (35)
72 . قاراڭغۇ چۈشكەندە ..... (36)
73 . ئاجايىپ مۆجىزە ..... (36)
74 . پويىزغا چىقىش ..... (37)
75 . ئەپچىل تەدبىر ..... (37)
76 . نېكىنىڭ "غايىسى" ..... (38)
77 . تېز ئالغا بېسىپسەن ..... (39)
78 . ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس ..... (39)
79 . ھەممىگە قادىر قوڭغۇراقلىق سائەت ..... (39)
80 . ئۆز ئالدىغا يېڭى چارە تېپىش ..... (40)
81 . كالا ئوغرىلاش ..... (40)
82 . داۋالاش تېخنىكىسى ئۇستىدە پو ئېتىش ..... (41)
83 . ئو ئۇتۇۋالدى ..... (41)
84 . ئامېرىكا قىتئەسىنى تاپقان كىم ..... (42)
85 . لامپوچكا ئالماشتۇرۇش ..... (42)
86 . نېمىشقا جازالانمىغان ..... (43)
87 . ئايدىكى قىستا-قىستاڭچىلىق ..... (43)
88 . پارتلىغاندا مۇكۈۋال ..... (44)

89. ئەسكەر بولۇشقا ئىلتىماس قىلىش ..... (44)
90. ساقچىنىڭ ئۇۋ ئوۋلىشى ..... (44)
91. يەنە كېلىشىڭىزنى قارشى ئالىمىز ..... (45)
92. توڭلاپ قالغان سۆز ..... (45)
93. ئادۇوكاتنىڭ ھەق ئېلىشى ..... (46)
94. يەر شارى يۈمۈلاق ..... (46)
95. باتۇر ئەسكەر ..... (47)
96. قىلچە ئاغرىنماسلىق ..... (47)
97. قالتىس جاۋاب ..... (48)
98. ھۆكۈمەت بەك ئەتىۋارلاۋتىدۇ ..... (48)
99. قېرىنداش ئىشلىتىپ تۇرۇڭ ..... (49)
100. پالاكەت باسقان بىمار ..... (49)
101. بۇنداق ماركىلىق بوتۇلكا ئەمەس ..... (50)
102. ئېسىگە ئېلىش ..... (51)
103. كۆپ قىسمى بۇ يەردە ..... (51)
104. بىرسى ئىشىكنى چېكىۋاتىدۇ ..... (52)
105. شەپە ..... (52)
106. بىر يىل كۈتتۈم ..... (53)
107. تەڭرىنى زىيارەت قىلىش ..... (53)
108. ۋاقىت ھېسابلاش ..... (54)
109. ۋاستىلىق باج ..... (54)
110. ھايۋانات پادىشاھى ..... (54)
111. چىشنى ئالدىرىماي تارتىش ..... (55)
112. چوشقا ۋە ئۆردەك ..... (55)

113. دېڭىز تېگىگە يېتىپ بارىدۇ ..... (55)
114. گەرەنچە كىيىملەرنىلا ساتىدىكەن ..... (56)
115. بەتبەشىرە ..... (56)
116. توغۇ پاقالچىقى ..... (56)
117. خاتالاشماپتىمەن ..... (57)
118. شۆكۈر قىلىڭ ..... (57)
119. تەلەيلىك ئىكەنسىز ..... (57)
120. ئاتىسىنى ماختاش ..... (58)
121. مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلاپ قويۇش ..... (58)
122. ئۇنداق قازانغا مۇنداق چۆمۈچ ..... (59)
123. ئۇنتۇز يىللىق تەجرىبە ..... (59)
124. ھەۋەس قىلىش ..... (60)
125. تەكەللۇپ قىلىدىغان ئات ..... (60)
126. قىلچە ھودۇقماسلىق ..... (61)
127. بۈگۈن ئاخشام زۇڭتۇڭ كەلمەيدۇ ..... (61)
128. مۇكاپاتقا ئېرىشىش ..... (62)
129. ھورۇن ئاكا-ئۇكىلار ..... (62)
130. يۇگۇرۇش مۇسابىقىسى ..... (63)
131. ئوغۇل بالىنىڭ رەددىيە بېرىشى ..... (63)
132. ئەقىللىق پىتىر ..... (63)
133. كەسىپ تاللاش ..... (64)
134. پەۋقۇلئادده تامغا ..... (64)
135. مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلىما ..... (65)
136. زىيان ..... (65)

137. ئوخشاش بولمىغان تەقدىر ..... (65)
138. كاتىپىمنى كۆتۈۋاتىمەن ..... (66)
139. ئۆردەك ..... (66)
140. گۈزەل ئەخلاق ..... (67)
141. پروفېسسورنىڭ ئۆزى دۆت ..... (67)
142. قوراللىق باندىتنىڭ ھوجۇمىغا ئۇچرىدىم ..... (67)
143. ئەپلىك پۇرسەت ..... (68)
144. ئاددىي سۆز بىلەن چوڭقۇر مەنانى ئىپادىلەش ..... (68)
145. ھەرگىز يول قويماسلىق ..... (69)
146. سەنمۇ كەلدىڭمۇ ..... (69)
147. زورلاپ يەك ..... (70)
148. جىنايەت سادىر قىلىش قورالى ..... (70)
149. بارماق ئىزى ..... (71)
150. ئەرز قىلىش ..... (71)
151. كېچە ياكى كۈندۈر دەپ ئايرىماسلىق ..... (72)
152. بىۋاستە تەسىرات ..... (72)
153. چوشقا كۆچۈكى ..... (73)
154. يىراقنى كۆرەلمەسلىك ..... (73)
155. يارامسىز مەرگەن ..... (73)
156. مەخپىيى بەلگىلىك تېلېگراممىا ..... (74)
157. تۈنۈگۈن كۆردۈم ..... (74)
158. دېڭىز ئارمىيىسى ئەسكىرى بولۇۋالماسلىقى ئۈچۈن ..... (75)

159. قەسەم قىلىش ..... (76)
160. بۇ يەردە ساقچى يوق ..... (76)
161. مال دوختۇرىغا كۆرۈنۈڭ ..... (76)
162. سىرتما بىكىتىپ قويۇڭ ..... (77)
163. دۇشمەن بولسمەن ..... (77)
164. ئون نەچچە زاپچاس كۆپ چىقتى ..... (78)
165. ئۇلگۈرەلمەسلىك ..... (78)
166. ئېشەكتەك ھاڭرايدىغان ناخشىچى ..... (78)
167. پەرق ..... (79)
168. شىكىسپىر ..... (80)
169. ئىنەك سىزىنىڭغۇ ..... (80)
170. خۇش خەۋەر ۋە شۇم خەۋەر ..... (81)
171. سۆيۈشنى قايتۇرۇش ..... (81)
172. ئەپچىل چارە ..... (81)
173. تۈيۈقسىز ھۇجۇم قىلىش ..... (83)
174. ئاجرىشىش سەۋەبى ..... (83)
175. كەچۈرۈم سوراش ..... (84)
176. ھاراقنى ئىچىۋېتىپ ساھىبجامالنى قۇتقۇزۇش
(84) .....
177. بىزنىڭ دەك ..... (85)
178. باھانە دېگەن تېپىلىپ تۇرىدۇ ..... (85)
179. سەۋەب ..... (86)
180. ئۆيلىنىشتە بىلىۋالمىدىغان ئىش ..... (86)
181. ئۆز ئۆيىگىزگە ئوخشاش ..... (86)

182. سۆيۈشۈپ خوشلىشىش ..... (87)
183. تۇنجى ئەسەر ..... (87)
184. جازالاش ..... (88)
185. ئىجارىگە ئالغان ئۆي ..... (88)
186. ئالدىراڭغۇلۇق ..... (88)
187. ئېسىدە تۇتالماسلىق ..... (89)
188. ئەپسۇسكى، يالغىنى يوق-تە ..... (90)
189. ئېرىم ئۆيدە ..... (90)
190. قورقۇش ..... (91)
191. پەرەز قىلىش ..... (91)
192. ھىجران ..... (92)
193. ئازادە ئولتۇرۇڭ ..... (92)
194. مېڭ قېتىم سۆيۈش ..... (92)
195. ئىمزاسىز مۇھەببەت خېتى ..... (93)
196. باغاق ئارقىلىق خەۋەرلەندۇرۇش ..... (94)
197. بالدۇر ماختاپ سېلىش ..... (94)
198. كىمنىڭ ئىشى ..... (95)
199. ئېشەكنى يېتتۇرۇپ قويۇش ئامەت ..... (95)
200. توغۇلغان كۈندىكى غەمخورلۇق ..... (96)
201. ئۆچ ئېلىش ..... (96)
202. يېقىن تۇغقانلارنىڭ توي قىلىشى ..... (97)
203. باش ئاغرىش ..... (97)
204. ئېغىز ئېچىشقا ئەڭ ھوقۇقلۇق ..... (98)
205. سىز كىم ..... (98)

206. تېز ئىنكاس قايتۇرۇش ..... (98)
207. يېقىن ۋە يىراق ..... (99)
208. قىبلىنامە ..... (99)
209. كومپىيىنىڭ تېراگېدىيىگە ئۆزگىرىشى ..... (100)
210. ئىككى دۆت ئېشەك ..... (100)
211. ئالتۇن ئىزدەش ..... (100)
212. رەسسام بىلەن تەنقىدچى..... (101)
213. ئاخبارات دېگەن نېمە ..... (101)
214. ۋىجدان ئەڭ ئادىل..... (102)
215. ئۇنىڭ بىلەن ئويىنىما..... (102)
216. سۈت دۇكىنىنىڭ خوجايىنى ۋە ئۇنىڭ شاگىرتى
..... (103)
217. ئېزىپ قالغان بالا ..... (103)
218. بالدۇرراق بىلگەن بولسام ..... (103)
219. ۋەدە بەرگەندىن كېيىن ..... (104)
220. كۆچۈرمىكەش كىم..... (104)
221. ياخشى نىيەتلىك بالا ..... (104)
222. شوردىن باغقا كىرگەن بالا ..... (105)
223. تاماكا چەكمىگەن بولسا ..... (105)
224. خىمىيە ئالىمى ۋە ئۇنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى ..... (106)
225. ئىشەنگىلى بولمايدىغان يېڭى ئوقۇتقۇچى ..... (106)
226. چىشىم دوختۇردا قالدى..... (107)
227. ئۇ يېقىن يولنى بىلمىدۇ..... (107)
228. بۇ راستىۋ-يالغان ..... (107)

229. شىددەتلىك جەڭ ..... (108)
230. نەچچە بارمىقى باردۇ دەپ ..... (108)
231. ئەر-ئايال دەپ ئايرىماسلىق ..... (108)
232. بىر قەدەر توغرا..... (109)
233. تەنبىھ بېرىش..... (109)
234. تاغ تىزمىسى ..... (110)
235. ئۆزىنى بىلىش ..... (110)
236. گەپ ئاڭلايدىغان بالا ..... (110)
237. تاقىرباش ۋە قۇملۇق..... (111)
238. دادا، ئەمدى سەن ئىسقىرتقىن ..... (111)
239. كېچىكىپ قېلىش ..... (112)
240. جېكنىڭ قولى ..... (112)
241. كولۇمبۇنىڭ ئۆزىدىن سوراڭ ..... (113)
242. ھەقىقىي جاۋاب ..... (113)
243. تۆۋەنلىمەيدىغان نەرسە ..... (113)
244. نېمە ئۈچۈن راكېتا تېز ماڭىدۇ ..... (114)
245. ساقلىغۇچنىڭ ئۆسۈپ چىقىشىنى كۈتۈۋاتىمەن
..... (114)
246. پادىشاھىمۇ بويسۇنىدۇ ..... (114)
247. خېرىدار جەلپ قىلىش ..... (115)
248. قوشۇپ ھېسابلاڭ ..... (115)
249. پۇل كەتمەيدۇ ..... (115)
250. ئىشەنچلىك بەلگە ..... (116)
251. ئەخمەق ئادەم..... (116)

252. ئالدىن دەپ قويۇش ..... (116)
253. ھېلىقى دەۋردىن ئاشقان ھەسەل ..... (117)
254. ئۆلۈم ئالدىكى ھېسسىيات ..... (117)
255. سېغىنىلىق بىلەن ۋەدە بېرىش ..... (118)
256. ئامال تېپىش ..... (118)
257. تاشنى باغلاپ قويۇش ..... (118)
258. ئىسسىق ئىچەي ..... (119)
259. ئوخشاش بولسۇن ..... (119)
260. ئاسما چىراغ ..... (119)
261. توخۇدىن سوراش ..... (120)
262. ھاياجانلىنىپ كېتىش ..... (120)
263. تۇغقىنى ئەمەس ..... (121)
264. داۋالاش قىيىن ..... (121)
265. ئوچۇق-يورۇقلۇق ۋە سەمىمىيلىك ..... (122)
266. ئۇمۇ كەلسۇن ..... (122)
267. ئەرەبچە كۇلۇۋاتىدۇ ..... (123)
268. ئۇيالمامسەن ..... (124)
269. ھەممىسى تاتلىق ئىكەن ..... (124)
270. دۇئىلغا چۇشۇش ..... (124)
271. پىكاپ ئوغرىلاش ..... (125)
272. ئات دېگەن نېمە ئۇ ..... (125)
273. پەرق ..... (126)
274. توخۇم ..... (126)
275. تەلەپ قويۇش ..... (127)

276. سەۋرچانلىق ..... (127)
277. ئىتنى ئۈرۈش ..... (127)
278. زېرەكلىك ..... (128)
279. ئۆلچەملىك جاۋاب ..... (129)
280. ئوغرىنىڭ ياخشى ئىشى ..... (129)
281. كىم ئەڭ ھۆرۈن ..... (129)
282. بىر ئېغىز سۆز ..... (130)
283. قىزىڭىزنى بەكرەك ئالغۇم بار ..... (130)
284. توي قىلىش ..... (130)
285. ئىشچىنىڭ جاۋابى ..... (131)
286. خوتۇننىڭ كۆزى ..... (131)
287. ئۈرۈشنى توختىتىش چارىسى ..... (131)
288. سەۋەنلىك كىمدە ..... (132)
289. ئەمەلىيەك گەپ قىلىڭ ..... (132)
290. قانۇنىي ئاساس ..... (132)
291. ئۇستاتلىق ..... (133)
292. ئۆيدە يەنە تۆز بارمۇ؟ ..... (133)
293. ماتېماتىكاشۇناسنىڭ مۇھەببەتلىشىشى ..... (133)
294. ئۆمۈر چەكلىك ..... (134)
295. بۈرۈنقى ۋە كېيىنكى ئەر ..... (134)
296. جايىدا بېرىلگەن جاۋاب ..... (134)
297. رەددىيە بېرىش ..... (135)
298. يول سوراش ..... (135)
299. ئەقىللىق بالا ..... (135)

300. ئەڭ يېقىن يول ..... (136)

تەرجىمە قىلغۇچىدىن

يۇمۇر ئەسلى ئىنگلىزچە سۆز بولۇپ، ئۇيغۇرچىدىكى لەتىپە، چاقچاق دېگەنلەرگە يېقىن كېلىدۇ. يۇمۇردا تۇرمۇشتىكى يامان ئىللەتلەر ۋە يولسىزلىقلار دائىتىلاش، مەسخىرە قىلىش قاتارلىق ئىستىلىستىكىلىق ۋاستىلەر ئارقىلىق، سەممىي كۆلكە ئىچىدە ئېچىپ تاشلىنىدۇ. يۇمۇردىكى بۇ ئالاھىدىلىكلەر پەم-پاراسەتلىك ئاتا-بوۋىلىرىمىز نەچچە مىڭ يىللىق تارىخىي تەرەققىيات جەريانىدا ئىجاد قىلغان لەتىپە ۋە چاقچاقلاردىمۇ يارقىن مۇجەسسەملەشكەن. نەچچە مىڭ يىللىق تارىخىي تەرەققىيات جەريانىدا، پەم-پاراسەت-لىك، باتۇر، ئىشچان، ئاق كۆڭۈل ئۇيغۇر خەلقى بەخت-سائادەت يولىدا ئىگىلمەي-سۈنمەي كۈرەش قىلىش بىلەن بىرۇاقىتتا، ئۆزىگە خاس شانلىق مەدەنىيەت ياراتتى، دۇنيا مەدەنىيەت خەزىنىسىگە «تۈركى تىللار دىۋانى»، «قۇتادغۇبىلىك» تەك ئالەمشۇمۇل شۆھ-رەتكە ئىگە ئۇنچە- دوردانىلەرنى تەقدىم قىلىپلا قالماي، بەلكى يەنە ئۆتكۈر زېھنى ۋە خۇش خۇي تەبىئىتىگە تايىنىپ، لەتىپە، چاقچاق قاتارلىق كۆزنى چاقنىتىپ تۇرىدىغان جاۋاھىراتلارنىمۇ تەقدىم قىلدى. نەسىرىدىن ئەپەندى لەتىپىلىرى ئۇيغۇر خەلقى ئارىسىغا شۇنداق كەڭ تارقالغانكى، ھەتتا كىچىك بالىلارمۇ بىرقانە-

چە لەتىپىنى ھېچ قىنالمايلا ئېيتىپ بېرەلەيدۇ. نەسىرىدىن ئەپەندىدىن كېيىن مەيدانغا كەلگەن سەلەي چاققان، موللا زەيدىن قاتارلىق لەتىپىچىلىرىمىز ئۆزىنىڭ ئۆتكۈر مەسخىرىلىك، مول مەزمۇنلۇق چاقچاقلىرى بىلەن ئەزگۈچىلەرنىڭ زوراۋانلىقىنى ۋە ئاچكۆز، رەزىل ئەپتى-بەشىرىسىنى ئېچىپ تاشلىدى، يامان ئىللەتلەرنى ۋە يولسىزلىقلارنى قامچىلىدى، جاھالەتلىك زاماننىڭ ئېغىر زۇلمىدىن زار قاقشىغان جاپاكەش خەلقىمىزنىڭ كۆڭلىنى ئاۋۇندۇردى. ئۇنىڭدىن كېيىن مەيدانغا كەلگەن ھېسام قاتارلىق چاقچاقلىرىمىز تۇرلۇك كۆلكە-چاقچاق سورۇنلىرىدا ۋە توي-تۆكۈنلەردە كىشىلەرگە ھوزۇر ۋە خۇشاللىق بەخش ئېتىپ، خەلقىمىزنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى بېيىتىشتا تۇرتكىلىك رول ئويناندى.

لەتىپە-چاقچاقلىرىمىزغا تومۇرداش بولغان چەت ئەل يۇمۇرلىرىمۇ ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكلەرگە ئىگە. يۇمۇرىستىك خۇسۇسىيەتلىرى كۆچلۈك ۋە ئۆزگىچە بولغان چەت ئەل يۇمۇرلىرىنى لەتىپە-چاقچاقلارغا ئەزەلدىن ئامراق خەلقىمىزگە بىر قەدەر سىڭىشىملىق ھالدا تەرجىمە قىلىپ تونۇشتۇرۇش ئۆزۈندىن بۇيانقى ئارزۇيۇم ئىدى. ئالاقىدار رەھبەرلەرنىڭ يېقىنىدىن قوللاپ قۇۋۋەتلىشى ۋە ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىشى ئارقىسىدا، بۇ ئارزۇيۇم ئاخىرى ئەمەلگە ئېشىپ، ئۇشبۇ كىتابنى مۇھتەرەم كىتابخانلارنىڭ ھوزۇرىغا سۇنۇشقا مۇۋەپپەق بولدۇم. چەت ئەل يۇمۇرلىرىنى بىپايان دېڭىز دېسەك، بۇ كىتابقا تالالاپ كىرگۈزۈلگەن يۇمۇرلار ئۇنىڭ بىر تامچىسىدىنلا ئىبارەت، خالاس. شۇنداقتىمۇ تامچە سۇدا قوياش نۇرى ئەكس ئەتكەندەك، بۇ كىتابتىنمۇ چەت ئەل يۇمۇرلى-

رىنىڭ ئۇمۇمىي گەۋدىسى ۋە ئاساسىي ئالاھىدىلىكىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. بۇ كىتابقا «ئېشەكتەك ھاڭرايدىغان ناخشىچى»، «يېڭى چەت ئەل يۇمۇرلىرى ۋە لەتىپىلىرى» ناملىق كىتابلاردىن شۇنداقلا «يۇمۇر ۋە لەتىپىلەر»، «كۈندە كۈلكە» قاتارلىق ژۇرنال-لاردىن 300 پارچە يۇمۇر تاللاپ كىرگۈزۈلدى. بالىلار يۇمۇرلىرى-غىمۇ مۇۋاپىق تۇردە ئىتىبار بېرىلدى. ئىشنىمەنكى، بۇ كىتاب كىتابخانلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشكۈسى.

مۇھەممەت ئىمىن

1994-يىل 3-ئاي، بېيجىڭ

1. مەنمۇ سىناپ كۆرەي

خوجايىن ئىشخانىغا كىرىپ:

— بېشىم قاتتىق ئاغرىپ كېتىۋاتىدۇ، — دەپتۇ.

— بۇنىڭدىن بىرنەچچە كۈن ئىلگىرى، — دەپتۇ بىر خىزمەت-چى دانىشمەنلەرچە مەسلىھەت بېرىپ، — مېنىڭ بېشىمغۇ قاتتىق ئاغرىپ كېتىۋىدى، لېكىن بىردەمدىن كېيىنلا ساقىيىپ كەتتى. چۈنكى خوتۇنۇم مېنى ساپاغا ئولتۇرغۇزۇپ، بىردەم چىڭ قۇچاقلىدى، بىردەم سۆيدى. شۇنداق قىلىپ باش ئاغرىقىم ھەش-پەش دېگۈچىلا سەللىمازا ساقىيىپ كەتتى.

خوجايىن بۇ گەپنى ئاڭلاپ، شىلەپىسىنى كىيگەچ، ئاۋازىنى پەسەيتىپ، دەپتۇ:

— بۇ چارىنى مەنمۇ سىناپ كۆرەي دەيمەن. خوتۇنىڭىز ھازىر ئۆيىڭىزدىمۇ؟

2. مەن يارلانغۇچىنىڭ دادىسى

كىچىك بىر بازاردا قاتناش ۋاقتىسى يۇز بەرگەنىكەن، بىرمۇنچە ئادەم ئەتراپقا ئولىشىۋاپتۇ. كېينىرەك كەپقالغان بىر ئادەم ئالدىغا ئۆتەلمەي تىت-تىت بولۇپ، بىر ئەقىل تېپىپتۇ-دە:

— مەن يارلانغۇچىنىڭ دادىسى بولىمەن، ماڭا يول بېرىڭلار! — دەپ ۋارقىراپتۇ.

ئۇ قىستىلىپ كىرىپ قارىسا، بىر ئېشەك يارلانغانىكەن.

3. ئوبدان ئامال

ياش ئىككى ئائىلە ئايلىق پاراڭغا چۈشۈپتۇ:

— مەن پىياز توغرىغاندا كۆزۈمدىن ياش ئاقمايدىغان ئوبدان ئامال تېپىۋالدىم.

— راستمۇ؟ ئېيتىڭا، قانداق ئوبدان ئامال ئۇ؟

— پىيازنى ئېرىمگە توغرىتىش.

4. ئىسپاتلاش

— مېنى سۆيىدىغانلىقىڭنى قانداق ئىسپاتلايسىز؟

— ھە، سىزنى ئويلىساملا كېچىسى كۆزۈمگە ئۇيقۇ كەلمەيدۇ.

— بۇ سىزنىڭ مېنى سۆيىدىغانلىقىڭنى ئىسپاتلىيالمايدۇ، دادامنى سىزنى ئويلىسىلا ئۇخلىيالمايدۇ.

5. بىز باي بولىدىغان بولدۇق

باشلىق، ئەرەبتىن بىرنى تۇتۇپ كەلگەن كىشىگە مىڭ دوللار ئىنئام بېرىلىدۇ، دەپ ئىلان چىقىرىپتۇ. ئەلى بىلەن يورى قۇملۇقتا ئولجا ئىزدەشكە كىرىشىپتۇ. بۇ ئىككىيلەن بىرنەچچە كۈن سوكۇلداپ يۈرۈپ ھېرىپ ماغدۇرىدىن كېتىپتۇ-دە، قاتتىق ئۇخلاپ قاپتۇ. ئەلى ئويغىنىپ قارىسا، يۈزىدىن كۆپرەك ئەرەپ مىلتىقلىرىنى بەتلەپ تۇرغىدەك.

— قوپە ئورنۇڭدىن! — دەپتۇ ئۇ دەرھال يورىنى تۇرتۇپ

ئويغىتىۋېتىپ، — بىز باي بولىدىغان بولدۇق.

6. شىلەپەم قېنى؟

بىر ئادەم دوختۇرخانىغا قورسىقى ئوپېراتسىيە قىلىنغان بىر ئاغىنىسىنى يوقلاپ بېرىپتۇ.

— ھالىڭ قانداقراق؟ — دەپتۇ ئۇ ئەھۋال سوراپ.

ياماڭ ئەمەس، — دەپتۇ بىمار جاۋابەن، — بىراق ئۆلار مېنى ئوپېراتسىيە قىلىپ بولۇپ ئەتىسى يەنە بىر قېتىم ئوپېراتسىيە قىلىپ، قورسىقىمدىن بىر پارچە داكىنى ئېلىۋەتتى. تۈنۈگۈن قورسىقىمنى يەنە بىر قېتىم يېرىپ، ئىچىدىن بىر قىسقۇچنى ئالدى.

دەل شۇ چاغدا دوختۇر يۈگۈرۈپ كىرىپتۇ— دە:

— شىلەپەمنى كۆردۈڭلارمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

7. ئېتىم كىنو كۆرگىلى كېتىپتۇ

ئېت باققان بىر كىشى ئاغىنىسىگە، ئېتىمغا پۇل بەرسەم گېزىت سېتىۋېلىپ ئەكىلەلەيدۇ، دەپتۇ. ھېلىقى كىشىنىڭ ئاغىنىسى بۇ گەپتى ئاڭلىغاندىن كېيىن، سىناپ باقماقچى بولۇپ، ئېتقا پىشكى پۇل بېرىپتۇ. ئارىدىن بىر سائەت ئۆتۈپ كەتكەن بولسىمۇ، ئېت گېزىتنى ئەكەلمەپتۇ.

— ئۇنىڭغا قانچە پۇل بەرگەنتىڭ؟ — دەپ سوراپتۇ ئېتنىڭ ئىگىسى.

— بەش كوي.

— هه، مۇنداق دېگىنه. بەش كوي بەرگەن بولساڭ ئىتىم ئۈدۈل كىنوخانىغا كېتىپتۇ.

8. چىشىمنى ئىزدەۋاتىمەن

بىر ئايال تازا ھەۋەس بىلەن كىنو كۆرۈۋاتقاندا، يېنىدىكى بىر ئەرنىڭ يەردە تىزلانغىنىچە بىرنەرسە ئىزدەۋاتقانلىقىنى بايقاپتۇ.

—نېمە ئىزدەۋاتىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ ھېلىقى ئايال تۆۋەن ئاۋاز بىلەن.

— بىر تال شاكىلاتنى، — دەپتۇ ئەرمۇ تۆۋەن ئاۋاز بىلەن، — ئۇ يەرگە چۈشۈپ كەتكەنىدى.

— بىر تال شاكىلات دەمسىزا؟ — دەپتۇ ھېلىقى ئايال ئاچچىغلانغان ھالدا، — ئۇ پاسكىنا بولۇپ كەتتى! مانا مانى ئېلىڭ، ئادەمنى خاتىرجەم ئولتۇرۇپ كىنو كۆرگىلى قويۇڭ! — ئايال سۆزلەۋېتىپ يوغان بىر شاكىلاتنى ھېلىقى ئەرگە بېرىپتۇ.

— بىراق، — دەپتۇ ھېلىقى ئەر، —مېنىڭ چىشىمۇ يەرگە چۈشۈپ كەتكەن شاكىلاتقا چاپلىشىغلىق ئىدى.

9. سۇ ئىچىڭ

ھاراق ئىچمەسلىكنى تەشەببۇس قىلىش جەمئىيىتىنىڭ خادىمى ھاراقكەشكە دەپتۇ:

— ئەگەر سىز ئۆسۈملۈككە سۇ قۇيۇپ تۇرسىڭىز، ئۇ تازا بولجالاپ ئاينىيدۇ. ناۋادا ھاراق قۇيىدىغان بولسىڭىز، ئۇ دەرھال

قۇرۇپ قالىدۇ، دەپ بېقىڭ، بۇنى ئاڭلاپ قانداق تەسىراتقا كەلدىڭىز؟

هاراقكەش جاۋابەن دەپتۇ:

— ئەگەر سىز قورسىقىڭىزغا ئۆسۈملۈك تېرىماقچى بولغان بولسىڭىز، سۇ ئىچىڭ.

10. ئون ئالته ياشلىق چوڭ ئانا

جون ئۆزى بىلەن تەڭ دىمەتلىك قىز دوستىنىڭ توغۇلغان كۈنىنى خاتىرلەش يۈزىسىدىن نېمە سوۋغات ئېلىپ بارسا ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلەلمەي قاپتۇ-دە، چوڭ ئانىسىدىن سوراپتۇ:

— چوڭ ئانا، ناۋادا ئەتىكى كۈن سىزنىڭ ئون ئالته ياشقا كىرگەن خاتىرە كۈنىڭىز بولغان بولسا، نېمە تەلەپ قىلاتتىڭىز؟

ئۇنىڭ چوڭ ئانىسى خۇشال بولغان هالدا دەپتۇ:

— راستىنلا شۇنداق بولىدىغان بولسا، هېچ نەرسە تەلەپ قىلمايتتىم!

11. كەشپىيات

بىر مەرگەن بازارغا بېرىپتۇ، ئۇ 10 تال يا ئوقنىڭ تامدىكى قىزىل چەمبىرەكنىڭ دەل ئوتتۇرىسىغا سانجىقلىق تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، ئىچىدە بەكمۇ قايىل بوپتۇ ۋە شۇ سورۇندىكى ئوقيا-چىدىن:

—بۇنىڭدا قانداق سىر بار؟—دەپ سوراپتۇ.

— بۇنىڭ چارىسى بەكمۇ ئاسان، — دەپتۇ ئوقياچى،

— ئاۋۇال ئوقيانى ئاتىمەن، ئاندىن ئوقنىڭ چۈرىسىگە چەمبىرەك سىزىپ قويىمەن.

12. هاراق تاشلاش

توم ئىسىملىك بىر كىشى قاۋاقخانىدا ئىككى ستاكان هاراق ئېلىپ، ئارقا-ئارقىدىن كۆتۈرۈۋېتىپتۇ. خىزمەتچى بۇنى كۆرۈپ:

— هاراقنى قالتىس ئىچەلەيدىكەنسىز جۇمۇ! — دەپ ماختاپ-تۇ.

— يوقسۇ، — دەپتۇ توم جاۋابەن، — بۇنىڭ بىرىنى ئۆزۈم ئۈچۈن ئىچتىم، يەنە بىرىنى قاتتىق ئاغرىپ قالغان دوستۇم ئۈچۈن ئىچىۋەتتىم.

توم ئەتىسى يەنە شۇ قاۋاقخانىغا كەپتۇ-دە، بىر ستاكانلا هاراق ئىچىپتۇ.

— دوستىڭىز... ئۆلۈپ كەتكەن ئوخشىمامدۇ؟ — دەپ سو-راپتۇ خىزمەتچى.

— ياق، مەن هاراق تاشلىدىم، — دەپتۇ توم.

13. ئۇ چاغدا لازىم ئەمەس ئىدى

بىر ئادەم ناهايىتى قايغۇرغان هالدا دوختۇرخانىغا كىرىپ، دەپتۇ:

— ماڭا ياردەم قىلىڭ، دوختۇر، بۇنىڭدىن بىر ئاي ئىلگىرى بىر تىيىنلىك تەڭگىنى يۇتۇپ سالغانىدىم.

— هەي ئادىشۇي، — دەپتۇ دوختۇر هەيران بولۇپ، —

نېمىشقا تېننى يوتۇۋالغان كۇنىلا كەلمەيسىز؟

— گەپنىڭ راستىنى ئېيتسام، دوختۇر، — دەپتۇ ھېلىقى ئادەم جاۋابەن، — ئۇ چاغدا بۇ پۇل ماڭا لازىم ئەمەس ئىدى.

14. دادامنى چاقىرىپ كېلىمەن

ئالمىزارلىقنى ئارىلاپ يۈرگەن باغۋەن بىر ئالما دەرىخى تۈۋىدە بىر ئوغۇل بالىنىڭ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ قاپتۇ.

— ھە، كىچىپۇرۇش! — دەپتۇ باغۋەن ۋارقىراپ، — قاراپ تۇر، دادامنى چاقىرىپ كەلمەيدىغان بولسام!

ئوغۇل بالا بېشىنى كۆتۈرۈپ، ئالما دەرىخىنىڭ ئۈستىگە قاراپ دەپتۇ:

— دادا، مۇنۇ ئەپەندىم سەن بىلەن پاراڭلىشاتتىم دەۋاتىدۇ.

15. ئەپچىل تەپەككۇر

كېمە دېڭىزغا چۆكۈشكە باشلىغانكەن، كېمە باشلىقى پاۋازىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ:

— كىم دۇئا-تىلاۋەت قىلىشنى بىلىدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

— مەن! — دەپتۇ ئاردىدىن بىرەيلەن.

— ناھايىتى ئوبدان، ئۆزىڭىزنىڭ ئامانلىقىنى تىلەپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىڭ، — دەپتۇ كېمە باشلىقى، — باشقىلار قۇتقۇزۇش كېيىمىنى كىيىۋالسۇن، قۇتقۇزۇش كېيىمىدىن بىرسىلا كەم ئىدى.

16. ئەركەك بىلەن چىشسىنى پەرق ئەتمەك ئاسان

— مەن بەش مىنۇت ئىچىدە ئون چۈشن ئۆلتۈردۈم، ئۇنىڭ تۆتى ئەركەك، ئالتىسى چىشى.

— ئىشەنمەيمەن! چۈشىنىڭ ئەركىكى بىلەن چىشسىنى قانداق پەرق ئېتىلەيسەن؟

— بۇنىڭدىن ئوڭاي ئىش يوق. چۈشىلەرنىڭ رومكىغا قونۇۋالغانلىرى ئەركەك، ئەينەككە قونۇۋالغانلىرى چىشى بولمامدۇ.

17. ئەقىللىق قارا مېكىيان

نىك: قارا مېكىيان ئاق مېكىياندىن ئەقىللىق، شۇنداقمۇ؟

توم: نېمىشقا شۇنداق دەيسەن؟

نىك: بۇنىڭدىكى سەۋەب شۇكى، قارا مېكىيان ئاق تۇخۇم تۇغالايدۇ، لېكىن ئاق مېكىيان بولسا قارا تۇخۇم تۇغالمايدۇ.

18. جەننەتكە كىرىش

باستېر: جەننەتكە كىرىشنى خالامسىلەر؟— دەپ سورىغاندىكەن، چىركاۋدا پەقەت بىرلا كشى قولىنى كۆتۈرمەپتۇ.

— ئەجەبا، سىز ئۆلگەندىن كېيىن جەننەتكە كىرىشنى خالىمامسىز؟ — دەپ سوراپتۇ باستېر ئۇنىڭدىن.

— ئەلۋەتتە خالايمەن، بىراق بايا بىزنى ھازىرلا جەننەتكە كىرگىلار دەۋاتامدىكىن دەپ ئويلاپ قاپتىمەن.

19. دىئاگنوز قويۇش

دوختۇر خېلى ئۇزۇن تەكشۈرۈپمۇ ئۇنىڭ نېمە كېسەلگە گىرىپتار بولۇپ قالغانلىقىنى ئېنىقلىيالماي، ئاخىردا مەسلىك قىلىپ:

— قايتىپ كېتىپ ئۆيىڭىزدە ئىسسىق سۇ بىلەن تازا ئوبدان يۇيۇنۇڭ، ئاندىن كېيىن تالادا بىر-ئىككى سائەت ئايلىنىڭ، لېكىن ئۆچىڭىزغا زادىلا كىيىم كىيمەڭ، — دەپتۇ.

— سىزنىڭچە كېسىلىمنى مۇشۇنداق ئۇسۇل بىلەن داۋالىغىلى بولارمۇ؟

— ياق. لېكىن مۇشۇنداق قىلسىڭىز ئۆپكە كېسىلىگە گىرىپتار بولۇشىڭىزدا گەپ يوق، بىز بولساق ئۆپكە كېسىلىگە دىئاگنوز قويۇش ۋە ئۇنى داۋالاشقا ناھايىتى ئۇستا.

20. قۇرۇقلۇق ناھايىتى يېقىن

كېمە چۆكۈپ كەتكەندىن كېيىن، بەختسىزلىككە ئۇچرىغان ئىككى كىشى دېڭىزدا لەيلەپ ئۈزۈپ يۈرۈپتۇ. ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىرى ھاسىرىغان ھالدا:

— قۇرۇقلۇق بۇ يەردىن ناھايىتى يىراقتىدۇ، ھەقسىزچان؟ — دەپتۇ.

— ياق، — دەپتۇ يەنە بىرى، — كۆپ دېگەندىمۇ 100 — 200 مېتردىن ئاشمايدۇ.

— نېمە دەۋاتسەنۇي، سارالڭ بولۇپ قالدىڭمۇ؟ 100 — 200 مېترلا كېلىدۇ دەيسەنغۇ؟

—توغرا، سۇ ئاستىغا 100 — 200مېترلا كېلىدۇ!

21. سوغۇق ۋە ئىسسىق

— سىبىرىيە شۇنداق سوغۇقكى، سۆز ئادەمنىڭ ئېغىزىدىن چىقىپ بولغۇچە توڭلاپ قېلىپ، يەرگە توروكلاپ چۈشىدۇ.

— ۋاي شۇنداقمۇ؟ ياۋا ئارىلى شۇنداق ئىسسىق بىر يەركى، مېكسىيانلارنى توڭلاتقۇ ئىچىدە باقمايدىغان بولساق، تۇخۇملارنى قورسىقىدا پىشۇرۇپلا تۇغۇۋېتىدۇ.

22. يۇقىرى سۈرئەتلىك پويىز

ئۇچ چەت ئەللىك دوست پويىزنىڭ سۈرئىتى توغرىسىدا پاراڭلىغا چۈشۈپتۇ.

ئاۋۇال ئامېرىكىلىق ئەپەندى ئېغىز ئېچىپتۇ:

— ئامېرىكىدا پويىزغا ئولتۇرىدىغان بولسىڭىز، دېرىزە سىرتىدىكى مەنزىرىلەرنى تاماشا قىلىشىڭىزمۇ مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى پويىز سۈرئىتىنىڭ تېزلىكىدىن يول بويىدىكى ستولبىللار ۋە دەل-دەرەخلەر بىر بىرىگە تۇتۇشۇپ كېتىپ، ئاراشسىز تام پەيدا قىلىدۇ.

فرانسىيىلىك خانىم ھەيران قالىغانىدەك بولۇپ: "پاھ، ھەقىقەتەن تېز ئېكەن!" دەپتەكەندىن كېيىن بىرئاز توختىۋېلىپ، سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپتۇ:

— فرانسىيىدىكى پويىزلاردا ھاجەتخانە ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدى، چۈنكى پويىز سۈرئىتىنىڭ تېزلىكى سىزنى ھەرقانداق جايدا،

چوڭ-كىچىك تەرتىپ قىستاپ قالسا قانداق قىلارمەن، دېگەن غەم-ئەندىشە خالاس قىلىشقا كاپالەتلىك قىلالايدۇ.

ياپونىيىلىك خېنىم بۇ ئىككىيلەنىڭ مەغرۇرلىنىپ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، بېشىنى چايقاپ، دەپتۇ:

— مەن ئۆتكەن ئايدا پويىز بىلەن توكيودىن ھېيخەيداۋغا بارماقچى بولدۇم، پويىز قوزغىلىشىغىلا يېقىتىم بىلەن سۆيۈشكەنىدىم، خۇمالاشقان كۆزلىرىمنى شۇنداق ئېچىپ قارىسام، يەنە بىر بىكەتتىكى ئاتونۇش بىر ئەرنى سۆيۈپ تۇرۇپتىمەن.

23. ئەجداداللىرىنى ماختاش

بىر ئىتالىيان بىلەن بىر يەھۇدى ئۆز ئەجداداللىرىنى ماختىغىلى تۇرۇپتۇ:

— يېقىندا رىم شەھىرىنىڭ يەر ئاستىدىن سىم تاناپ تېپىلىدى. بۇ، قەدىمكى رىملىقلارنىڭ سىملىق تېلېفون ئىجاد قىلغانلىقىنى چۈشەندۈردۇ.

— ھىم، سىز ئىروسالىمدا نېمە تېپىلغانلىقىنى بىلەمسىز؟

— بىلمەيدىكەنمەن.

— ئۇنداق بولسا بىلىپ قېلىڭ، ئۇ يەردىن ھېچ نېمە تېپىلمىدى.

— ھېچ نېمە تېپىلمىدى دېدىڭىزما؟!

— شۇنداق، بۇ بىزنىڭ ئاتا-بوۋىمىزنىڭ سىمسىز تېلېفون ئىجاد قىلغانلىقىنى چۈشەندۈردۇ.

24. ئاجايىپ ماشىنا

بىر ئامېرىكىلىق بىلەن بىر فرانسىيىلىك ھە دەپ پو ئانقىلى تۇرۇپتۇ:

— بىز ئامېرىكىلىقلار شۇنداق بىر ماشىنا ئىجاد قىلدۇقكى، — دەپتۇ ئامېرىكىلىق، — بىر چوشقىنى ماشىنىنىڭ بۇ تەرىپىدىن ئىتتىرىپ كىرگۈزۈپتىپ، ماشىنا تۇتقۇچىنى شۇنداق چۆرۈيدۇ-غانلا بولساق، چوشقا قېرىسى ئۇ تەرەپتىن ئۇزۇلمەي چىقىۋىرىدۇ.

— بۇنداق ماشىنا فرانسىيىدە ئاللىقاچان ئىلغارلاشتۇرۇل-دى، — دەپتۇ فرانسىيىلىكمۇ، — ئەگەر چوشقا قېرىسىنىڭ تەمى تىلىڭىزغا تېتىمايى قالسا، ماشىنا تۇتقۇچىنى ئارقىغا قارىتىپ چۆرىسىڭىزلا، چوشقا ئاۋۇالقى يەردىن شۇ پېتى يېنىپ چىقىدۇ.

25. ئارقىغا ئازراق ياندۇرۇڭ

شوپۇر: يېتىپ كەلدۇق، ئەپەندىم، كىرا ھەققى ئۈچۈن 12 كوي تۆلەڭ.

كىرا قىلغۇچى: ئاپلا، خاپا بولماي، ماشىنىڭىزنى ئارقا-غا ئازراق ياندۇرۇڭ، يېنىمدا 10 كويلا قاپتۇ.

26. تېنىڭىز خېلى بىجىرىمدەك تۇرىدىغۇ

بىر كەنتتە كىشىلەر 99 ياشقا كىرگەن بىر بوۋاينىڭ تۇغۇل-غان كۈنىنى تەبرىكلەپتۇ. كەنت باشلىقى پەخىرلەنگەن ۋە خۇشال بولغان ھالدا تەبرىكنامە سۆزلەپتۇ:

— قەدىرلىك ئاتا، سىزنى چىن قەلبىمدىن تەبرىكلەيمەن.

كېلەر يىلى سىزنىڭ 100 ياشقا كىرگەنلىكىڭىزنىمۇ تەبرىكلىسەم دەيمەن.

بوۋاي كەنت باشلىقىنىڭ بېشىدىن ئايىغىچە تازا زەڭ سېلىپ قاراپ چىققاندىن كېيىن دەپتۇ:

— نېمىشقا بولمايدىكەن؟ تېنىڭىز خېلى بىجىرىمدەك تۇرىدىغۇ...

27. جان ھەلقۇمىغا يەتكەندە ياسىن ئوقۇش

— ئەپەندىم، ئوت ئاپىتى ستراخۇانىيىسىگە ئىلتىماس قىلىمەن.

— بىردەم تۇرۇپ تۇرۇڭ.

— بولمايدۇ، ئۆيۈمگە ئوت كەتتى.

28. شورپا

گىيورى ئەپەندى دېگىز بويىغا ئارام ئېلىشقا كەپتۇ. ئۇ چوشكەن مېھمانخانا ناچارراق مېھمانخانا بولغاچقا، ھەرۋاقلىق تاماق بەكمۇ ئاز بېرىلىدىكەن. بىر كۈنى ئۇ كەچلىك تاماق يېمەكچى بولۇپ قارىسا، تەخسە ھۆل تۇرغىدەك. ئۇ تەخسىنى قولىغا ئېلىپ خىزمەتكارغا:

— بۇ تەخسە ھۆل ئىكەن، ئالماشتۇرۇپ بەرسىڭىز، — دەپتۇ.

— ئۇ سىزگە بېرىلگەن شورپا، — دەپتۇ خىزمەتكار جاۋابەن.

29. يېرىم سارايچى

بىر بوۋاي تۆگمەنگە كېلىپ، باشقىلارنىڭ بۇغدىيىنى ئۆزىدىكى تاغىرىغا تۆكۈۋاپتۇ. كىشىلەر ئۇنىڭدىن:

— ھەي بوۋا، نېمىشقا باشقىلارنىڭ بۇغدىيىنى ئۆزىڭىزنىڭ تاغىرىغا تۆكۈۋالىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— يېرىم سارايىمەن، — دەپتۇ ئۇ.

— ئۇنداق بولسا نېمىشقا ئۆزىڭىزنىڭ بۇغدىيىنى باشقىلارنىڭ تاغىرىغا تۆكۈپ قويمايسىز؟

— ئۇنداقتا پۈتۈن سارايچى بولىمامدىمەن!

30. پەلتۈيىڭىزمۇ يوق

بىر خېرىدار ئاشپۇزۇلغا كىرىپ، پەلتۈسىنى سېلىپ داالندىكى كىيىم ئاسقۇچقا ئېسىپتۇ-دە، پىششىق كالا گۆشى بۇيرۇتۇپتۇ. كۆتكۈچى ئۇنىڭغا قاراپ:

كەچۈرۈڭ، يوق ئىكەن، — دەپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن خېرىدار قورداق بۇيرۇتۈپتۇ. بىر ئازدىن كېيىن كۆتكۈچى قورۇق قول يېنىپ چىقىپ، يەنە:

— كەچۈرۈڭ، يوق ئىكەن، — دەپتۇ.

شۇنداق قىلىپ خېرىدار ئارقا-ئارقىدىن بىرنەچچە خىل قورۇما بۇيرۇتۇپ باققان بولسىمۇ، ، ھېلىقىدەكال جاۋاب بېرىپتۇ. ئۇ ناھايىتى ئاچچىغلانغان ھالدا ئورنىدىن تۇرۇۋېتىپ:

— ئۇنداق بولسا بوپتۇ، پەلتۈيىمنى ئەپچىقىپ بېرىڭ، — دەپتۇ.

بىر ئازدىن كېيىن كۆتكۈچى مەسىلداپ يېتىپ كەپتۇ-دە، كۈلۈمسىرىگەن ھالدا:

— ئەپۇ قىلىڭ، پەلتۇيىڭىزمۇ يوق ئىكەن! — دەپتۇ.

31. نوتا

ئەنگلىيىلىك بىر يىگىت سۆيگىنىنى فرانسىيە ئاشخانىسىغا باشلاپ كىرىپتۇ. لېكىن ئۇ فرانسۇزچىنى ئۇقمىغاچقا، تاماق تەرىملىكىدە نېمىلەر يېزىلغانلىقىنى بىلەلمەپتۇ. شۇنداقتىمۇ سۆيگىنى ئالدىدا ئۆزىنىڭ بىلىمسىزلىكىنى چاندۇرغىسى كەلمەي، تاماق تىزىملىكىدىكى بىرنەچچە قۇر خەتنى كۆتكۈچىگە كۆرسەتمەي:

— بولدىلا، بىزگە مۇشۇ بىرنەچچە خىل تاماقنى كەلتۈرۈڭ، — دەپتۇ.

— كەچۈرۈڭ، — دەپتۇ كۆتكۈچى تاماق تىزىملىكىگە قاراپ كۈلۈپ، — بۇ، سازەندىلەر ئورۇنلايدىغان نوتا.

32. ئوخشىمىسىچە سۇ ئۈزۈش

بىر مۆتىۋەر ئاشپۇزۇلغا كىرىپ تاماق يەپتۇ، تۈيۇقسىز شور-پىدا بىر چۈنىنىڭ لەيلەپ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ قاپتۇ-دە، قول ئىشارىتى بىلەن كۆتكۈچىنى چاقىرىپ، سوغۇق كۈلۈپ مەسخىرە قىلىپ:

— ئېيتىڭا، بۇ بىرنېمە شورپامدا نېمە قىلدۇ؟ — دەپتۇ.

كۆتكۈچى ئىگىلىپ بىر ھازا زەڭ سېلىپ قارىغاندىن كېيىن،

ئەدەپ بىلەن دەپتۇ:

— ئۇ ئوڭدىسىچە سۇ ئۈزۈۋېتىپتۇ، ئەپەندىم.

33. ئەڭ چوڭ پاراخوت

باشقا-باشقا دۆلەتتىن كەلگەن ئۇچ ماتروس پاراڭغا چۈشۈپ، ئۆز دۆلەتلىرىدە ياساللىغان پاراخوتلارنىڭ چوڭلۇقى ئۈستىدە ماختىنىپتۇ.

ئۇلارنىڭ بىرى ئاۋۇال ئېغىز ئېچىپتۇ:

— بىزنىڭ پاراخوتىمىز دۇنيادىكى ئەڭ چوڭ پاراخوت. پارا-خوت باشلىقى قۇماندانلىق سۇپىسىدا موتسىكلىت مىنىپ يۈرۈپ بۇيرۇق چۈشۈرىدۇ.

ئارقىدىن يەنە بىرەيلەن مۇنداق دەپتۇ:

— ھېچقانچە ئەمەسكەنغۇ. بىزنىڭ پاراخوتىمىز دېگەن سىلەر-نىڭكىدىن خېلىلا چوڭ. ئاشپەز مەشكە قارا ماشىنا بىلەن كۆمۈر سېلىپ چىقىدۇ.

— سىلەر پو ئېتىۋاتىسىلەر! — دەپ ۋارقىراپ كېتىپتۇ ئۈچىنچى كىشى، — مانا بىزنىڭ پاراخوتىمىز دېگەن دۇنيادىكى ئەڭ چوڭ پاراخوت. ئاشپىزىمىز قازانىنىڭ ئىچىدە قولۇقانى ھەيدەپ يۈرۈپ تاماق ئېتىدۇ.

34. ئوت تۇتاشتۇرالماسلىق

تاماكا خۇمارى كۈچلۈك بىر كىشى كۆپ قېتىم تاماكا تاشلاش نىيىتىگە كەپتۇ- يۇ، لېكىن ئەمەلگە ئاشۇرالماپتۇ. ئۇ ئا-

مالسىزلىقتىن غۇتۇلداپ تۇرۇپ، يېنىدىن تاماكىسىنى چىقىرىپ هوزۇرلىنىپ چېكىشكە باشلاپتۇ. ئاغىنىسى ئۇنىڭغا نەسىهەت قىپتۇ:

— تاماكا چېكىش ئىنتايىن زىيانلىق، هەم ئۇنىڭ چىقىمى كۆپ. ئۇنىڭدىن كۆرە، تاماكا خۇمارىڭ تازا تۇتقاندا، ئىككى تال قايماقلىق مۇز چوكا ئېلىپ يەپ باقسائ بولمامدۇ.

— ئاللىقاچان سىناپ كۆرگەنمەن، — دەپتۇ هېلىقى كىشى دەرهال، — هەرقانچە قىلىپمۇ ئۇنى تۇتاشتۇرالمىدىم.

35. ئون كوي ببرىڭ

پاۋىل چوش كۆرۈپتۇ. چۈشىدە بىرسى ئۇنىڭغا توققۇز كوي بەرگەنمىكەن، ئۇ:

— ئاز بولۇپ قالدى، 10 كوي ببرىڭچۇ! — دەپ تۇرۇۋاپتۇ. هېلىقى كىشى بەرگىلى ئۇنىماپتۇ.

ئۇ بىردەمدىن كېيىن ئويغىنىپ قارىسا، قولىدا بىر تىيىنمۇ يوق تۇرغىنىدەك. ئۇ شۇ هامان كۆزىنى يۇمۇپتۇ-دە:

—بوپتۇ، توققۇز كوي بەرسىڭمۇ ببرىڭا! — دەپتۇ.

36. بىر ئىشتان تىكىپ ببرىڭ

بىر تىلەمچى دەرۋازىنى قېقىپ، سەدىقە سوراپتۇ.

— ماڭا ئېچىڭلار ئاغرىسۇن. موما، — دەپتۇ تىلەمچى.

— ۋاي بىچارە، — دەپتۇ مۇمايى، - مەندە پۇلمۇ، يېيدىغان نەرسىمۇ يوق. ناۋادا كىيىملىرىڭنى يامىتامقچى بولساڭ، بۇنىڭغا

يارده‌م بېره‌لەيمەن.

— ئۇنداق بولسا ناھايىتى ياخشى گەپ ئىكەن، — دەپتۇ تىلەمچى، — مەندە بىر تال تۇگمە بار، شۇ تۇگمىنى قادىپ بىر ئىشتان تىكىپ بەرسىڭىز قانداق؟.

37. ماشىنىلار ئۆڭتۇرۇلۇپ كېتىپتۇ

ئىلىپنىڭ سۇنىقىنى بىلمەيدىغان بىر ئادەم بىر پارچە گېزىت سېتىۋاپتۇ-دە، گېزىت كۆرگەن بولۇپ تۇرۇپتۇ، لېكىن ئۇ گېزىتنى تەتۇر تۇتۇۋالغانىكەن.

— ئەپەندىم، — دەپتۇ يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان بىر كىشى ئۇنىڭغا، — گېزىتنى قانداق خەۋەرلەر بار ئىكەن؟

— ۋاھ تۇغۇلۇپتۇ، — دەپتۇ ھېلىقى كىشى جاۋابەن، — قارىمامسىز، سۇرەتتىكى ماشىنا چاقلىرىنىڭ ھەممىسى ئاسمانغا قاراپ قاپتۇ.

38. نەچچىنچى ئايدا كەتكەندۇ

ھەيكەلتىراش خاك كىشىلەرگە تەزىم قىلغاندا بىر ئىگىلىپلا بولدى قىلمىكەن، كىشىلەر ئۇنى ئەدەپسىز ئىكەن، دەپ قارايدىكەن. بىرەيلەن ئۇنىڭغا:

— كىشىلەرگە تەزىم قىلغاندا ئىچىگىدە: "1-ئاي، 2-ئاي ..." دەپ ساناپ تاكى 12-ئايغىچە بېشىڭنى تېگىۋەر، مۇشۇنداق قىلساڭ ئەدەپلىك بولغان بولۇسەن، — دەپ چۈشەندۈرۈپتۇ.

ئەتىسى ئۇ كوچىدا بىر قەدىناس دوستى بىلەن ئۇچرىشىپ

قالغانىكەن، ھېلىقى ئادەمنىڭ دېگىنىدەك قىپتۇ. خاكىنىڭ دوستى ئۇنىڭ توغىمىس تەزىملىرىدىن ھەيران بولۇپ، كېتىپ قاپتۇ، خاك بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىسا، قەدىناس دوستى يېنىدا يوق تۇرغىدەك، شۇنىڭ بىلەن يولۇچىلاردىن:

-- ئۇ نەچچىنچى ئايدا كەتكەندۇ؟-- دەپ سوراپتۇ.

39. تاسادىپىي كىرىم

مەلۇم بىر شىركەتنىڭ بىناسىغا ئوت كېتىپ، ئەتراپىنى قاپقا-را ئىس-تۈتەك قاپلاپ كېتىپتۇ، ئوت بارغانسىرى ئۈلغايغىلى تۇ-رۇپتۇ، لېكىن ھېچكىمنىڭ ئوت ئىچىگە ئېتىلىپ كىرىشكە جۈرئەت قىلالماپتۇ. شىركەت باشلىقى تىت-تىت بولغىنىدىن ئاۋازىنى قويۇۋېتىپ:

-- كىم باشلامچىلىق بىلەن ئېتىلىپ كىرىپ ئوت ئۆچۈرسە، مەن شۇنىڭغا 50 مىڭ دوللار ئىنئام بېرىمەن! -- دەپ ۋارقىراپتۇ.

دەل شۇ چاغدا بىر ماشىنا ئوت ئىچىگە كىرىپ كېتىپتۇ، شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر بەس-بەستە ئېتىلىپ كىرىپ، ئوت ئۆچۈرۈشكە باشلاپتۇ. ئاخىر ئوت ئۆچۈرۈلۈپ، شىركەتنىڭ مال مۈلكى ئامان قاپتۇ. شوپۇر 50 مىڭ دوللار ئىنئام ئاپتۇ، مۇخبىر ئۇنىڭدىن:

-- بۇ پۇلنى نېمىگە ئىشلەتمەكچى بولۇۋاتىسىز؟ -- دەپ سورىغانىكەن، شوپۇر:

-- ئاۋۋال ماشىنامنىڭ تورمۇزىنى رېمونت قىلدۇرىمەن، - دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

40. مەسئۇلىيەتنى ئادا قىلىش

زاۋۇت باشلىقى يېڭى كەلگەن دېرۇزا‌زىۋەنگە:

• مالىلىرىمىزنى كىشىلەر دارۇزا‌زىدىن ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ كەتمەسۇن، دەققەت قىل جۇمۇ! — دەپ تاپىلاپتۇ.

ئۇشتىن چۇشۇپ قايتىدىغاندا، دېرۇزا‌زىۋەن ئىشچىلارنىڭ سومكىسىنى بىر-بىرلەپ ئاقتۇرۇپتۇ، لېكىن سومكىلارنىڭ ئىچىدىن بىرەر نەرسە تېپىلماپتۇ.

بىر قېتىم دېرۇزا‌زىۋەن زاۋۇت باشلىقىدىن:

— زاۋۇتىمىزدا قانداق مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىلىدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

— سومكا، — دەپتۇ زاۋۇت باشلىقى.

41. تۇنجى قېتىم ھەقىقەتەن شۇنداق

— شىركىتىڭىز مېنىڭ ئەڭ يېڭى كەشپىياتىمنى قوللىنىشنى خالامدىكەن؟ بۇ، ئاپتۇماتىك سائال ئېلىش ماشىنىسى. بىرقانچە تەڭگە پۇلنى ماشىنا ئىچىگە كىرگۇزۇپ، ئارقىدىن بېشىڭىزنى تۆشۈككە تىقىسىڭىزلا، ئىككى تەرەپتىكى ئۈستۈرا ئاپتۇماتىك يۇ-سۇندا ساقال-بۇرۇتلىرىڭىزنى پاكىز ئېلىپ قويىدۇ.

— ھەربىر ئادەمنىڭ يۈز شەكلى ئوخشىمايدىغان تۇرسا...

— تۇنجى قېتىم ھەقىقەتەن شۇنداق.

42. مۇنەۋۋەر بوكسيورچى

ئەلىك: مەن ياش چېغىمدا مۇنەۋۋەر بوكسيورچى ئىدىم، مەن بىلەن مەيدانغا چۈشۈشكە جۈرئەت قىلغان ھەرقاندا ئاق ئادەمنى بىر قولۇم بىلەنلا يەرگە مىخلاپ قويات تىم.

ئەينىيا: راست شۇنداقمىدى؟

ئەلىك: ئەلۋەتتە. ئەپسۇسلىنارلىقى شۇكى، مەن بىلەن مۇشتلىشىشقا جۈرئەت قىلىدىغان سېكا قوللۇق ئادەمنى تا ھازىرغىچە تاپالماي كېلىۋاتىمەن.

43. ئويلىنىۋاتىمەن

بۇلاڭچى: قىمىرلىما، دۇمبەڭگە تاپانچام تىرەگلىك!

بىننى: نېمە؟

بۇلاڭچى: قىمىرلىما دەۋاتىمەن، ياۋاشراق بول.

بىننى: ماقۇل، ماقۇل، ئەپەندىم، تاپانچىڭىزنى ئېرىدىراق تارتىڭىز.

بۇلاڭچى: ئاغزىڭنى يۇم! مېلىڭغا تۇرامسەن، جېنىڭغىمۇ؟

بىننى ئۇزاققىچە ئۇنچىقماپتۇ.

بۇلاڭچى: ئېيتقىنا، زادى مېلىڭغا تۇرامسەن، جېنىڭغىمۇ؟

بىننى: ئويلىنىۋاتىمەن!

44. شەتلەڭگە كىيىم

تۇرلۇك مالالار ماگىزىنىدا سېرىق شەتلەڭگىدىن ئوخشاش كىيىمى سېتىلىپتۇ، كاتەكچىلىرىگە رەقەم چۈشۈرۈلگەنكەن. خېرىدار ھەيران بولۇپ:

— بۇنىڭ كاتەكچىلىرىگە رەقەم چۈشۈرۈلگىنى نېمىسى؟ — دەپ سوراپتۇ.

— بۇ يېڭى مەھسۇلات، ئىشلىتىش ناھايىتى قولايلىق، — دەپتۇ ئايال پىرىكازچىك چۈشەندۈرۈپ، — ئەگەر كېچىدە سىزنى بۇرگە چېقىپ كەتسە، خۇتۇنىڭىزغا: "ماري، 17-كاتەكچىنى تۈپ مىجىۋەتكىنە!" دېسىڭىزلا ئىش پۈتىدۇ.

45. بېلىق سېتىۋېلىش

ستىتان ئەپەندى بېلىق ستىۋالماقچى بولۇپ بازارغا بېرىپتۇ، ئۇ، بېلىقنى بۇرنىغا يېقىن ئەپكىلىپ ئۇزۇنغىچە پۇراپتۇ.

— نېمە قىلغىنىڭىز بۇ؟ — دەپتۇ بېلىق ساتقۇچى.

— بېلىقتىن دېڭىزدا نېمە خەۋەرلەر بار دەپ سوراۋاتىمەن.

— ئۇ سىزگە نېمىلەرنى دېدى؟ — دەپتۇ بېلىق ساتقۇچى ئاچچىقلاپ.

— ئۇ: "سىزگە ئېيتقۇدەك يېڭى ئىشلار يوق، چۈنكى مەن دېڭىزدىن ئايرىلغىلى ئۇچ ھەپتە بولغان" دەۋاتىدۇ.

46. غېيىپىدە سېلىۋەتتىم

— مانا بۇ خەتنى ۋە 30 تىيىننى تۇت، — دەپتۇ باي مالىدە-

يەغا، — بۇ خەتنى پوچتا ساندۇقىغا سېلىۋەت. شۇنى ئېسىگدە چىڭ تۇتقىنكى، ئاۋۋال ماركا سېتىۋېلىپ، كونۋېرت ئۈستىگە چاپلا، ئاندىن سال.

مالاي بىردەمدىلا قايتىپ كەپتۇ، پۇل تېخىچە قولىدا سەقمەداغلىق تۇرغىنىدەك.

— نېمىشقا ماركا سېتىۋالمىدىڭ؟ — دەپ سوراپتۇ خوجايىن.

— مەن ئۇنداق دۆت ئەمەس، — دەپتۇ مالاي، — پوچتا ساندۇقىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئەتراپقا تازا ئوبدان قارىۋەتتىم- دە، ھېچكىم دىققەت قىلمىغان پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، خەتنى غەپپەدە سېلىۋەتتىم!

47. خىزمەتچى ئىلىش

ئاسار ئەتىقە دۇكىنىغا بىر خىزمەتچى لازىم بولغانىكەن، خوجايىن پول ئۈستىدىن ئىنچىكە بىر تال ياغاچ شىشقىنى ئېلىپ، ئىمتىھان بېرىشكە كەلگەن يىگىتتىن سوراپتۇ:

— تازا ياخشى قارا، قولۇمدىكى بۇ نېمە؟

— پادىشاھ پىتىرنىڭ چىش كولىغۇچى.

— جاۋابىڭ جايىدا، ھازىردىن باشلاپ خىزمەتكە چۈشىسەڭ بولىدۇ.

48. تەڭگە تەڭ

بىرمۇنچە ئادەم بەس-بەستە "تورغاي گۆشى كونسېرۋاسى"

سېتىۋېلىشقا باشلاپتۇ. بىر تايال بىر قانچە قۇتا كونسېرۋا سېتىۋېلىپ، بىرىنىڭ ئاغزىنى ئېچىپ يەپ باقسا، ئات گۆشىدەك تېتىپتۇ.

بۇ چاغدا بىر باجگىر يېتىپ كەلگەنىكەن، ئايال ئۇنىڭغا ئەھۋالنى ئېيتىپتۇ:

— تېتىپ باقسام، بۇ تورغاي گۆشى ئەمەستەك قىلىدۇ، سىزمۇ تېتىپ كۆرۈڭا!

باجگىر تېتىپ باققاندىن كېيىن كونسېرۋا سانتۇچىدىن:

— سېتىۋالغىنىڭىز راستىتىنلا تورغاي گۆشى كونسېرۋاسىمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

— راست شۇنداق، چاتاق يوق، — دەپتۇ كونسېرۋا سانتۇچى.

— بۇ كونسېرۋا ساپ تورغاي گۆشىدىنلا ئىشلەنگەنمۇ؟

— ھەە... ياق.

— نېمىنىڭ گۆشىنى ئارىلاشتۇردىڭىز؟

— ئات گۆشىنى.

— قانچىلىك ئات گۆشى ئارىلاشتۇردىڭىز؟

— كۆپ ئەمەس، كۆپ ئەمەس.....

— زادى قانچىلىك ئارىلاشتۇردىڭىز؟

— تەخمىنەن تەڭ.

— ئېنىقراق ئېيتىڭچۇ، زادى قانچىلىك تۇرغاي گۆشىگە قانچىلىك ئات گۆشى ئارىلاشتۇردىڭىز؟

— تەخمىنەن تەڭ ئارىلاشتۇردۇم، — دەپتۇ كونسېرۋا سانتۇچى جاۋابەن — بىر ئانتا بىردىن تورغاينى توغرىلىدىم.

49. جاندىن كەچسەڭ ھاراقتىن كەچمەسلىك

شوتلاندىيەلىك بىر ھاراقكەش شەمىنەك يانچۇقىغا بىر بوتۇلكا ۋىسكى سالغىنىچە كوچا بويلاپ مېڭىپتۇ. ئويلىمىغان يەردىن بىر ماشىنا ئۇنى سوقۇپ يىقىتىۋېتىپتۇ. ئۇ ئورنىدىن تۇرغاچ شەمەنەك يانچۇقىنى سىلاپ باققانىكەن، قولىغا ھۆل بىلەر نەرسە ئۇرۇنۇپتۇ.

— ھاراق بولماي، قان بولغىدى، ئىلاھىم! — دەپتۇ ئۇ غودۇڭشۇپ.

50. بىرلا ساقچى بار

بىر بالا دادىسى بىلەن بىللە ئۆيگە قايتىپ كېتىۋېتىپ، دادىسىدىن:

— مەسىلىك دېگەن نېمە؟ — دەپ سوراپتۇ.

— قارىغىنا، ئاۋۇ يەردە ئىككى ساقچى تۇرمامدۇ، — دەپتۇ دادىسى، — ئاشۇ ئىككى ساقچى كۆزۈمگە توت ساقچى بولۇپ كۆرۈنسە، مەسىلىك دېگەننىڭ ئۆزى شۇ.

— بىراق، دادا، — دەپتۇ بالا، — ئۇ يەردە بىرلا ساقچى بارغۇ!

51. مىڭ يىل ۋە بىر مىنۇت

بىر كىشى تەڭرى بىلەن پاراڭلىشىپ چۈش كۆرۈپتۇ.

— ئەي ئۇلۇغ تەڭرى، سېنىڭ نەزىرىڭدە مىڭ يىل نېمىگە

باراۋەر؟

— بىر مىنۇتقا.

— ھەي تەڭدىشى يوق ئىگەم، سىنىڭ نەزەرىڭدە ئونىڭ تىللا نېمىگە باراۋەر؟

— بىر مىس تەڭگىگە.

— ئەي مېھرى-شاپائەتلىك ئىگەم، ماڭا بىر تىيىن ئىنئام قىلغىن.

— بولىدۇ، بىر مىنۇت كۈتىكىن، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ تەڭرى.

52. مەنمۇ بۇ يەرلىك ئەمەس

ساياھەت بويۇملىرىنى بازارغا سالىدىغان فىل ئىسىملىك بىر ئادەم بولۇپ، ھاراقنى ئۆلگىچە ئىچىدىكەن.

بىر كۈنى ئۇ ناتونۇش بىر شەھەرگە كېلىپ، بىر قاۋاقخانىنى تېپىپتۇ-دە، ھاراقنى بولۇشىغا ئىچىپتۇ. قاۋاقخانىدىن چىقىپلا يولنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان بىر ئادەمگە كۆزى چۈشۈپ قاپتۇ.

بۇ ئادەممۇ ئەمدىلا قاۋاقخانىدىن چىققان بولۇپ، فىلدىنمۇ كۆپرەك ھاراق ئىچكەنىكەن، ئۇ ئاللىقانداق غەلىتە بىر نەرسىنى كۆرگەندەك، قولى بىلەن ئاسمانىنى كۆرسىتىپ:

— كەچۈرۈڭ، ئەپەندىم، ئاسماندىكى قۇياشمۇ ياكى ئايمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

فىل قاراپ باققاندىن كېيىن ېيشىنى چايقاپ:

— بىلمەيمەن، مەنمۇ بۇ يەرلىك ئەمەس، — دەپتۇ.

53. يىلپىز ئوۋلاش

A ئەپەندى بىلەن B ئەپەندى تاغقا ئوۋ ئوۋلاشقا چىقىپتۇ، بىر كۈنى كەچتە چىدىرنى تىكىپ بولغاندىن كېيىن، A ئەپەندى مىلتىسىنى قولىغا ئېلىپ، يىلپىز ئوۋلاشقا چىقماقچى بولۇپتۇ.

— چىقما! — دەپتۇ B ئەپەندى ئۇنى ئاگاھلاندۇرۇپ، كېچىسى يىلپىز ئوۋلاش ناھايىتى خەتەرلىك!

— بىكار گەپ، — دەپتۇ A ئەپەندى، — مەن قايتىپ كەلگەندىن كېيىن يىلپىزنىڭ تېرىسىنى سەن سويغىن، ئەمىسە.

— بولىدۇ، — دەپتۇ B ئەپەندى، — بىراق بارمىساڭ بولاتتى!

A ئەپەندى ئۇنىڭ گېپىگە كىرمەي، چىقىپ كېتىپتۇ. تۈيۈقسىز ئاي يۈزىدا بىر يىلپىزنىڭ ئۆزىگە قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قاپتۇ. ئۇ بىر پاي ئوق ئۇزگەنىكەن، يىلپىزنىڭ سول پۇتى ئازراق زەخمىلىنىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن يىلپىز غەزەپ بىلەن ئېتىلىپ كەپتۇ، A ئەپەندى مىلتىقىنى تاشلاپ قېچىپتۇ.

A ئەپەندى چىدىر يېنىغا يېتىپ كەلگەندىمۇ، يىلپىز يەنە قوغلاپ كېلىۋېرىپتۇ، ئۇ يوشۇرۇنۇۋالىدىغان جاي تاپالمايى، چىدىرنىڭ ئالدى ئىشىكىدىن كىرىپ، ئارقا ئىشىكىگە ئۆزىنى ئېتىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن B ئەپەندى ئويغىنىپ كېتىپتۇ.

يىلپىز ئالدىنقى ئىشىكتىن چىدىرغا كىرگەن شۇ پەيتتە، A ئەپەندى B ئەپەندىگە قاراپ ۋارقىراپتۇ:

— ھەي B، مانا بۇ بىرىنچى يىلپىز، ئۇنىڭ تېرىسىنى سەن

سويۇۋەتكىن، مەن ئىككىنچى يىلىمىزنى ئوۋلاشقا كەتتىم!

54. هەممەيلەن رازى

شوپۇر: مەندىن ماشىنىنى ئوسال ھەيدەيدىكەنسىز دەپ ئاغرىنغىنىڭىز ئۈچۈن نېمىسى؟ مېنىڭ بۇ كەسىپ بىلەن شوغۇللىنىپ كېلىۋاتقىنىمغا 15 يىل بولدى. ماشىنامغا ئولتۇرغانلار-نىڭ ھەممىسى رازى بولۇپ كەلگەن، زادى ھېچكىممۇ مەندىن قىلچىلىك نارازى بولۇپ باقمىغان!

خېرىدار: ۋاي شۇنداقمۇ؟ ئۇنداقتا ئۆزۈمنى چاغلىماي سۆزلەپ قويۇپتىمەن، كەچۈرۈڭ. ئېيتىڭا، ھەيدەپ كېلىۋاتقىنىڭىز قانداق ماشىنا ئىدى؟

شوپۇر: تاۋۇت ماشىنىسى.

55. ياردەمگە موھتاج

شىركەتنىڭ ئىككى خادىمى بىر ۋاكالەتخانىدا مەلۇم ئاۋىئاتسىيە شىركىتىنىڭ ئايرۇپلان بېلىتىنى ساتىدىكەن. ئۇلار خىزمەتنى ناھايىتى ئەستايىدىل ئىشلىگەچكە، زادىلا سەۋەنلىك كۆرۈلمەپتۇ.

بىر كۈنى بىر ھۆكۈمەت ئەمەلدارى بۇ يەرگە كېلىپ، ئۇلارنى خىزمىتىگىلار قالايمىقان، ئۇنۇمى بەك تۆۋەن ئىكەن دەپ ئەيىبلەپ كېتىپتۇ. ئۇ، ئىككى خادىمنىڭ قىممىتى قىلماي ئولتۇرۇۋەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، قاتتىق غەزەپكە كېلىپ:

— مېنىڭ كىملىكىمنى بىلەمسىلەر؟ — دەپ كارنىيى يىرتىلغۇدەك كارکىرايتۇ.

ئەنە شۇ چاغدىلا بۇ ئىككى خادىم بېشىنى كۆتۈرۈپ، بىر بىرىگە قاراپ قويۇپتۇ. بۇلارنىڭ ئىچىدىن بىرى يەنە بىرىگە دەپتۇ:

— بۇ ئەپەندىم ياردەم قىلىشىمىزغا موھتاج بولۇپ قالغاندەك تۇرىدۇ، ئۇ قاراپ تۇرۇپ ئۆزىنىڭ كىملىكىنى بىلەلمەي قاپتۇ ئەمەسمۇ!

56. ئۆزۈم پىيادە باراي

بىر يولۇچىنىڭ يۈك-تاقى بەك كۆپ بولغاچقا، ئۇ بىر ماشىنا كىرا قىلماقچى بولۇپ، شوپۇردىن:

— پويىز ئىستانسىسىغچە نەچچە پۇل؟— دەپ سوراپتۇ.

— يەتتە فىرانىك، ئەپەندىم.

— يۈك-تاقلىرىمغا نەچچە ئالىسىز؟

— ھەق ئالمايمەن.

— ئۇنداقتا يۈك-تاقلىرىمنى پويىز ئىستانسىسىغا ئاپىرىپ بېرىڭ، ئۆزۈم پىيادە باراي.

57. دېڭىز بوغىزىدىن ئۆزۈپ ئۆتۈش

بىر يىگىت مەكتەپنى جاپادا ئەنگلىيە بوغىزىدىن ئۆزۈپ ئۆتۈپتۇ. ئۇ قىرغاقتا چىققاندا نۇرغۇن كىشىلەر يېتىپ كېلىپ تەبرىكلەپتۇ. بىر بوۋاي كېلىپ، يىگىتنىڭ ھۆل بولۇپ كەتكەن چاچلىرىنى سىلاپ قويۇپ، ھەيران بولغان ھالدا:

— بۇ يەردە كىرا كېمىسى بارلىقىنى بىلمەمتەكتىز، بالام؟ — دەپتۇ.

58. تېخى يېقىندىلا كەسپىمنى ئۆزگەرتكەن

بىر يولۇچى كىرا ماشىنىسىغا ئولتۇرۇپ سايا‌ھەتكە چىقىپتۇ. يېرىم يولدا ئۇ بىر ئىشنى سورىماقچى بولۇپ شوپۇرنىڭ يەلكىسىگە يېنىك ئۇرغانىكەن، شوپۇر قورقىنىپ "ۋايجان!" دەپ ۋارقىرىۋېتىپتۇ.

— كەچۈرۈڭ، — دەپتۇ يولۇچى ئوزۇرخالىق ئېيتىپ، — بۇنچىلىك قورقۇپ كېتىشىڭىزنى ئويلىمايتىمەن.

— ھېچ ۋەقەسى يوق، كىچىككىنە چۈشەنمەسلىك بولدى، — دەپتۇ شوپۇر چۈشەندۈرۈپ، — مەن بۇ چاققىچە تاۋۇت ماشىنىسى ھەيدەپ كەلگەن، تېخى يېقىندىلا كەسپىمنى ئۆزگەرتىپ، كىرا ماشىنىسى ھەيدەشكە باشلىغانىدىم.

59. ئەقىللىق شوپۇر

— ماشىنا ھەيدەشنى بىلمەمسىز؟ — دەپ سوراپتۇ بىر شوپۇر ماشىنىسىنى بىر مەيدانداً توختاتقاندىن كېيىن، سەيلى قىلىپ يۈرگەن بىر يولۇچىدىن.

— بىلمەيمەن، — دەپتۇ يولۇچى.

— ئۇنداق بولسا ماشىنامغا قاراپ تۇرۇڭچۇ، مەن ئاۋۇ دوقمۇشقا بېرىپ ئازراق بىرنەرسە ئەپكېلىۋالاي.

60. پەسكە چۈشۈپ كېتىۋاتىمەن

تاغقا چىقىۋاتقاندا، ئىككى ئادەمنىڭ ئىچىدىن بىرى تىك

ياردىن پەسكە چۈشۈپ كېتىپتۇ.

— ياردىلاندىڭمۇ، قانداق؟ — دەپ ژارقىراپتۇ يەنە بىرى.

— بىلمەيمەن، ھېلىغىچە پەسكە چۈشۈپ كېتىۋاتىمەن!

61. قايتىپ كېلىش بىلىتى

جونس بىلەن مىگېر ئەتە ئەتىگەندىكى تۇنجى پويىزغا ئولتۇرۇپ، شەھەر سىرتىغا چىقىپ، دۇئېللىغا چۈشۈشكە كېلىشىپتۇ.

ئۇلار ئەتىسى ئەتىگەندە پويىز ئىستانسىسىغا كەپتۇ. جونس قايتىش بىلىتىنىمۇ ئاپتۇ، مىگېر بولسا باردىغان بىلەتنىلا ئاپتۇ.

— ھا! ھا! قايتىپ كەلمەمسەن؟ — دەپتۇ جۇنس، مەن ھەرقېتىم دۇئېللىغا چىققاندا قايتىپ كېلىدىغان بىلەتنىمۇ ئالىمەن.

— مەن زادىلا ئالمايمەن، — دەپتۇ مىگېر، — مەن ھەرقېتىم قارشى تەرەپنىڭ قايتىپ كېلىش بىلىتىنى ئىشلىتىمەن.

62. مۇسابىقە ھېسابلاش سائىتىنى ئاۋۋال توختىتىۋېتىڭ

بىر سودىگەر ماشىنا كىرا قىلىپ مەلۇم بىر يەرگە قاراپ يولغا چىقىپتۇ.

ماشىنا تۆيۈقسىز يول بويىدىكى چوڭقۇر ئازگالغا ئاغدۇرۇلۇپ چۈشۈشكە باشلاپتۇ. شوپۇر ئالاقزادە بولۇپ:

— ماشىنامنىڭ تورمۇزى كاردىن چىقىپتۇ، كونترول قىلالمايۋاتىمەن، قانداق قىلسام بولار؟ — دەپ ژارقىرىۋېتىپتۇ.

— هېچ بولمىغاندا مۇشۇ ھېسابلاش سائىتىدىنى ئالۋېلىڭ توختىسۇن!— دەپتۇ سودىگەر شۇ ھامان.

63. قوڭغۇراقلىق سائەتنى سېلىكىپ قويۇڭ

بىر يولوچى كونىراپ ئەجىقى چىقىپ كەتكەن بىر سارايغا چۈشۈپتۇ. ئۇ سارايۇەندىن:

— تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرماقچىدىم، قوڭغۇراقلىق سائىتىڭىز بارمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

سارايۇەن ئۇنىڭغا داتلىشىپ قالغان قوڭغۇراقلىق سائەتنىن بىرنى ئەكېلىپ بېرىپتۇ.

— بۇ سائەت، دېگەن ۋاقتىدا جىرىڭلامدۇ؟— دەپ سوراپتۇ يولوچى.

— ناۋادا ئورنىڭىزدىن تۇرماقچى بولغاندا جىرىڭلىمىسا، ئۆزىڭىز ئۇنى سېلىكىپ-سېلىكىپ قويۇڭ! — دەپتۇ سارايۇەن.

64. ھېچنېمىنى ئاڭلىيالمىدىم

لوندۇندىن پارىژغا بارىدىغان پويىزدا بىر يىگىت بىلەن بىر موماي دېرىزە يېنىدا ئۇدۇلمۇئۇدۇل ئولتۇرۇپتۇ.

يىگىت سېغىز كەمپۇت چاينىغاچ، بىردەم دېرىزە سىرتىغا قارىسا، بىردەم مومايغا قاراپتۇ. بىردەمدىن كېيىن، ئۇنچىقماي كەلگەن مومای ئېغىز ئېچىپتۇ:

— ھەي بالام، ئەڭ ياخشىسى مەن بىلەن مۇڭدىشىمەن دېمە، قۇلىقىم بەك ئېغىر. بايىتىن شۇنچە كۆپ گەپ قىلغان بولساڭمۇ،

هېچ نېمىنى ئاڭلىيالمىدىم.

65. بېكەتكە ۋاقتىدا كېلىش

سودىگەر جىم تۇمۇرىولدا كۆپ يىل سېتىشچىلىق قىلغانىكەن. بىر كۈنى ئۇ بىر پويىزنىڭ بېكەتكە ۋاقتىدا كەلگەنلىكىنى كۆرۈپتۇ.

ئۇ دەرھال پويىز خادىمى ئالدىغا بېرىپ:

— تاماكا چېكىڭ، مەن سىزنى تەبرىكلەيمەن! مەن مۇشۇ تۇمۇر يولدا 15 يىل ئوقەت قىلدىم، پويىزنىڭ بېكەتكە ۋاقتىدا كەلگەنلىكىنى تېخى تۇنجى قېتىم كۆرۈشۈم، — دەپتۇ.

— تاماكىڭىزنى سۇنماي تۇرۇڭ، — دەپتۇ پويىز خادىمى، — بۇ تۇنوگۈن كېلىشكە تېگىشلىك پويىز ئىدى.

66. ھاراق ئىچكەچ كۆتۈش

سەھراغا ئارام ئېلىشقا بارغان بىر ساياھەتچى كىچىك بىر قاۋاقخانىغا يۈگۈرگىنىچە كىرىپ كېلىپ:

— ۋاي قۇتقۇزۇڭلار! قېيىن ئانامنى ساسلىق يۇتۇپ كېتىۋاتىدۇ، پوتى چۆكۈپ كېتەي دەپ قالدى، — دەپ ۋارقىراپتۇ.

— ھودۇقماڭ، — دەپتۇ شۇ بەرلىك بىر كىشى، — مەن بۇ رومكىدىكى ھاراقنى كۆتۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، ئۇنى ساسلىقتىن چىقىرىپ قويىمەن.

— رەھمەت، — دەپتۇ ساياھەتچى، — ئۇنداقتا مەنمۇ بىر رومكا ئىچەي، ئىچكەچ سىزنى كۈتەي.

— ئەمدى ماڭايلى، — دەپتۇ شۇ يەرلىك كىشى ھاراقنى كۆتۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، — بۇ چاققىچە قېيىن ئاندىغىز تىزىغىچە پاتقاندۇ، ھەقىچان.

— ئۇنداق بولمايدۇ، — دەپتۇ ساياھەتچى، — ئۇ ساسلىققا بېشىچە پېتىپ قالغاندى، بۇنى سىزگە دېيىشنى ئۇنتۇپ قاپتىمەن.

67. ئۇزۇم

بىر ئادەم ئامېرىكىغا تاماشا قىلغىلى بېرىپ، كەڭ ئىكىنزارلىقتىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، ئېتىزدىكى تاۋۇزنى كۆرسىتىپ:

— بۇ ئۇزۇمىمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

— مۇشۇنداقمۇ چاقچاق قىلامسىز! — دەپتۇ يەر ئىگىسى جاۋابەن، — ئۇزۇم دېگەن مۇشۇنداقمۇ كىچىك بولامدۇ، بۇ دېگەن كىشمىش!

68. قەرز ئالغۇچى ۋە قەرز بەرگۈچى

ياشىنىپ قالغان جون جان ئۇزۇش ئالدىدا ئوغلىغا قەرز ئالغۇچىلارنىڭ ئىسىملىكىنى ۋە قەرز پۇل سانىنى قىينالغان ھالدا ئېيتىپ بېرىپ، جىم بولۇپ قاپتۇ.

— بىزگە قەرز بەرگۈچىلەرنىڭ ئىسىملىكىنى ئېيتىپ بەرمەدىڭغۇ، دادا؟ — دەپتۇ ئوغلى.

— بۇنىڭدىن غەم قىلما، ئۇلارنىڭ ئۆزى ئىزدەپ كېلىدۇ.

69. فرانسۇزچە ئۆگىنىشتىن مەقسەت

— ئەر-خوتۇن برانتىلارنى فرانسۇزچە ئۆگىنىۋېتىپتۇ دەپ ئاڭلايمەنغۇ؟

— شۇنداق، ئۇلار فرانسىيىلىك بىر بوۋاقنى بېقىۋالغاندى، بالا چوڭ بولغاندا ئۇنىڭ گېپىنى ئۇقالماي قالمىزمىكىن دەپ فرانسۇزچە ئۆگىنىۋاتىدۇ.

70. مۇڭەپپەقىيەتسىز ئويۇن

كىچىك ئانجىس دادىسى بىلەن بىللە سېرىك كۆرۈشكە بېرىپتۇ. قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئانىسى ئۇنىڭدىن قانداق نومۇرلارنى ياقتۇرۇپ كۆرگەنلىگىنى تەپسىلىي سوراپتۇ.

— ھەممە نومۇر ناھايىتى ياخشى ئىكەن، پەقەت بىر ئادەمنىڭ خەنجەرنى بىر قىزغا قارىتىپ ئاتمىغان نومۇرىلا مۇڭەپپەقىيەتسىز بولۇپ قالدى.

— قانداقچە مۇڭەپپەقىيەتسىز بولدى؟

— ئۇ خەنجەرنى ھېلىقى قىزغا زادىلا تەككۈزەلمىدى.

71. كۆيۈمچان بالا

— ئەمدى تازا راھەت كۆرىدىغان بوپسىز-دە، قىزىڭىز چوپ-چوڭلا بولۇپ قاپتۇ، — دەپتۇ مېھمان ماختاپ.

— مېنىڭ قىزىم شۇنداق كۆيۈمچانكى، — دەپتۇ ساھىبخان ئايال خاپا بولۇپ، — مەن تاغدەك دوڭلىشىپ كەتكەن كىيىملەرنى

يۇيۇپ بولالمايۋاتسام، ئۇ ئۆيده بىرەر كۈنمۇ بولسا تۇراي دېمەيدۇ، نەقەدەر تەلەيلىكمەن-ھە!

— ھەي، بۇ بالىنىڭ كۆڭلى ھەقىقەتەن يۇمشاقكەن، — دەپتۇ مېھمان ھەم-ھۇ بىلەن، — ئانامنىڭ جاپا چېكىۋاتقانلىقىنى كۆرمەيلا قويماي دەپتۇ-دە!

72. قاراڭغۇ چۈشكەندە

ھىلتون مېھمانخانىسىنىڭ قاۋاقخانىسىدىكى تېلېۋىزوردا ئامېرىكا ئالەم ئۈچقۇچىلىرىنىڭ ئايغا چىققان كۆرۈنۈشلىرى كۆرسىتىلمىتۇ. ئامېرىكىلىق بىر كىشى ئىرلاندىيىلىك دوستىغا:

— قارىغىنا، ئامېرىكا يېگىتلىرىمىز نېمىدېگەن نوچى - ھە! - دەپتۇ.

— بۇ دېگەن قانچىلىك ئىشتى، — دەپتۇ ئىرلاندىيىلىك كىشى مەنستىمىگەن ھالدا، — بىز ئىرلاندىيىلىكلەر يېقىندا قۇياشقىمۇ چىقىمىز.

— قۇياش شۇنداق ئىسسىق تۇرسا، ئۇنىڭغا قانداق چىققىلى بولىدۇ؟ — دەپتۇ ئامېرىكىلىق ئىنتايىن تەئەججۇپلەنگەن ھالدا.

— قاراڭغۇ چۈشكەندە چىقىمىز - دە! — دەپتۇ ئىرلاندىيىلىك ئادەم.

73. ئاجايىپ مۆجىزە

تاموژنا خادىمى بىر مومايدىن:

— بۇ بوتۇلكىلارنىڭ ئىچىدە نېمە بار؟ — دەپ سوراپتۇ.

— زەمزەم سۈيى، — دەپتۇ موماي، — فرانسىيەگە ساياھەتكە بارغاندا بىر چېركاۋدىن قاچىلىۋالغانىمەن.

تاموژنا خادىمى بۇنىڭغا ئىشەنمەي، بىر بوتۇلكىنى ئاچقانىكەن، براندى ھارىقىنىڭ پۇرىقى دىماققا ئۇرۇلۇپتۇ.

— ھەي موما، ئەمدى بۇنى قانداق چۈشەندۈرىسىز؟ — دەپتۇ تاموژنا خادىمى.

— ئاھ، ھەممىگە قادىر خۇدا! — دەپ ژارقىرىۋېتىپتۇ موماي، — ھەقىقەتەن ئاجايىپ مۆجىزىغۇ بۇ!

74. پويىزغا چىقىش

پويىز خادىمى: ئەپەندىم، كۆزىڭىزنى ئېچىڭ، بىلىتىڭىز قېنى؟

يولۇچى: بىلەت دەمسىزا؟ مەندە بىلەت يوق.

پويىز خادىمى: بىلەت يوق؟ نەگە بارماقچىدىڭىز؟

يولۇچى: ھېچ يەرگە بارمايمەن.

پويىز خادىمى: ئەمىسە، نېمىشقا پويىزغا چىقتىڭىز؟

يولۇچى: بىكەتتە تۇرسام بۇ پويىز ئۇچراپ قالدى، پويىزدىكى رادىئو: "ھەممەيلەن تېزرەك پويىزغا چىقىڭلار، ئوڑۇن تېپىپ ئولتۇرۇۋېلىڭلار!" دەپ ژارقىراۋەردى، شۇنىڭ بىلەن ئالدىراپ پويىزغا چىقتىم.

75. ئەپچىل تەدبىر

مەنسىپى ئۆستۇرۇلۇش ئالدىدا تۇرغان بىر ساقچى ئويلىمىغان بىر قېيىن مەسىلىگە دۇچ كەپتۇ، بۇنى قېتىملىق سۆھبەتتە باشلىق

ئۇنىڭدىن:

— ناۋادا سىز قاچقان جىنايەتچىنى قولغلاپ كېتىۋاتقان بولسىڭىز، تۆت كوچا ئاغزىغا كەلگەندە ماشىنىڭىزنىڭ ئالدىنى تۈيۇقسىز ھەيۋەتلىك بىر ئۇرۇش پاراخوتى توسۇۋالسا، ئۇنىڭغا قانداق تاقابىل تۇرىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ئۇنى ئەلۋەتتە چۆكتۈرۈۋېتىمەن! — دەپتۇ ساقچى جاۋابەن.

— قانداق چۆكتۈرۈۋېتىسىز؟ — دەپتۇ باشلىق چۆچىگەن ھالدا.

— سۇ ئاستى پاراخوتىم بىلەن چۆكتۈرۈۋېتىمەن — دە! — دەپتۇ ساقچى.

— سۇ ئاستى پاراخوتىنى نەدىن تاپىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ باشلىق ھەيران بولۇپ.

مانا شۇ ھالقىلىق پەيتكە كەلگەندە، ساقچى ئاندىن ئۆزىنىڭ ئەپچىل تەدبىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇپتۇ:

— سىز ئۇرۇش پاراخوتىنى تاپقان جايدىن تاپمامدىمەن!

76. نېكىنىڭ "غايىسى"

نېك ئالتە ياشقا كىرىپتۇ. ئۇ بىر كۈنى دادىسىغا:

— مەن چوڭ بولۇپ قالدىم دادا، شىمالىي قۇتۇپ ئېكسپېدىتسىيىسى بولايمىكىن دەيمەن، — دەپتۇ.

دادىسى: ئۇنداق بولسا ياخشىغۇ.

نېك: شۇڭا ھازىردىن باشلاپ مەشقىنى باشلىۋەتسەممىكىن.

دادىسى: قانداق مەشق قىلماقچىسەن؟
نېك: قاتتىق سوغۇقتا ماسلىشالايدىغان بولۇش ئۈچۈن ھەركۈنى ماروزنا يەي دەيمەن.

77. تېز ئالغا بېسىپسەن

ئوغلى: ئاتا، بۇ قېتىمقى ئىمتىھاندا مەن بەشىنچى بولدۇم، دەرھال تۇخۇم پىشۇرۇپ بەرگىن.
ئانىسى: ھەقىقەتەن تېز ئالغا بېسىپسەن، ئوبدان بالام، بۇگۈن ساڭا ئىككى تۇخۇم پىشۇرۇپ بېرەي.
ئوغلى: رەھمەت، ئانا!
ئانىسى: بۇ قېتىمقى ئىمتىھانغا قانچە بالا قاتناشقانتىكلار؟
ئوغلى: بەش بالا.

78. ئەجەبلىنەرلىك ئەھمەس

— ئاتا، ئادەم راستتىنلا مايمۇندىن ئۆزگەرگەنمۇ؟
— شۇنداق.
— ھە، مايمۇنلارنىڭ بارغانسېرى ئازىيىپ كېتىشى ئەجەبلىنەرلىك ئەھمەس ئىكەن-دە.

79. ھەممىگە قادىر قوغۇراقلىق سائەت

ئىۋان سائەت ماگىزىنىغا كىرىپ، مال سانتۇچىغا:
— ئوبدانراق قوغۇراقلىق سائەتتىن بىرنى ئالماقچىدىم، — دەپتۇ.

— مونۇ قوڭغۇراقلىق سائەتنى ئالسىڭىز جەزمەن رازى بولىسىز، — دەپتۇ مال سانتۇچى. — ئۇ ئاۋۇال جىرىكلايدۇ، ئويغانمىسىڭىز گۈدۈك چالىدۇ، يەنە ئويغانمىسىڭىز بومبا پارتلىغان ئاۋاز چىقىرىدۇ، شۇنىڭدىمۇ ئويغانمىسىڭىز يۈزىڭىزگە سوغۇق سو چاچىدۇ. زادى ئامال قىلالمىغاندا، باشلىقىڭىزغا تېلېفۇن بېرىپ، سىزنى ئاغرىپ قالدى دەپ قويىدۇ.

80. ئۆز ئالدىغا يېڭى چارە تېپىش

روھىي كېسەللىكلەر دوختورخانىسىدا بىر ئادەم ھاۋا تاپان بولۇپ مېڭىپتۇ. بەزىلەر ئۇنىڭدىن نېمە ئۈچۈن شۇنداق قىلىدىغانلىقىنى سورىغانىكەن، ئۇ:

— باشقىلارنىڭ مېنى يەنىلا روھىي كېسەلگە گىرىپتار بولغان ئادەم ئىكەن دەپ ھېسابلاۋەرمەسلىكى ئۈچۈن، باشقا بىمارلارغا ئوخشىمايدىغان ئۆسۈلدا مېڭىپ باقاي دېگەنىدىم، — دەپتۇ.

81. كالا ئوغرىلاش

بىر ئادەم كالا ئوغرىلاپ تۇتۇلۇپ قاپتۇ، ساقچى يالاپ ئېلىپ كېتىۋاتقاندا، تونۇش بىر كىشى ئۇنىڭدىن:

— قانداق جىنايەت ئۆتكۈزگەنتىڭىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— مەن ھەقىقەتەن شور پېشانە ئىكەنمەن، — دەپتۇ كالا ئوغرىسى، — ئۇلۇشكۇن كوچىدا لاغايلاپ كېتىۋاتسام، بىر ئار-غامچا ئۈچراپ قالدى، ئەسقېتىپ قالسا ئەجەپ ئەمەس دەپ، ئۇنى ئالغاچ كەتكەنىدىم.

— ئۇنچىلىك ئىش قانۇنغا خىلاپلىق قىلغانلىق بولماس؟ — دەپتۇ ھېلىقى تونۇش ئادەم يەنە.

— ھەي، بۇنى بىر ئېغىز سۆز بىلەن چۈشەندۈرۈپ بولۇش تەس، — دەپتۇ كالا ئوغرىسى جاۋابەن، — كىم بىلسۇن، ئارغامچىنىڭ يەنە بىر ئۇچى بىر موزاينىڭ بوينىغا باغلاغلىق ئىكەن ئەمەسمۇ!

82. داۋالاش تېخنىكىسى ئۇستىدە پو ئېتىش

ئۇچ تاشقى كېسەللەر دوختۇرى ئۆزىنىڭ داۋالاش تېخنىكىسىنى ماختاپ پو ئېتىپتۇ.

— مەن بىر كىشىگە قول ئۇلىغانىدىم، — دەپتۇ بىر دوختۇر ماختىنىپ، — ئۇ ھازىر مەملىكەت بويىچە داڭلىق كالتەك توپچى بولۇپ قالدى.

— مەن بىر ئادەمگە پۇت ئۇلىغانىدىم، — دەپتۇ ئىككىنچى دوختۇر، — ئۇ ھازىر دۇنيا بويىچە مەشھۇر ئۆزۈنغا يۈگۈرۈش تەنھەرىكەتچىسى بولۇپ قالدى.

— سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلار مۆجىزە دېگۈچىلىكى يوق ئىشلار ئىكەن، — دەپتۇ ئۇچىنچى دوختۇر، — مەن بىر قاپاقباشنىڭ چىرايىغا كۆلكە يۈگۈرتۈپ قويۇۋېدىم، ھازىر پارلامېنت ئەزاسى بولۇپ كەتتى.

83. ئۇ ئۇتۇۋالدى

تۇم: ئۇكاڭغا نېمە بولدى؟

جون: ئۇ يارىلاندى، كارىۋاتتا ياتىدۇ.
توم: تازىمۇ بىر پالاكەتچىلىك بوپتۇ، زادى نېمە ئىش بولدى؟
جون: كىم دېرىزىدىن گەۋدىسىنى بەكرەك چىقىرالايدۇ دەپ تىكەشىپ ئويناشاندۇق، ئۇ ئۇتۇۋالدى.

84. ئامېرىكا قىتئەسىنى تاپقان كىم

ئوقۇتقۇچى دەرسخاندا:
— مانا بۇ دۇنيا خەرىتىسى، ئامېرىكا قىتئەسىنىڭ قەيەردىلىكىنى كىم كۆرسىتىپ بېرەلەيدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.
نېمىڭ خەرىتە ئالغا بېرىپ، ئامېرىكا قىتئەسىنىڭ خەرىتىدىكى ئورنىنى كۆرسىتىپ بېرىپتۇ.
— بارىكاللا، بالىلىرىم، — دەپتۇ ئوقۇتقۇچى يەنە، — ئەمدى ئېيتىڭلارچۇ، ئامېرىكا قىتئەسىنى كىم تاپقان؟
— نېمىڭ! — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ بالىلار بىردەك.

85. لامپۇچكا ئالماشتۇرۇش

كارىدوردىكى كۆيۈپ كەتكەن لامپۇچكىسىنى ئالماشتۇرۇشقا توغرا كەپتۇ، لېكىن ئاتىسى بىلەن بالىسى ئوخشاشلا شوتا ئېلىپ كېلىشكە ھۆرۈنلۈق قىپتۇ. ئاتىسى ئائىلاج بالىسىغا:
— ئۇنداق بولسا مۇرەمگە چىقىپ ئالماشتۇرغىن، — دەپتۇ.
شۇنىڭ بىلەن بالىسى لامپۇچكىنى ئېلىپ ئاتىسىنىڭ مۇرىسىگە چىقىپتۇ. خېلى ۋاقىت ئۆتكەن بولسىمۇ ھېچقانداق سادا بولماپتۇ، ئاتىسى ھەيران بولۇپ:

— قانداق، ئالماشتۇرۇپ بولدۇڭمۇ-يوق؟ — دەپ سوراپتۇ.
— بۇ بۇرمىلىق لامپۇچكا ئىكەن، — دەپتۇ بالىسى، — سەن ئايلىنىپ بەرمىسەڭ، مەن بۇنى قانداق ئالماشتۇرىمەن؟

86. نېمىشقا جازالانمىغان

ئوقۇتقۇچى ئەخلاق دەرسىدە:
— ئامېرىكا زۇڭتۇڭى ۋاشىنگتون دادىسى ئۆستۇرگەن گىلاس دەرىخىنى كىچىك چېغىدا ئۇقماي كېسىۋەتكەندىن كېيىن، ئۆز خاتالىقىنى يۈرەكلىك هالدا ئىتىراپ قىپتۇ، دادىسىمۇ ئۇنى جازالماپتۇ، — دەپتۇ-دە، ئوقۇغۇچىلاردىن:
— ۋاشىنگتون نېمە ئۈچۈن جازالانمىغان؟ بۇنىڭ سەۋەبىنى قايسىڭلار ئېيتىپ بېرىسىلەر؟ — دەپ سوراپتۇ.
بىر ئوقۇغۇچى قولىنى كۆتۈرۈپ:
— ۋاشىنگتون قولىدا پالتىسىنى تۇتۇپ تۇرغان بولۇشى مۇمكىن، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

87. ئايدىكى قىستا-قىستاڭچىلىق

بىر قېتىم جۇغرافىيە ئوقۇتقۇچىسى ئاي هەققىدە سۆزلەپ:
— ئاي ناهايىتى چوڭ، ئۇنىڭ ئۈستىدە بىرنەچچە مىليۇن ئادەم تۇرۇشقا بولىدۇ، — دەپتۇ.
ماركوس ئىسىملىك بالا بىردىنلا قاقاقلاپ كۈلۈپ كېتىپتۇ.
— نېمىگە كۈلىسەن؟
— ئاي ئورغاق شەكلىگە كىرگەندە، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى

ئادەملەر قانچىلىك قىستىلىپ كېتەر-ھە! مەن شۇنى تەسەۋ-ۋۇر قىلمۇاتىمەن، — دەپتۇ ماركوس.

88. پارتلىغاندا مۆكۈۋال

بىر ئوغۇل بالا ناھايىتى جىق پىچىنە يەپتۇ، ئۇ يەنە يېمەكچى بولغانىكەن، دادىسى نەسىھەت قىلىپ:

— ئەمدى يېمە، يەنە يەيدىغان بولساڭ قورسىقىڭ پارتلاپ كېتىدۇ، — دەپتۇ.

— مەن يەنە يېگەندە مۆكۈنۈۋال. — دەپتۇ بالا دادىسىغا.

89. ئەسكەر بولۇشقا ئىلتىماس قىلىش

بىر بوۋاي ئەسكەر بولۇشقا ئىلتىماس قىپتۇ.

— نەچچە ياشقا كىرىدىكىز؟ — دەپ سوراپتۇ سېرژانت ئۇنىڭدىن.

62— ياشقا، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ بوۋاي.

— بىلىشىڭىز كېرەككى، — دەپتۇ سېرژانت، — يېشىڭىز بەكمۇ چوڭ ئىكەن.

— يېشىم ئېھتىمال ئەسكەر بولۇشقا چوڭ كېلىپ قالار، — دەپتۇ بوۋاي، — ئەجەبا، سىلەرگە گېنېرال كېرەك ئەمەسمۇ؟

90. ساقچىنىڭ ئوۋ ئوۋلىشى

ئىككى ساقچى بۇغا ئوۋلاشقا چىقىپتۇ، ئۇنىڭ ئىچىدىن بىرى زادىلا ئوۋغا چىقىپ باقمىغانىكەن. بىراق ئۇ يوشۇرۇنۇشقا ئەپلىك

بىر جاينى تېپىۋاپتۇ، بۇ جاي بۇغىلار داۋاملىق يايرايدىغان يەرگە ناھايىتى يېقىن ئىكەن. ئۇ يوشۇرۇنغان جايىدا سەۋرچانلىق بىلەن ناھايىتى ئۇزاققىچە كۈتۈپ تۇرۇپتۇ. ئاخىرى شىلدىرلىغان ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ، ئايئاق بىر قۇيرۇق چاتقالىسىقتىن كۆزگە تاشلىنىپتۇ، شۇ ھامان جىددىيلىشىپ كېتىپ، ئۇنىڭ يۈرىكى شىددەت بىلەن سوقۇپ كېتىپتۇ.

ئۇ يوشۇرۇنغان جايىدىن لىككىدە سەكرەپ چىقىپ، ئاسمانغا قارىتىپ بىر پاي ئوق چىقىرىپتۇ-دە:

— قىمىرلىما، مەن ساقچى! — دەپ ۋارقىراپتۇ.

91. يەنە كېلىشىڭىزنى قارشى ئالىمىز

بىر ئوغرى ماگىزىنغا ئىككىنچى قېتىم كىرىپ نەرسە ئوغرىلاۋاتقاندا تۇتۇلۇپ قاپتۇ.

— ئەجەبا، تۇتۇلۇپ قالىدىغانلىقىڭنى بىلمەمسەن؟ — دەپ سوراپتۇ ساقچى.

ئوغرى بېشىنى چايقاپ:

— مەن پەقەت دەرۋازا ئۈستىگە "يەنە كېلىشىڭىزنى قارشى ئالىمىز" دېگەن خەتلەرنىڭ يېزىلغانلىقىنىلا بىلىمەن، — دەپتۇ.

92. توغلاپ قالغان سۆز

قىسىم شىمالىي قۇتۇپقا جايلىشىپتۇ.

— بۇ يەر ھېچقانچە سوغۇق ئەمەس ئىكەن، — دەپتۇ بىر كونا ئەسكەر، — مەن ئالياسكىدا تۇرۇپ باقتىم، سوغۇق دېسە

شۇ يەرنى دېسە بولىدۇ جۇمۇ! ئۇ يەردە ھەتتا مەشتىكى ئوتمۇ توڭلاپ قالىدۇ، شۇڭا ئۇنى ھەرقانچە پۈدەپمۇ ئۆچۈرگىلى بولمايدۇ.

— ئۇ ھېچقانچە ئىش ئەمەس ئىكەنغۇ! — دەپتۇ يەنە بىر كونا ئەسكەر قايىل بولماي، — مەن شۇنداق بىر جايدا تۇرغانكى، ئۇ يەردە پولك كوماندىرى سۆز قىلغاندا، سۆزى ئاغزىدىن چىقايچىقمايلا توڭلاپ قالاتتى! شۇنداق بولغاچقا، بىز توڭلاپ قالغان سۆزلەرنى قاينىتىپ ئېرىتىپ، ئاندىن ئۇنىڭ بۈيرۇقىنى چۈشىنىشكە مەجبۇر بولاتتۇق!

93. ئادۇۋاكاتنىڭ ھەق ئېلىشى

ئادۇۋاكات: بۇ يەرنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە ئىككى سوئالغا جاۋاب بەرسەڭ 100 دوللار ھەق ئالىمىز.

ۋاكالەتچى: بۇنداق بولسا بەك قىممەت بولۇپ كەتمەسمۇ؟

ئادۇۋاكات: ياق، قىممەت ئەمەس. ئەمدى ئىككىنچى سوئالىڭنى سورا.

ۋاكالەتچى: نېمە؟

ئادۇوكات: ھېچنىمە. 100 دوللار تۆلەڭ.

94. يەرشارى يۇمىلاق

— دۇشمەننى كۆرۈپلا ئارقىغا قاراپ يۇگۈرگىنىڭلار نېمىسى؟

— دەپتۇ ئوفىتسىر ئەسكەرلەرنى ئەيىبلەپ، — سەۋەبىنى ئېيتىپ بېرەلمىسەڭلەر، سىلەرنى ئېتىپ تاشلايمەن.

— ئۆزىڭىزمۇ بىلمىسىزغۇ، يەرشارى دېگەن يۈملاق، — دەپتۇ ئەسكەرلەر جاۋابەن، — بىز دۇشمەننىڭ ئارقىسىغا ئۆتۈپ، ئۇلارغا ئارقىدىن زەربە بېرەيلى دېگەنىدۇق.

95. باتۇر ئەسكەر

ئۇرۇش ئاياغلاشقاندىن كېيىن، گېنېرال ئەسكەردىن:

— ھەي پالۋان، بۇ قېتىمقى ئۇرۇشتا قانداق خىزمەت كۆرسەتتىڭ؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ئاڭلىسىڭىز جەزمەن خۇشال بولىسىز، گېنېرال جاناببلىرى، — دەپتۇ ئەسكەر جاۋاب بېرىپ، — مەن دۇشمەننىڭ ئالدىغا باتۇرلۇق بىلەن ئېتىلىپ بېرىپ، ئۇنىڭ ئىككى قولىنى غەزەپ بىلەن چېپىپ تاشلىدىم!

— قولىنى چېپىۋەتتىم دەمسەن؟ نېمىشقا ئۇنىڭ كاللىسىنى چېپىپ تاشلىمىدىڭ؟

— مەن يېتىپ بارغاندا ئۇنىڭ كاللىسى ئالىقاچان يەرگە چۈشۈپ بولغانىكەن.

96. قىلچە ئاغرىنماسلىق

فات، جېك ۋە تەيلور بىرلىكتە ئۇرۇشقا قاتنىشىپتۇ. بىر قېتىملىق جىددىي جەڭدە جېكنىڭ بىر بىلىكى ئوق تېگىپ ئۆزۈلۈپكېتىپتۇ. ئۇ دەرھال فاتنىڭ ئالدىغا بېرىپ:

— ۋاي قانداق قىلاي، قارىغىنا فات، بىلىكىم ئوق تېگىپ ئۆزۈلۈپ كەتتى، — دەپتۇ.

فات قاتتىق بىزار بولغاندەك، ئۇنىڭغا قاراپ، دەپتۇ:

— نېمىگە ۋارقىرايسەن، تەيلورغا قارىغىنا، ئۇ كاللىسىدىن ئايرىلغان بولسىمۇ، قىلچىلىك ئاغرىنغىنى يوق!

97. قالتىس جاۋاب

يېڭى ئەسكەرلەرنى تەربىيىلەش مەزگىلىدە سېرژانت يېڭى ئەسكەردىن:

— ئەگەر سەن ئورمانلىققا ۋەزىپە ئوتەشكە يالغۇز بارغىنىڭدا، تۆيۈقسىز 10 دۈشمەنگە ئۇچراپ قالساڭ، قانداق قىلىسەن؟ — دەپ سوراپتۇ.

يېڭى ئەسكەر بىرئاز ئويلىنىۋالغاندىن كېيىن:

— ئۇلارنى قورشىۋالمەن، باشلىمىق، — دەپتۇ جىددىي قىياپەتتە.

98. ھۆكۈمەت بەك ئەتىۋارلاۋاتىدۇ

خانسۇن: دوناr، ئوغلۇڭنىڭ ياقا يۇرتلارغا چىقىپ كەتكىنىگە كۆپ يىللار بولدى، بۇ چاققىچە خېلى مۇۋەپپەقىيەت قازاندۇ، ھەقمىچان.

دوناr: مۇۋەپپەقىيەت قازاندىمۇ-يوق، بۇنى بىلمەيمەن، ئىشقىلىپ ھۆكۈمەت ئۇنى بەك ئەتىۋارلاۋاتىدۇ.

خانسۇن: نېمە ئىش بولدى؟

دوناr: ساقچىلار، ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى بىلگۈچىلەرگە 100 مىڭ دوللار ئىنئام بېرىمىز دەپ ئېلان چىقاردى.

99. قېرىنداش ئىشلىتىپ تۇرۇڭ

— ۋەي، دوختۇرمۇ؟ تېزرەك ئۆيۈمگە كەلسىڭىز! ئوغلۇم ئىھتىياتسىزلىقتىن قەلەمنى يۇتۇۋەتتى!

— ئۇنداق بولسا ھازىرلا باراي.

— ئەپەندىم، سىز كېلىشتىن ئىلگىرى قانداق قىلسام بولار؟

— خەت يازسىڭىز ئاۋۋال قېرىنداش ئىشلىتىپ تۇرۇڭ.

100. پالاكەت باسقان بىمار

بىر چىش دوختۇرى، تۇنجى قېتىم چىش تارتقاندا بەك جىددىيلىشىپ كەتكەچكە قۇلى تىترەپ كېتىپ، تارتقان چىشنى ئامبۇر بىلەن چاك قىسۋالالماي قاپتۇ-دە، چىش بىمارنىڭ بوغۇزىغا كىرىپ كېتىپتۇ.

— ئالدىڭىزدا ئىنتايىن خىجىلمەن، — دەپتۇ دوختۇر، — سىزنىڭ كېسىلىڭىز مېنىڭ مەسئۇلىيەت دائىرەمدىن چىقىپ كېتىپ قالدى، ئەمدى بوغۇز كېسەللىكلىرى دوختۇرىغا كۆرۈنۈڭ.

بىمار بوغۇز كېسەللىكلىرى دوختۇرىغا كۆرۈنگەندە، ئۇنىڭ چىشى بوغۇزىدىن تېخىمۇ تۆۋەنگە قاراپ سىيرىلىپتۇ.

بوغۇز كېسەللىكلىرى دوختۇرى بىمارنى تەكشۈرۈپتۇ.

— ئالدىڭىزدا ئىنتايىن خىجىلمەن، — دەپتۇ دوختۇر، — كېسىلىڭىز مېنىڭ مەسئۇلىيەت دائىرەمدىن چىقىپ كېتىپ قاپتۇ. ئەمدى ئاشقازان كېسەللىكلىرى مۇتەخەسسىسگە كۆرۈ-

نۇلۇك.

ئاشقازان كېسەللىكلىرى مۇتەخەسسىسى بىمارنى رىنتگېنگە سېلىپ تەكشۈرگەندىن كېيىن دەپتۇ:

— ئالدىنقىزدا ئىنتايىن خىجىلمەن، چىشىڭىز ئۇچەيگە ئۆتۈپ كېتىپتۇ، ئەمدى ئۇچەي كېسەللىكلىرى مۇتەخەسسىسىگە كۆرۈنۈڭ.

ئۇچەي كېسەللىكلىرى مۇتەخەسسىسىمۇ ئۇنى رىنتگېنگە سېلىپ تەكشۈرگەندىن كېيىن دەپتۇ:

— ئالدىنقىزدا ئىنتايىن خىجىلمەن، چىشىڭىز ئۇچەيدە ئەمەس ئىكەن، ئۇ تېخىمۇ تۆۋەن تەرەپكە كېتىپ قاپتۇ، ئەمدى مەقئەت يولى كېسەللىكلىرى مۇتەخەسسىسىگە كۆرۈنۈڭ.

بىمار ئاخىرىدا مەقئەت يولى كېسەللىكلىرى دوختۇرىدىن ئەلىك تەكشۈرۈش كارۇتىغا چىقىپ، كۆتىنى ئاسمانغا قارىتىپ دۇغىيىپتۇ. دوختۇر كۆزىتىش ئەينىكى بىلەن تەكشۈرۈپ كۆرگەندىن كېيىن ھەيران بولغان ھالدا ۋارقىرىۋېتىپتۇ:

—ۋاي توۋا! كۆتىڭىزگە بىرتال چىش چىقىپ قاپتۇ، دەرھال چىش دوختۇرىغا كۆرۈنۈڭ.

101. بۇنداق ماركىلىق بوتۇلكا ئەمەس

روھىي كېسەلگە گىرىپتار بولغان بىر كىشى كۆپ يىللاردىن بۇيان ھەمىشە ئاشقازىنىمدا پىۋا بوتۇلكىسى بار دەپ غودۇڭشۇپ يۈرىدىكەن. ئۇ سوقۇر ئۇچەي كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قېلىپ ئوپېراتسىيە قىلىنىدىغان چاغدا، تاشقى كېسەللەر دوختۇرى بىلەن

روهىي كېسەللەر دوختۇرى مەسلىھەتلىشىپ، ئۇنى بۇ غەلىتە خىيالدىن خالاس قىلماقچى بوپتۇ. بىمار ئاستا-ئاستا ھوشىغا كەلگەندە، دوختۇر بىر پۈڭا بوتۇلكىسىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ:

— ئاخىرى مانا بۇنى ئېلىۋەتتۇق، — دەپتۇ.

— خاتا ئېلىپ ساپسىلەر، — دەپ چىرقىرىۋېتىپتۇ بىمار، — مېنىڭ قورسىقىمدىكى پۈڭا بوتۇلكىسى بۇنداق ماركىلىق بوتۇلكا ئەمەس ئىدى.

102. ئېسىگە ئېلىش

ئۇنۇتقاق بىر كىشى ئۇيىگە قايتقاندىن كېيىن كەچتە بىر ئىش قىلماقچى بولغانلىقىنى تۇيۇقسىز يادىغا ئاپتۇ، لېكىن ئۇنىڭ زادى نېمە ئىش ئىكەنلىكىنى دەماللىققا ئەسلىيەلمەپتۇ. ئۇ تازا باش قاتۇرۇپ ئويلاپ، يېرىم كېچىگە ئولتۇرۇپتۇ-دە:

— ھە، راست، بۈگۈن كەچتە بالدۇرراق ئۇخلىماقچى ئىدىم، — دەپتۇ ھېلىقى ئىشنى ئېسىگە ئېلىپ.

103. كۆپ قىسمى بۇ يەردە

— ماڭا نېمە بولغاندۇ؟

— سىز قاتناش ۋەقەسىدە ئازراق يارىلىنىپسىز، مەن سىزنى ئوپېراتسىيە قىلىۋاتىمەن.

— ئۇنداقتا مەن دوختۇرخانىدا ئىكەنمەن-دە؟

— شۇنداق، ئەزايىگىزنىڭ كۆپ قىسمى بۇ يەردە.

104. بىرسى ئىشىكنى چېكىۋاتىدۇ

ئۇچ موماي ئۆز تۇرمۇشى ئۈستىدە پاراڭغا چۈشۈپتۇ.

— ھازىر ماڭا بىر ئەيىب يۈقۇۋالدى، — دەپتۇ بىرىنچى موماي، — بەزىدە توڭلاتقۇنى ئاچقاندىن كېيىن، ئىچىدىن بىرنەرسە ئالاي دەپ ئاچتىمۇ ياكى ئىچىگە بىرنەرسە سېلىپ قويماي دەپ ئاچتىمۇ، شۇنى ئۇنتۇپلا كېتىدىغان بولۇپ قالدىم.

— ئۇ ھېچقانچە ئىش ئەمەس ئىكەن، — دەپتۇ ئىككىنچى موماي، — ماڭا شۇنداق بىر ئەيىب چاپلىشىۋالدىكى، پەلەمپەيدە تۇرغىنىمدا، ئۈستىگە چىقماقچى ياكى پەسكە چۈشمەكچى بولغىنىمنى ئۇنتۇپلا كېتىمەن.

— خۇدايا شۈكرى، مەندە بۇنداق ئەيىبلەر يوق، — دەپتۇ بارمىقى بىلەن شىرە يۈزىنى تاكىلدىتىپ چېكىپ ئولتۇرغان ئۈچىنچى موماي، — ۋاي، بىرسى ئىشىكنى چېكىۋاتىدۇ! — دەپ ۋارقىراپ كېتىپتۇ.

105. شەپە

— چىرايىڭىز بەكلا ئوسالغۇ.

— شۇنداق. خوتۇنۇم كېچىسى مېنى زادىلا ئارامىخۇدا ئۇخلىغىلى قويمايدۇ. "تىرىق" قىلغان شەپە ئاڭلانسىلا، ئوغرى كىرگەن ئوخشايدۇ دەپ، چىرقىرغىلى تۇرىدۇ.

— ئوغرى دېگەن ئوغرىلىق قىلغاندا شەپە چىقارمايدىغان تۇرسا.

— مەنمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق دېگەنىدىم، شۇندىن كېيىن ئۇ

كېچىسى شەپە ئاڭلانمىسلا، مېنى ئويغىتىدىغان بولۇۋالدى.

106. بىر يىل كۈتتۈم

ماكاد خانىم قىزىنى روھىي كېسەللىكلەر دوختۇرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ دەپتۇ:

— ئەپەندىم، ساق بىر يىل بولدى، قىزىم "ئالتۇن تۈخۈم تۈخۈمەن" دېگەن گەپنى ئاغزىدىن چۈشۈرمەيدۇ، پۈت-قوللىرىنى "پالاق-پۇلۇق" قىلىپ، مېكىيان قانات قاققانىنى دورايدۇ ھەمدە مېكىيانەك قاقاقلايدۇ.

— چۈشەندىم، بىراق نېمە ئۈچۈن قىزىڭىزنى شۇ چاغىدىلا داۋالاتقىلى ئېلىپ كەلمىدىڭىز؟

— ھە، مەن ئۇنى راستىنلا ئالتۇن تۈخۈم تۈغىدىغان ئوخشايدۇ دەپ ئويلاپ قاپتىمەن ئەمەسمۇ! شۇڭا بىر يىل كۈتۈپ تۇرغانىدىم.

107. تەڭرىنى زىيارەت قىلىڭ

بىر مۇخبىر كۆمۈركانىدا يۈز بەرگەن ۋەقە توغرىسىدا بىر خەۋەر يېزىپ، دەرھال گېزىتكە ئەۋەتىپ بېرىپتۇ. ماقالە مۇنداق دەپ باشلانغانىكەن:

"تەڭرى بۇ پاجىئەلىك ئەھۋالنى كۆرۈپ كۆز يېشى قىلدى"

تەھرىر ئۇنىڭغا: "كان قۇدۇقى بىلەن كارىڭىز بولمىسۇن، دەرھال تەڭرىنى زىيارەت قىلىڭ" دەپ تېلېگراممىا يوللاپتۇ.

108. ۋاقىت ھېسابلاش

تىككۈچىلىك دۇكىنىدا كېسىمچى بولۇپ ئىشلەيدىغان جون 25 يىلدىن بۇيان ئىشقا زادىلا كېچىكمەپ قالمىغانىكەن، لېكىن بىر كۈنى ئەتىگىنى ئۇ بىر سائەت كېچىكىپ كەپتۇ، ئۇنىڭ يۈزىنىڭ ھەممىلا يېرىگە بىنىت چاپلانغان بولۇپ، ئوڭ قولى داكا بىلەن بوينىغا ئېسىلغانىكەن. خوجايىن كېچىكىپ قېلىش سەۋەبىنى سورىغانىكەن، ئۇ:

— ناشتا قىلغاندىن كېيىن، دېرىزىدىن سىرتقا قارايمەن دەپ، ئىھتىياتسىزلىقتىن، ئۇچىنچى قەۋەتتىن يېقىلىپ چۈشتۈم، — دەپتۇ.

— شۇنىڭغىمۇ بىر سائەت كېتەمدۇ؟ — دەپتۇ خوجايىن مۇرسىنى چىقىرىپ قويۇپ.

109. ۋاستىلىق باج

ئىقتىسادشۇناسلىق پروفېسسورى: كىم ۋاستىلىق باج ئېلىش توغرىسىدا بىر مىسال كۆرسىتىپ بېرەلەيدۇ؟

ئوقۇغۇچى: ئىت بېجى.

پروفېسسور: نېمە ئۈچۈن؟

ئوقۇغۇچى: چۈنكى ئىتنىڭ ئۆزى باج تاپشۇرمىسىمۇ بولىدۇ.

110. ھايۋانات پادىشاھى

— ساۋاقداشلار، ھايۋانات پادىشاھى كىم؟— دەپ سوراپتۇ ئوقۇتقۇچى.

هايۋانات باغچىسىنىڭ باشلىقى، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ جون.

111. چىشنى ئالدىرىماي تارتىش

— پۇل دېگەننى تازا تاپىدىكەنسىز جۇمۇ، — دەپتۇ بىمار چىش دوختۇرىغا قاراپ، — ئۇچ سېكونت ئىچىدىلا ئۇچ ئامېرىكا دوللىرى تاپتىڭىز.

— ئەگەر خالىسىڭىز، — دەپتۇ دوختۇر جاۋابەن، — چىشىڭىزنى ئالدىرىماي سوغۇرۇپ - تارتىپ قويسامۇ بولىدۇ.

112. چوشقا ۋە ئۆردەك

قاۋاقخانىدا ئولتۇرغان بىر مەست بىر ئادەمنىڭ بىر ئۆردەكنى قولتۇقلاپ كىرىپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپتۇ-دە:

— سەن بۇ چوشقا بىلەن نېمە قىلىسەن؟ — دەپ سوراپتۇ.

— بۇ چوشقا ئەمەس، ئۆردەك، — دەپتۇ ھېلىقى كىشى.

— مەن ئۆردەككە گەپ قىلمۇاتىمەن، — دەپتۇ مەست دەرھال رەددىيە بېرىپ.

113. دېڭىز تېگىگىچە يېتىپ بارىدۇ

— بۇ سائەت دېڭىزغا چۈشۈپ كەتسە راستىنلا توختاپ قالامدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ خېرىدار مال سانتۇچىدىن.

— ئەلۋەتتە توختاپ قالمايدۇ، — دەپتۇ مال ساتقۇچى جاۋابەن، — دېڭىز تېگىگىچە يېتىپ بارىدۇ.

114. ئەرەنچە كېيىملەرنىلا ساتىدىكەن

سودىيە: سەن كېيىم-كېچەك ئوغرىلىغاندا، ئەجەبا، خوتونۇڭ بىلەن قېيزىڭنى يادىڭغا ئېلىپمۇ قويمىدۇڭمۇ؟

ئوغرى: يادىمغا ئېلىشىنىغۇ ئالدىم، سودىيە ئەپەندىم، بىراق ئۇ دۇكاندا ئەرەنچە كېيىملەرنىلا ساتىدىكەن ئەمەسمۇ.

115. بەتبەشىرە

— ئۇ تەرەپتە ئولتۇرغان ئاۋۇ بەتبەشىرە سەت ئادەم كىم بولىدۇ؟

— مېنىڭ ئاكام بولىدۇ.

— ئاپلا، كەچۈرۈڭ، ئىككىڭلارنىڭ بۇنچىلا ئوخشىشىپ كېتىدىغانلىقىڭلارغا دىققەت قىلماپتىمەن.

116. توخۇ پاقالچىقى

— قانداق دېگەن گەپ بۇ؟— دەپ ژارقىراپتۇ بىر خېرىدار پايپىتەك بولۇپ ئىشلەۋاتقان ئاشخانا خىزمەتچىسىگە قاراپ،— بۇ توخۇ پاقالچىقىنىڭ بىرى ئۇزۇن، بىرى قىسقا ئىكەن، بۇنى كۆرمىدىڭىزمۇ؟

— شۇنداق بولسا نېمە بوپتۇ؟— دەپتۇ خىزمەتچى جاۋابەن،— سىز ئۇنى يېمەكچىمۇ ياكى ئۇنىڭ بىلەن تانسا ئويناقچىمۇ؟

117. خاتالاشماپتىمەن

ئاشخانىدا ئىنتايىن ئەدەپلىك بىركىشى پەلتۇ كىيىۋاتقان يەنە بىر خىرىدارنى قورۇنغان هالدا نوقۇپتۇ.

— كەچۇرۈڭ، سىز ران پېئر ئەپەندى بولامسىز؟

— يوقسۇ، ئۇ كىشى مەن ئەمەس، — دەپتۇ هېلىقى ئادەم جاۋابەن.

— ئۇھ، ئۇنداقتا خاتالاشماپتىمەن، — دەپتۇ ئۇ يېنىكلىك تىنىپ، — ران پېئر ئەپەندى دېگەن مەن بولمەن، سىز ئۇنىڭ پەلتۇسىنى كىيىۋېلىۋاتىسىز.

118. شۇكۇر قىلىڭ

— ئەمدى زادى چىدىغۇچىلىكىم قالمىدى! — دەپتۇ ئۆي ئىجارە ئالغۇچى كىشى ئۆي خوجايىنىغا قاراپ، — ئۆگزىدىن چېپىلداپ سۇ ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ!

— سىزنىڭچە نېمە ئۆتسە بولاتتى؟ ئىجارىگە تۇلىشىڭىز تايىنلىقلا پۇل، يەنە تېخى ئۆيۈمگە شامپانسكى تامچىلاپ تۇرسا بولاتتى دېمەكچىمۇسىز؟

119. تەلەيلىك ئىكەنسىز

ۋېلىسىپىت مىنگەن بىر كىشى پىيادە كېتىۋاتقان بىر ئادەمنى سوقۇپ يېقىتىۋېتىپتۇ.

— سىز قالتىس تەلەيلىك ئىكەنسىز جۇمۇ، — دەپتۇ سوقۇۋەتكۈچى سوقۇلغۇچىغا تەسەللى بېرىپ.

— قانداق ئىزا تارتمايدىغان ئادەمسىز! پۈتۈمىگەك يارد-
لانغانلىقىنى كۆرمەيۋاتامسىز؟

— قانداقلا بولمىسۇن، قالتىس تەلەيلىك ئىكەنسىز!
بۇگۈن ئارام ئالغانىدىم، ئادەتتە قارا ماشىنا ھەيدەيمەن.

120. ئاتىسىنى ماختاش

پو ئېتىشقا ئامراق بىر يول باشلىغۇچى مەيلى ئەنگلىيلىك-
لەرگە سۆزلىسۇن ياكى ئامېرىكىلىقلارغا سۆزلىسۇن، ئاتىسىنى
تىلغا ئىلىپ ئۆتۈشنى ئېسىدىن چىقارمايدىكەن:

— خانىملار، ئەپەندىلەر! سىلەر كۆرۈۋاتقان بۇ مەدەنىيەت
سارىيى ئاتامنىڭ رىياسەتچىلىكىدە سېلىنغان.

— بۇ، ھۆكۈمەت بىناسى. شۇنى تىلغا ئېلىپ ئۆتمەي
بولمايدۇكى، بۇ بىنانى ئاتام لايىھىلىگەن.

ئۆلۈك دېڭىز بويىغا كەلگەندە، يول باشلىغۇچى يەنە كار-
كىرغىلى تۇرۇپتۇ:

— خانىملار، ئەپەندىلەر! بىز ئۆلۈك دېڭىز بويىغا يېتىپ كەلدۇق.
بۇ ئۆلۈك دېڭىز...

— دېمىسىڭىزمۇ بىلىمىز،— بىر ساياھەتچى ئۇنىڭ سۆزىنى
قاق بەلدىن ئۈزۈپ قويۇپتۇ،— ئۇنى ئاتىڭىز ئۆلتۈرۈۋەتكەن!

121. مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلاپ قويۇش

خاۋار بىر سومكا شاپتۇلنى كۆتۈرۈپ ئۆيگە قايتىپ
كېتىۋېتىپ، بىر توپ ئادەمنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپتۇ، ئۇ ئۇلارغا

قاراپ:

— كىمكى بۇ سومكىغا نېمە قاچىلانغانلىقىنى ئېيتىپ بېرەلمەسە، ئۇنىڭغا بۇنىڭ ئىچىدىكى ئەڭ چوڭ شاپتۇلنى تاللاپ بېرىۋېتىمەن، — دەپتۇ.

— سومكىغا شاپتۇل قاچىلانغان! — دەپتۇ كىشىلەر بىردەك.

— سىلەرگە مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلاپ قويغۇچى جەزمەن ياخشى نەرسە ئەمەس، — دەپتۇ خاۋار.

122. ئۇنداق قازانغا مۇنداق چۆمۈچ

بىر فرانسىيلىك كىشى ئامېرىكىلىقلارنىڭ تارىخى بەك قىسقا دەپ زاڭلىق قىلىپ، دەپتۇ:

— ئامېرىكىلىقلار ئىشى بولمىسىلا ئەجدادلىرىنى ئەسلەشكە ئامراق، بىراق چوڭ دادىسىدىن كېيىنلا توختاپ قېلىشقا مەجبۇر بولىدۇ.

— فرانسىيلىكلەر ئىشى بولمىسىلا، — دەپتۇ ئامېرىكىلىق كىشى رەددىيە بېرىپ، — دادىسىنىڭ كىملىكىنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىشنىڭ كويىغا چۈشىدۇ، لېكىن ھەرقانچە قىلىپمۇ ئايدىڭلاشتۇرالمايدۇ.

123. ئوتتۇز يىللىق تەجرىبە

پوچتىخانا خىزمەتچىسى باش دىرېكتورغا:

— بۇ كىشى مىل ئەپەندى بولىدۇ، پوچتا ئىدارىسىدا ئوتتۇز يىل ئىشلىدى، ئەمدى پىنسىيىگە چىقسامممكىن دەيدۇ، — دەپتۇ.

باش دىرېكتور:

—ھە، مەل ئەپەندى، بۇ يەردە ئوتتۇز يىل ئىشلەپ نېمىنى ئۆگەندىڭىز؟

مەل:

—پىنسىيە پۇلىنى پوچتا ئارقىلىق ئەۋەتمەسلىگىز ئىكەن.

124. ھەۋەس قىلىش

— ئېيتقىنا، جونس، ھەممىلار گىپىمنى قىلىشىپ تۇرامسىلەر؟

— شۇنداق، ھەممىمىز گىپىڭنى قىلىشىمىز.

— راستمۇ؟ سىلەر ئەمەلىمگە ھەۋەس قىلامسىلەر، شىجائەتىمگىمۇ ياكى سۆزمەنلىكىمگىمۇ؟

— ھېچقايسىسىغا ئەمەس.

— ئۇنداقتا نېمەمگە ھەۋەس قىلىسىلەر؟

— كاتىپلىقىڭىزغا.

125. تەكەللۇپ قىلىدىغان ئات

—تۇنۇگۈن ئاتىنى قانداقراق مىنىدىڭ؟

— ياماق ئەمەس. لېكىن ئۇ ئات بەكمۇ تەكەللۇپ قىلىدىغان ئات ئىكەن.

— تەكەللۇپ قىلىدىكەن دەمسىنا؟

— شۇنداق، بىر قاشا ئالدىغا كەلگەندە، ئاۋۇال مېنى قاشانىڭ ئۇ تەرىپىگە ئۆتكۈزۈۋەتتى!

126. قىلچە هودۇقماسلىق

بىر كۈنى، بىر كىچىك مېھمانخانىغا ئوت كېتىپتۇ، مېھمانلار ئىچە قىلىشىنى بىلەلمەي، پاتپاراق بولۇپ قېچىپ چىقىپتۇ. بىر مېھمان ھەممىسىنىڭ ئاخىرىدا لاغايلاپ دەسسەپ چىقىپ كەپتۇ.

— نېمانچە هودۇقۇپ كېتىسىلەر؟ — دەپتۇ ئۇ كىشى، — مانا ماڭا قارىڭلار، ئوت كەتكەنلىكىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ئورنۇمدىن تۇرۇپ بىر تال تاماكا تۇتاشتۇردۇم، ئاندىن كېيىن ئالدىرماي - تىنمەي كىيىملىرىمنى كىيدىم. گالىستۇكۇمنى تاقاپ بولغاندىن كېيىن قارىسام، كىيىملىرىمنىڭ رەڭگى بىلەن ماسلاشمايدىغۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنى يېشىپ ئېلىۋېتىپ، باشقا بىر گالىستۇك تاقىدىم... مەن قىلچىلىكمۇ هودۇقمىدىم جۇمۇ!

— بىراق، — دەپتۇ ئاردىدىن بىر كىشى، — ئۇنداقتا نېمە ئۈچۈن ئىشتان كىيمەيسىلەر؟

127. بۇگۈن ئاخشام زۇڭتۇڭ كەلمەيدۇ

بىر مۇتەۋەر مەشھۇر بىر سەيلىگاھدىكى مېھمانخانىدىن بىر ئۆي ئالماقچى بولغانىكەن، خىزمەتچى بالدۇر تىزىملىتىپ قويمايسىز دېگەننى باھانە قىلىپ، "بىكار ئۆي قالمىدى، ئورۇنلاشتۇرالمايمىز" دەپ، ئۇنىڭ تەلىپىنى رەت قىپتۇ.

مۇتەۋەر تەن بەرگۈسى كەلمەي:

— ناۋادا بۇگۈن ئاخشام زۇڭتۇڭ كېلىپ قالسا ئۇنىڭغىغۇ بىر ئۆي بېرەرسىلەر؟ — دەپتۇ.

— ئەلۋەتتە.

— باربكاللا، مەن شەرەپلىك ھالدا سىزگە شۇنى ئۇقتۇرمەكچى، بۇگۈن ئاخشام زوكتوك كەلمەيدىغان بولدى. ئونىك ئۆيىنى ماڭا بېرىك.

128. مۇكاپاتقا ئېرىشىش

— مۇبارەك بولسۇن! مۇبارەك بولسۇن! — دەپتۇ بىر ئادەم تېلېفوندا، — سىزنىڭ لاتاريە بىلىتىڭىز بىر مىليۇن دوللارلىق كاتتا مۇكاپاتقا ئېرىشتى. خۇشال بولغانسىز؟

— ناھايىتى خۇشال بولۇۋاتىمەن، شۇنداق بولمايچۇ! — دەپتۇ مۇكاپاتقا ئېرىشكۈچى.

— ئالدى بىلەن نېمە ئىش قىلاي دەۋاتىسىز؟

— دوست-يارەنلىرىمگە مۇكاپاتقا ئېرىشكۈچى مەن ئەمەس، دېمەكچىمەن.

129. ھورۇن ئاكا-ئۇكىلار

ئاتا-ئانىسى بىر يەرگە كەتكەندىن كېيىن، ئاكىسىنىڭمۇ، ئۇكىسىنىڭمۇ ئۆي ئىشلىرىنى قىلغۇسى كەلمەپتۇ. ئاكىسى ئۇكىسىغا:

— ئاتا-ئانىمىز قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، مېنى ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالدى، ئاغرىق ئازابىدا كارىۋاتتىن چۈشكۈدەكمۇ ماغدۇرى قالمىدى دېگىن، — دەپتۇ.

— دادام بىلەن ئانام قايتىپ كەلسە، — دەپتۇ ئۇكىسى

جاۋابەن، — مېنى دوختۇر چاقىرغىلى كەتتى دەپ قوي، ئەمىسە، خەيرخوش!

130. يۇگۈرۈش مۇسابىقىسى

ئىككى سايامەتچى ئورمانلىقنى كېسىپ ئۆتۈۋاتقاندا، بىر يولۋاسقا ئۇچراپ قاپتۇ. بىرەيلەن دەرھال ئۆتۈكىنى سېلىۋېتىپ، رېزىنكە ئايىغ ئالماشتۇرۇۋاپتۇ.

— نېمە قىلغىنىڭ بۇ! رېزىنكە ئايىغ ئالماشتۇرساڭمۇ يولۋاستىن تېز يۈگۈرەلمەيسەن!

— كىم يولۋاس بىلەن مۇسابىقىلىشىمەن دەپتۇ؟ قاچقاندا سېنىڭ ئالدىڭغا ئۆتۈپ كەتسەملا بولغىنى!

131. ئوغۇل بالىنىڭ رەددىيە بېرىشى

ياش بىر ئايال يولدا بىر ئوغۇل بالىنىڭ تاماكا چېكىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئاگاھلاندۇرۇش تەلەپپۇزى بىلەن:

— تاماكا چېكىدىغانلىقىڭنى داداڭ بىلەمدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

— يېرىم يولدا ناتونۇش ئەركەك بىلەن مۇڭدىشىپ تۇرغىنىڭنى ئېرىڭ بىلەمدۇ؟ — دەپتۇ ئوغۇل بالا دەرھال رەددىيە بېرىپ.

132. ئەقىللىق پىتىر

پىتىرنىڭ ئانىسى مېھمانلار ئالدىدا ئۇنى ماختاشقا بەكمۇ ئامراق ئىكەن.

بىركۈنى بىر مېھمان:
— ئۇ 26 ھەرپنى ئۆگىنىۋالغاندۇ، ھەقىچان؟ — دەپتۇ.
— ھە، ئەلۋەتتە! ئۇنىڭ ئوقۇغىنىنى ئاڭلاپ بېقىڭچۇ!
— A — دەپتۇ پىتىر ئوقۇشنى باشلاپ.
— ھەببەللى! A ھەرپىدىن كېيىن قايسى ھەرپ كېلىدۇ؟
— قالغان ھەممۇ ھەرپ!

133. كەسىپ تاللاش

بىر كىشى ئوغلىنىڭ قانداق كەسىپ تاللىماقچى بولۇۋاتقانلىقىنى بىلگىسى كېلىپ سوراپتۇ:
— قانداق ئىشنى ياقتۇرىسەن، بالام؟ شۇنى بىلگۈم كېلىۋاتىدۇ، ھازىر تاللايدىغان ۋاقتىڭ بولۇپ قالدى.
— دادا، مېنىڭ ياقتۇرىدىغان ئىشىم ناھايىتى ئاددىي، — دەپتۇ ئوغلى، — كۆن بويى ماشىنىغا ئولتۇرۇپ كوچا ئايلانسام، ھەممە يانچۇقلىرىمنى پۇل بىلەن تولدۇرىۋالسام دەيمەن.
— ھايالتىق يولۇڭنى تېپىپ بوپسەن، — دەپتۇ ئۇنىڭ دادىسى، — ئاپتوبۇستا بىلەت ساتقۇچى بولغۇدەكسەن.

134. پەۋقۇلئاددە تامغا

ئوقۇتقۇچى: ئىمتىھان قەغىزىڭنى ئاتا-ئاناڭغا كۆرسەتمىدىڭمۇ؟
ئوقۇغۇچى: كۆرسەتتىم.
ئوقۇتقۇچى: ئەمىسە، نېمىشقا ئاتا-ئاناڭنىڭ تامغىسى يوق؟
ئوقۇغۇچى ئىشتىنىنىڭ پۇشقىقىنى تۇرۇپ،

پۈتىدىكى قامچا ئىزلىرىنى كۆرسىتىپ دەپتۇ:
— تامغا مانا بۇ يەردە.

135. مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلىما

دەرستە ئىنتايىن ناچار بىر ئوقۇغۇچى مەكتەپ پۈتتۈرۈش ئالدىدا ئىنگلىز تىلى ئوقۇتقۇچىسىغا دەپتۇ:

— رەھمەت سىزگە، مۇئەللىم، سىزدىن ئىنتايىن مىننەتدارمەن. مەكتەپنى پۈتتۈرگەن بولساممۇ، لېكىن يەنىلا مەكتۇبۇ ئۇستازىم سىز. ناۋادا ئىش-پىشىقىز چىقىپ قالسا، زادىلا تارتىنمايلا.

— ماقۇل، ماڭا بىر ئىش قىلىپ بەرگىن، — دەپتۇ ئوقۇتقۇچى، — ساڭا ئىنگلىز تىلى ئۆگەتكىنىمنى زادى ھېچكىمگە تىنما.

136. زىيان

ئوقۇتقۇچى مۇگدەپ ئولتۇرغان بىر ئوقۇغۇچىدىن:

— دەرس ئۆتۈۋاتقاندا ئۇخلاپ ئولتۇرۇشنىڭ زىيىنىنى تونۇپ يەتتىڭمۇ-يوق؟ — دەپ سوراپتۇ.

— تونۇپ يەتتىم، كارىۋاتتا ئۇخلىغاندىكىدەك راھەتلەنگىلى بولمايدىكەن.

137. ئوخشاش بولمىغان تەقدىر

— تەبىئەت دەرسىدە ئوقۇتقۇچى:

— تۆمۈرنى تالادا قويۇپ قويسا، دائىم ھاۋا بىلەن ئۇچرىشىپ تۇرغاچقا داتلىشىپ قالىدۇ. ئەگەر ئالتۇننى تالادا قويۇپ قويسا قانداق بولىدۇ؟—دەپ سوراپتۇ.

— ئوغرى ئوغرىلاپ كېتىدۇ،—دەپتۇ بىر ئوقۇغۇچى جاۋاب بېرىپ.

138. كاتىپىمنى كۆتۈۋاتىمەن

ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىلارنى "ئەگەر مەن شەھەر باشلىقى بولسام" دېگەن تېمىدا ماقالە يېزىشقا بۇيرۇپتۇ. ئوقۇغۇچىلار شۇ ھامان قەلەم تەۋرىتىپ يېزىشقا كىرىشىپتۇ. پەقەت بىرلا ئوقۇغۇچى يازماي ئولتۇرۇپتۇ. ئوقۇتقۇچى ئۇنىڭدىن "نېمىشقا يازمايسەن؟" دەپ سورىغانىكەن، ھېلىقى بالا:

— كاتىپىمنى كۆتۈۋاتىمەن،—دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

139. ئۆردەك

ئوقۇتقۇچى ئاغزى بېسىلماي ۋاراڭ-چۇرۇك قىلىشۋاتقان قىز ئوقۇغۇچىلارغا قاراپ:

— ئىككى ئايال 1000 ئۆردەك بىلەن باراۋەر، — دەپتۇ. ئاردىدىن ئۆزۈن ئۆتمەي شۇ ئوقۇتقۇچىنىڭ ئانىسى مەكتەپكە كەلگەنىكەن، بىر قىز ئوقۇغۇچى دەرھال ئوقۇتقۇچىسىغا:

— مۇئەللىم، تالادا 500 ئۆردەك سىزنى ئىزدەپ كەپتۇ،— دەپ دوكلات قىلىپتۇ.

140. گۈزەل ئەخلاق

ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىلارغا نېمىنىڭ رەھىمدىللىك ئىكەنلىكىنى تولۇق چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن مۇنداق مىسال كەلتۈرۈپ، سوراپتۇ:

— لوبىرت، تاۋادا مەن بىر ئادەمنىڭ بىر ئېشەكنى قاتتىق ئۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى بۇ ئىشتىن توسسام، مېنىڭ ئىپادىلىگىنىم قايسى خىلدىكى گۈزەل ئەخلاق بولىدۇ؟

— ئاكا-ئۆكىلارچە مېھرى-مۇھەببەت بولىدۇ، — دەپتۇ لوبىرت.

141. پروفېسسۇرنىڭ ئۆزى دۆت

پروفېسسۇر: بىر دۆت ئادەمنىڭ سوراپدىغان سوئالى 10 ئەقىللىق ئادەم جاۋاب بېرەلەيدىغان سوئالدىنمۇ كۆپ بولىدۇ.

ئوقۇغۇچى: ئېچىمىزدىن شۇنچە كۆپ ئادەمنىڭ ئىسمىتىھاندىن ئۆتەلمەيدىلىكى ئەجەبلىنەرلىك ئەمەسكەن-دە.

142. قوراللىق باندىتنىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچرىدىم

رائىس مەكتەپكە كەلگەندە، دەرسكە كىرىدىش قوڭغۇرىقى جىرىڭلىغىلى خېلى ۋاقىت بولغانىكەن.

— نېمە ئىش بولدى، نېمانچە كېچىكىپ كەلدىڭ؟ — دەپ سوراپتۇ مۇئەللىم ئۇنىڭدىن.

— مەن قوراللىق باندىتنىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچرىدىم.

— ۋاي خۇدايىمەي! ئۇ نېمەڭنى بۇلاپ كەتتى؟

— تاپشۇرۇق دەپتىرىمنى.

143. ئەپلىك پۇرسەت

ئوقۇتقۇچى جېكتىن:

— ئېيتقىنا، قانداق چاغدا ئالما ئۈزگەن ئەڭ ياخشى؟ — دەپ سوراپتۇ ھەمدە ئارقىسىغا ئۆرۈلۈپ باشقا ئوقۇغۇچىلارغا قاراپ — بېشارەت بېرىشكە روخسەت يوق! — دەپتۇ.

جېك ئورنىدىن تۇرۇپ، كۆپ ئويلىنىپ تۇرمايلا:

— ئالمىنى يامغۇر ياغقاندا ئۈزگەن ئەڭ ياخشى، چۈنكى بۇ چاغدا باغۋەت ئۆيىدىن چىقمايدۇ، ئىتمۇ باغدا تۇرمايدۇ، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

144. ئاددىي سۆز بىلەن چوڭقۇر مەنانى ئىپادىلەش

ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىلارغا "ھورۇنلۇق دېگەن نېمە؟" دېگەن تېمىدا ماقاله يېزىشنى ئورۇنلاشتۇرۇپتۇ.

دەرستىن چۈشكەندىن كېيىن، ئوقۇتقۇچى جېكنىڭ تاپشۇرۇق دەپتىرىنى تەكشۈرگەندە، دەپتەرنىڭ بىرىنچى، ئىككىنچى بەتلىرىگە بىر خەتمۇ يېزىلمىغانلىقىنى كۆرۈپتۇ، ئۈچىنچى بېتىگە

قارىسا، "هورۇنلۇق دېگەن مانا مۇشۇ!" دېگەن سۆزلەر يېزىلغان-
تىكەن.

145. هەرگىز يول قويماسلىق

ئاتا-بالا ئىككىيلەن ئوخشاشلا جاھىل-بوينى قاتتىق ئىكەن. بىر كۈنى ئاتىسى بالىسىنى گۆش ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتىپتۇ. بالىسى قايتىپ كېلىۋېتىپ، ئۇدۇلدىن كەلگەن بىر ئادەم بىلەن دوقۇرۇشۇپ قاپتۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە يول بەرمەستىن، گۆلۈيۈپ قارىشىپ خېلى ئۇزۇن تۇرۇپ قاپتۇ. ئوغلى خېلى بىرۇاقلارغىچە قايتىپ كەلمىگەچكە، دادىسى ئىزدەپ كەپتۇ. ئۇ مۇنداق "قار-شىلىشىش ھالىتى"نى كۆرۈپ، ئوغلىغا:

— يارايسەن! ئەمدى سەن گۆشنى ئېلىپ كېتىۋەر، ئۆزۈم ئۇنىڭ بىلەن بىر تۇرۇشۇپ باقاي، ئۇنىڭغا ھەرگىز يول قويمايمىز! — دەپتۇ.

146. سەنمۇ كەلدىڭمۇ

ئېلىك: تۇنجى قېتىم تۇرمىگە كىرگىنىمدە، ئانام ماڭا دېگەن سۆز مەڭگۈ يادىمدىن چىقمايدۇ.

ئېلىيا: ئۇ نېمە دېگەنىدى؟

ئېلىك: خەيرلىك سەھەر، ئوغلۇم، سەنمۇ كەلدىڭمۇ؟!

147. زورلاپ يەڭ

قەلەندەر: ئەپەندىم، غىزا يېمىگىنىمگە ئۈچ كۈن بولدى.

مۇتىۋەر: ۋاي خۇدايىمەي، ئۇنداق قىلماي زورلاپ يەڭ!

148. جىنايەت سادىر قىلىش قورالى

ساقچى بىر جىنايەتچىنى جىنايەت سادىر قىلىۋاتقان نەق مەيدانىدىلا تۇتۇۋاپتۇ.

جىنايەتچى:

— مەن گۇناھسىز. چۈنكى مەن باشقىلار پايدىلانغان قورالدىن باشقا نەرسە ئەمەس، قورالدا گۇناھ بولمايدۇ. مەسىلەن، بىر ئادەم پىچاق بىلەن ئادەم ئۆلتۈرگەن بولسا، گۇناھ پىچاقتا ئەمەس، ئادەمدە.

ساقچى:

— سىز ئۆزىڭىزنى باشقىلار پايدىلانغىنىڭىز كەتكەن قورال دېمەكچىمۇسىز؟

— شۇنداق.

— ئۇنداق بولسا مەن بىلەن مېڭىڭ!

— نېمىشقا؟ مەندە گۇناھ يوق!

— ئۇنچىۋالا ھاياجانلانمىڭ كەتمەڭ. قانۇن بويىچە، جىنايەت

سادىر قىلىش قورالى مۇسادىرە قىلىنىدۇ.

149. بارماق ئىزى

ساقچى ئەمەلدارى.

— سىلەر تۆت ئادەم تۇرۇپ، بىر جىنايەتچىنىمۇ تۇتالمىدىڭلارمۇ؟ ھۆ ھارامتاماقلار!

ساقچىلار:

— بىز ھارامتاماق ئەمەس. جىنايەتچى قېچىپ كەتكەن بولسىمۇ، بىر ئامال قىلىپ ئۇنىڭ بارماق ئىزىنى چۇشۇرۇۋالدۇق.

— نەگە چۇشۇرۇۋالدىڭلار؟

— يۇزىمىزگە.

150. ئەرز قىلىش

— ھۆرمەتلىك سودىيە ئەپەندىم، بىر ئادەم مېنى بىۋ ئېتىدەك بىرنېمىكەنسەن دەپ تىللىدى، ئۇنىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلسام بولامدۇ؟

— بولىدۇ، ئەلۋەتتە، ئۇ سىزنى قاچان تىللىغان؟

— بۇنىڭدىن بىر يىل بۇرۇنغۇ دەيمەن.

— ئۇنداقتا نېمە ئۈچۈن بالدۇرراق ئەرز قىلمىدىڭىز؟

— تۇنۇگۈن ئوغلۇمنى ئېلىپ ھايۋانات باغچىسىغا بارغانىدىم، شۇندىلا سۇ ئېتىنىڭ شۇنداق سەت، ئاغزىنىڭ شۇنداق يوغانلىقىنى بىلدىم.

151. كىچە ياكى كۈندۈز دەپ ئايرىماسلىق

ساقچى:

— نېمە ئۈچۈن خەقنىڭ نەرسىسىنى بۇلايسەن؟

بۇلاڭچى:

— بۇ بۇلىغانلىق ئەمەس، ئەپەندىم، مېنىڭ مەسلىھەتلىشىمەيلا ئۇنىڭ نەرسىسىنى ئېلىپ كېتىپ ئىشلىتىپ سالغان يېرىم بار.

— يۈرىكىڭ قاپىتەك بار ئىكەن جۈمۇ، قاراپ تۇرۇپ كۆپكۈندۈزدىلا بۇلاپسەن!

— بۇ خىزمەتنى ئىشلەشتە كېچە ياكى كۈندۈز دەپ ئايرىپ ئولتۇرمايمىز، ئەپەندىم.

152. بىۋاستە تەسىرات

سەككىز ياشقا كىرگەن بىلەك بالىلار كىتابچىسىنى كۆرسىتىپ، دادىسىغا:

— دادا، مەن ھېچ چۈشىنەلمىدىم. كىشىلەر نېمە ئۈچۈن ئۇرۇشۇپ قالىدۇ؟ سۆزلەپ بەرسەڭچۇ، — دەپتۇ.

— بۇ ناھايىتى ئاددىي، — دەپتۇ دادىسى، — مەسىلەن، ئاناڭ خىزمەتداشلىرى بىلەن ئەپ ئۆتمىسە...

— بۇنداق ئىش يوق! — دەپتۇ ئانىسى لوقما سېلىپ، — مەن خىزمەتداشلىرىم بىلەن ئىناق ئۆتۈۋاتىمەن.

— مەن مىسال ئۈچۈن دەۋاتىمەن، — دەپتۇ دادىسى ئۆزىنى ئاقلاپ.

— مىسال ئۇچۇن بولسىمۇ قارىسىغىلا سۆزلەۋەرمەسلىك كېرەك-تە! — دەپتۇ ئانىسى ژارقىراپ.

— ئۇنداق بولسا ئۇنىڭغا ئۆزۈڭ سۆزلەپ بەر!

— سىز مەسئۇلىيەتنى ھەمىشە ماڭا ئىتتىرىپ قويىسىز!

— مەن مەسئۇلىيەتنى ئىتتىرمىدىم، ئۆزۈڭ يوق يەردىن پۇتاق چىقىرىۋاتسەن...

— بولدى، — دەپتۇ نېك، — مەن چۈشەندىم.

153. چوشقا كۆچۈكى

دادىسى: سەن نېمىدېگەن دۆت-ھە، بەئەينى چوشقا كۆچۈكىنىڭ ئۆزى! چوشقا كۆچۈكىنىڭ نېمىلىكىنى بىلەمسەن؟

بالىسى: بىلمەن، ئۇ، چوشقىنىڭ بالىسى.

154. يىراقنى كۆرەلمەسلىك

— مېنى ئەسكەرلىككە ئالساڭلار بولمايدۇ، يىراقنى كۆرەلمەيمەن!

— بۇنىڭدىن غەم قىلماڭ، ئېپەندىم، سىزنى ئالدىنقى سەپكە ئورۇنلاشتۇرۇپ قويىمىز.

155. يارامسىز مەرگەن

بىر يېڭى ئەسكەر 10 نەچچە پاي ئوق ئېتىپ، بىرىنمۇ نىشانغا تەككۈزەلمەپتۇ. مەشقاۋۇل ئاچچىقىغا پايلىماي تىللاپ كېتىپتۇ:

— هوي نانهپى! مىلتىق ئاتىمەن دېگۈچە ئورمانلىققا كىرىپ ئۆزۈڭنى ئۆلتۈرۈۋالساڭچۇ!

يېڭى ئەسكەر ئورمانلىققا كىرىپ كېتىپتۇ، ئاردىدىن ئۇزۇن ئۆتمەيلا مىلتىق ئاۋازى ئاڭلىنىپتۇ. مەشقاۋۇل چۆچۈپ كېتىپتۇ. شۇ ئاردا ھېلىقى يېڭى ئەسكەر ئورمانلىقتىن ئۇچقاندەك يۈگۈرۈپ چىقىپ، دەققەتتە تۇرۇپ، ھۇرمەت بىلدۈرگەندىن كېيىن، دەپتۇ:

— دوكلات مەشقاۋۇل، بۇ بىر پاي ئوقىنىمۇ ئۆزۈمگە تەككۈزەلمەي قالدىم!

156. مەخپىي بەلگىلىك تېلېگراممىا

— بۇ تېلېگرامما گېنېرالدىن كەپتۇ، — دەپتۇ دوكلات قىلىپ ئالاقىچى ئەسكەر، — سىزنىڭ نامىڭىزغا يوللىنىپتۇ، پولكوۋنىك جاناپلىرى.

— ئوقۇ! — دەپتۇ پولكوۋنىك بۇيرۇق قىلىپ.

ئالاقىچى ئەسكەر تۆۋەندىكىلەرنى ئوقۇپتۇ:

— بۇ قېتىمقى ئوڭۇشسىزلىق سىزنىڭ دۆتلىكىڭىز ۋە ئىقتىدارسىزلىقىڭىزدىن بولدى!

— بۇ مەخپىي بەلگىلىك تېلېگراممىا ئىسكەن، — دەپتۇ پولكوۋنىك جىددىي تۇردە يولىۇرۇق بېرىپ، — دەرھال تەرجىمە قىلىپ چىق!

157. تۈنۈگۈن كۆردۈم

سودىيە قاتتىللىق قورالىنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ، جاۋابكاردىن

سوراپتۇ:

— سەن بۇ مىلتىقنى كۆرگەنمۇ؟

— كۆرمىگەن، ئەپەندىم، — دەپتۇ جاۋابكار جاۋابەن.

سودىيە يەنە بىرقانچە قېتىم سوراپ كۆرگەن بولسىمۇ، جاۋابكار يەنىلا ئۆز گېپىدە چاك تۇرۇپتۇ. شۇنىڭ بىلەن سودىيە سوراقنى ئەتىسى داۋاملاشتۇرماقچى بوپتۇ.

ئەتىسى سودىيە جاۋابكاردىن يەنە سوراپتۇ:

— سەن بۇ مىلتىقنى كۆرگەنمۇ؟

— شۇنداق، ئەپەندىم، مەن كۆرگەن.

— قاچان كۆرگەن؟

— تۆنۈگۈن سوتتا.

158. دېڭىز ئارمىيىسى ئەسكىرى بولۇۋالماسلىقى ئۈچۈن

ئىككى نەپەر فرانسىيىلىك دېڭىز ئارمىيىسى ئەسكىرى هاراق ئىچىپ كوچىغا چىقىپ تۇرسا، يولىنىڭ ئۇ تەرىپىدىن ئېشەك يېتىلىگەن بىر بالا چىقىپ كەپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىغا چاقچاق قىلماقچى بوپتۇ.

— هەي، — دەپتۇ بىر دېڭىز ئارمىيىسى ئەسكىرى هېلىقى بالىغا قاراپ، — ئاكاڭ بىلەن بىللە سەيلە قىلىۋېتىپسەنغۇ، يەنە نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭ بوينىنى ئارغامچا بىلەن باغلىۋالدىڭ؟

— ئۇنىڭ دېڭىز ئارمىيىسى ئەسكىرى بولۇۋالماسلىقى ئۈچۈن، — دەپتۇ بالا جاۋابەن.

159. قەسەم قىلىش

سوت باشلىنىشتىن بۇرۇن سودىيە گۇۋاھچىدىن سوراپتۇ:

— قەسەم قىلغاندىن كېيىن قانداق قىلىشىڭىزنى بىلەمسىز؟

گۇۋاھچى جاۋابەن دەپتۇ:

— بىلىمەن، قەسەم قىلغاندىن كېيىن، دېگىنىم مەيلى راست بولسۇن ياكى يالغان بولسۇن، گېپىمدە ئاخىرىغىچە چىڭ تۇرۇشۇم كېرەك.

160. بۇ يەردە ساقچى يوق

بۇ ۋەقە جەمجىتلىققا چۆككەن كوچىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا، يېرىم كېچىدە يۈز بېرىپتۇ.

— كەچۈرۈڭ، سىزدىن بىر ئىشى سوراي دېۋىدىم، بۇ يەردە ساقچى بارمۇ؟

— يوق، بۇ يەردە ساقچى يوق.

— ئۇنداقتا يېقىن ئەتراپتىن بىرەر ساقچىنى تېزرەك تاپقىلى بولارمۇ؟

— مېنىڭچە تاپقىلى بولمايدۇ.

— ئۇنداق بولسا ئۇبدان گەپ ئىكەن، سائىتىڭىز بىلەن پۇلىڭىزنى چىقىرىڭ.

161. مال دوختۇرىغا كۆرۈنۈڭ

— دوختۇر، بىلەمسىزكىن، مەن خوراز چىللىغان ھامان

ئورنۇمدىن تۇرمەن، كالىدەك ئىشلەيمەن، بۆرىدەك يەيمەن، چاشقاندەك ئۇخلايمەن، لېكىن ھەمىشە مىجەزىم يوقلا يۇرمەن.

دوختۇر ئۇنىڭغا دەپتۇ:

— مال دوختۇرىغا كۆرۈنۈپ باقسىڭىز قانداق؟

162. سىرتما بىكىتىپ قويۇڭ

دوختۇر ئىقتىدارسىز بولغاچقا، ئۇچ قېتىم ئوپېراتسىيە قىلىپمۇ سامىنىڭ نېمە كېسىلگە گىرىپتار بولغانلىقىنى ئېنىقلىيالماپتۇ.

دوختۇر ئۇنى تۆتىنچى قېتىم ئوپېراتسىيە قىلىپ، يارا ئېغىزىنى تىكمەكچى بولغاندا، سام دوختۇرغا قاراپ دەپتۇ:

— تىكىپ يۇرمەڭ، دوختۇر، بىر سىرتما بىكىتىپ قويۇڭ، ئىككىلىمىزگە قولايلىق بولىدۇ!

163. دۇشمەن بولمەن

يەسلىدە ئىككى بالا پاراڭغا چوشۇپتۇ.

مارىئان: سەن چوڭ بولغاندا نېمە بولىسەن؟

جىم: ئەسكەر بولىمەن.

مارىئان: ئەسكەر بولۇش ياخشى ئەمەس، ئۆلۈپ كېتىسەن.

جىم: ئۆلۈپ كېتىسەن دېدىڭما؟ كىم مېنى ئۆلتۈرىدۇ؟

مارىئان: دۇشمەن.

جىم: ئۇنداق بولسا مەن دۇشمەن بولىمەن.

164. ئون نەچچە زاپچاس كۆپ چىقتى

— دادا، مەن تېلېۋىزورنىڭ ئىچكى قورۇلمىسىنى كۆرۈپ باقاي دەپ، ئۇنى چۆرۈپ، قايتىدىن قوراشتۇرۇپ قويدۇم.

— خۇدايا شۇكرى، زاپچاسلىرىنى يوقىتىپ قويمىغانسەن؟

— ياق، تېخى 10 نەچچە زاپچاس كۆپ چىقتى!

165. ئۇلگۈرەلمەسلىك

توم قاتتىق يىقىلىپ چۈشۈپ، پۈتۈن ئەزايى لايغا مىلەنگەن هالدا ئۆيگە قايتىپتۇ.

— ۋاي كەپسىز! — دەپ ۋارقىراپ كېتىپتۇ ئانىسى، — نېمە قىلغىنىڭ بۇ! مۈشۈندىك ياخشى ئىشتان كىيگۈزۈپ قويسىمۇ يىقىلىپ يۈردۈڭمۇ؟

— كەچۈرۈڭ، ئانا، — دەپتۇ توم يىغلامسىراپ، — يىقىلىپ چۈشكەندە ئىشتىنىمنى سېلىۋېتىشكە ئۇلگۈرەلمەي قالدىم!

166. ئېشەكتەك هاڭرايدىغان ناخشىچى

بىر ناخشىچى، مېنىڭ ناخشام بەكمۇ يېقىملىق، كىشىلەرنى مەپتۇن قىلىدۇ، ناخشامنى هەتتا چوڭقۇر دېڭىزدىكى مۈكا بېلىق ۋە دېلفىنلارمۇ سۇ يۈزىگە چىقىپ قۇلاق سېلىپ ئاڭلايدۇ، دەپ ماختىنىدىكەن.

بىر كۈنى چىركاۋدا مېسسا ئوقۇغاندا، هېلىقى ناخشىچى هەمـدۇسانا ئېيتىشقا بەلگىلىنىپتۇ. ئۇ بىر مومانىڭ يەردە يۈكۈنۈپ ئولتۇرۇپ يىغلاۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، مېنىڭ ناخشامنى ئاڭلاپ تە-

سىرلىنىپ كەتكەن بولسا كېرەك، دەپ ئويلاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ناخشىسىنى تۇگەتكەندىن كېيىن سەھنىدىن يۇگۈرۈپ چۈشۈپ، مومايدىن:

— چوڭ ئانا، نېمە ئۈچۈن شۇنچە ھەسرەتلىنىپ يىغلايسىز؟

— دەپ سوراپتۇ.

— ئەپەندىم، — دەپتۇ مومای جاۋابەن، — سىز ناخشا ئېيتقان چاغدا، ئېشىكىم يادىمغا كېلىپ قالدى. بۇنىڭدىن ئۇچ كۈن ئىلگىرى ئېشىكىم يىتىپ كەتكەنىدى، سىزنىڭ ناخشىڭىز ئېشىكىمنىڭ ھاڭرىشى بىلەن ئوپمۇئوخشاش ئىكەن، شۇڭا كۆڭلۈم يېرىم بولۇپ يىغىلاپ سالدىم. ئاھ خۇدا، ناۋادا مەن ئېشىكىمنى تېپىۋېلىپ، بۇ يەردە ناخشا ئېيتقىلى سالغان بولسام نەقەدەر ياخشى بولاتتى-ھە!

167. پەرق

بىر ئادەم ئاتاغلىق بىر ئەدەبىي ئوبزورچىدىن:

— سىزنىڭچە، 19-ئەسىردىكى ئەدەبىيى ئەسەرلەر بىلەن ھازىرقى زامان ئەدەبىي ئەسەرلىرى ئوتتۇرىسىدا زادى قانداق پەرق بار؟ — دەپ سوراپتۇ.

— كلاسسىك رومانلاردا، — دەپتۇ ئوبزورچى جاۋابەن، — 150-بەتكە كەلمىگىچە ئادەتتە ئەر پىرسوناژ ئۆز مەشۇقى بىلەن سۆيۈشىدىغان ئەھۋال ئۇچرىمايتتى. ھازىرقى زامان رومانلىرىدا بولسا 2-بەتنى ئېچىشىڭىزغىلا ئۇنىڭ ھارامدىن بالا تېپىپ قويغانلىقىنى كۆرىسىز...

168 . شىكسپىر

تەكلىپكە بىنائەن بىر سودىگەر ئاغىنىسى بىلەن بىللە بىر پروفېسسۇرنىڭ ئۆيىگە كەچلىك زىياپەتكە بېرىپتۇ. زىياپەتتە بىر مېھمان ئۇنىڭدىن:

ـ شىكسپىرنى[1] ياخشى كۆرەمسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ياخشى كۆرىمەن، — دەپتۇ ئۇ جاۋابەن، — لېكىن ۋىسـكىنى[2] بەكرەك ياخشى كۆرىمەن.

بۇ گەپنى ئاڭلاپ ھەممەيلەن ھەيران قاپتۇ.

قايتىقاندا، ئۇنىڭ ئاغىنىسى:

— ئەجەپمۇ دۆت بىر نېمىگەدىسەدىڭغۇ! — دەپتۇ ئۇنىڭ ئەيىبلەپ، — ۋىسكىنى تىلغا ئېلىپ نېمە قىلاتتىڭ؟ ھەممەيلەنگە مەلۇمكى، شىكسپىر ھاراق ئەمەس، بەلكى بىر خىل ئىرىمچىك.

169 . ئىنەك سىزىنىڭغۇ

دېھقانچىلىق مەيدانىنىڭ خوجايىنى بىر سەتەڭدىنى باشلاپ، ئۆزىنىڭ دېھقانچىلىق مەيدانىنى ئېكسكۇرسىيە قىلدۇرۇپتۇ. ئۇلار بىر بۇقىنىڭ بىر ئىنەككە ھە دەپ چېپىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپتۇ. دېھقانچىلىق مەيدانىنىڭ خوجايىنى ھېلقى سەتەڭنىڭ بىلىنى چىڭ قىسىپ، كۆزلىرىنى خۇمالاشتۇرۇپ:

---

① شىكسپىر — ئەنگلىيىنىڭ مەشھۇر دراماتورگى — تەرجىماندىن.

② ۋىسكى — بىر خىل ھاراق — تەرجىماندىن.

ـ ئومىقىم، مېنىڭمۇ شۇنداق قىلغۇم كېلىپ كېتىۋاتىدۇ، دەپتۇ.

— ھە، ئەمىسە نېمىشقا قاراپ تۇرىسىز؟ — دەپتۇ ھېلىقى خېنىم جاۋابەن، — ئىنەك ئۆزىڭىزنىڭغۇ!

170. خۇش خەۋەر ۋە شۇم خەۋەر

كاتىپ قىز: خوجايىن، مەن سىزگە بىر خۇش خەۋەر ۋە بىر شۇم خەۋەر يەتكۈزمەكچىمەن.

خوجايىن: ئاۋۋال خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈڭ.

كاتىپ قىز: سىزنىڭ ھېلىمۇ بالا تېپىش ئىقتىدارىڭىز بار ئىكەن.

خوجايىن: ئۇنداق بولسا شۇم خەۋەرچۇ؟

كاتىپ قىز: پۈتۈن شىركەتتىكىلەر بالا سىزنىڭ ئىكەنلىكىنى بىلىپ كەتتى!

171. سۆيۈشنى قايتۇرۇش

كاتىپ قىز: ئەپەندىم، رەپىقىڭىز تېلېفۇندا سىزنى سۆيۈپ قويايى دەيدۇ.

خوجايىن: ئاۋۋال سىز ناپشۇرۇۋېلىڭ، ئاندىن كېيىن ماڭا قايتۇرۇپ بېرىڭ.

172. ئەپچىل چارە

كارل بىر ئىنەكنى بازارغا ئاپىرىپ، پىرىم كۈن ئولتۇرۇپمۇ ساتالماپتۇ.

بىر ئاغىنىسى ئۇنى كۆرۈپ:

— ئىنىكىڭنى تېخىچە ساتالمىدىڭمۇ؟— دەپ سوراپتۇ.

— مەن بازارغا ئەتىگەنىدىلا كەلگەن، — دەپتۇ كارل جاۋاب بەن، — بۇ ئىنەكنى شۇنچە ماختىساممۇ، ھازىرغىچە ئالمىدىغان ئادەم چىقمىدى.

— ئىنەكنى يېتىلەپ ئارقاڭدىن ماڭ، — دەپتۇ ئاغىنىسى، — مېنىڭ ئەپچىل چارەم بار.

كارل ئىنەكنى يېتىلەپ ئاغىنىسىنىڭ ئارقىسىدىن مېڭىپتۇ، ئۇنىڭ ئاغىنىسى ماڭغاچ، ئادەملەرگە قاراپ:

— ياش، بىجىرىم بۇ ئىنەكنى كىم ئالمدۇ؟ بۇنىڭ بوغاز بولغىنىغا ئالتە ئاي بولدى، ئىنەكنى كىم ئالسا قورسىقىدىكى موزاينى بىكارغا بېرىۋېتىمىز! — دەپ ۋارقىراپتۇ.

ھەممەيلەن ئىنەكنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپتۇ، ھەش-پەش دېگۈچە ئارىدىن بىر كىشى ئىنەكنى يۇقىرى باھادا سېتىۋاپتۇ.

كارل ئاغىنىسىگە رەھمەت ئېيتىپ، پۇلنى چۆنتەككە سېلىپ، خۇشال ھالدا ئۆيىگە قايتىپتۇ، دەل شۇ چاغدا بىرمۇنچە ئايالالار ئۇنىڭ قىزىغا ئەلچىلىككە كەلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ خوتۇنى قىزىنى بالدۇرراق ياتلىق قېلىۋېلىش ئۈمىدىدە، ئەلچىلەرگە قىزىنىڭ گۈزەل ئەخلاق-پەزىلىتىنى تونۇشتۇرۇۋاتقانىكەن.

— ئاغزىڭنى يۇم! — دەپتۇ كارل خوتۇنىغا، — مەن بازىرى كاسات مالنى بازىرى ئىتتىك قىلالايدىغان بىر يېڭى چارە تاپتىم. بۇ چارە قىزىمىزغىمۇ باب كېلىدۇ، ئۇ چاغدا لايىقلار دېگەن ئېشىكىمىزگە سىغماي قالىدۇ.

ئايال ساھىبخان كېينىكى قېتىم ئەلچىلىككە كەلگەن ئايالىلار-نى ئۆيىگە باشلاپتۇ، كارل ئۆيگە كىرىپ، ئەلچىلەرگە قاراپ دەپتۇ:

— خانىملار، مېنىڭمۇ ئارتۇقچە گەپ قىلغۇم يوق. قىسقىسى، قىزىم ياش ۋە بىجىرىم، ئۇنىڭ ھامىلدار بولغىنىغا ئالتە ئاي بولدى، قىزىمنىڭ كىم ئەمرىگە ئالسا، قورسىقىدىكى بالىسىنىمۇ قوشۇپ بېرىۋېتىمىز، قېنى كىم . . .

ئۇنىڭ سۆزى تېخى ئاياغلاشماستىنلا، ئەلچىلەر ئالدى-كەينىگە قارىماي ئۆيدىن چىقىپ كېتىپتۇ.

173. تۆيۈقسىز ھۇجۇم قىلىش

سېستىرا: ۋەي، پروفېسسۇرمۇسىز؟ مەن بىر خۇش خەۋەر يەتكۈزەي، سىز تېخى ھېلىلا بىر بالىغا ئاتا بوپ قالدىڭىز!

پروفېسسۇر:

— ھە، شۇنداقمۇ! سىز بۇ خەۋەرنى خوتۇنۇمغا ئېيتماي تۇرۇڭ، ئۇنى ئۆزۈم تازا بىر ھەيران قالدۇرۇۋېتەي!

174. ئاجرىشىش سەۋەبى

ئادۇۋكاتنىڭ ئىشخانىسىغا بىر ئايال كىرىپ كەپتۇ-دە ئېرىدىن ئاجرىشىشنى قەتئىي تەلەپ قىلىپ تۇرۇۋاپتۇ.

— نېمە ئۈچۈن ئاجرىشىسىز؟— دەپ سوراپتۇ ئادۇۋكات.

— ئېرىم ۋاپاسىز چىقىپ قالدى،— دەپتۇ ھېلىقى ئايال جاۋابەن.

— بۇنىڭغا دەلىل-ئىسپاتىڭىز بارمۇ؟
— مېنىڭچە ئۇ بالامنىڭ دادىسى ئەمەس.

175. كەچۈرۈم سوراش

بىر ئايال ئېرىم مېنى تاشلىۋەتتى دېگەن سەۋەبىنى كۆرسەتىپ، ئۇنىڭدىن ئاجرىشىشنى تەلەپ قىلىپتۇ. بۇ ئايالنىڭ بىر ياشتىن 14 ياشقىچە بولغان 14 بالىسى بار ئىكەن.
— ئېرىڭىز سىزنى قاچان تاشلىۋەتكەن؟ — دەپ سوراپتۇ سودىيە.
— بۇنىڭدىن 13 يىل ئىلگىرى.
— ئەگەر ئۇ بۇنىڭدىن 13 يىل ئىلگىرى سىزدىن ئايرىلغان بولسا، ئۇنداقتا بۇ بالىلار كىمنىڭ بالىلىرى؟
— ئۇ ھەمىشە قايتىپ كېلىپ مەندىن كەچۈرۈم سوراپ تۇرىدۇ.

176. ھاراقنى ئىچىۋىتىپ ساھىبجامالنى قۇتقۇزۇش

بىر ئايالنىڭ ئېرى ھاراق ئىچكەندە، ھەمىشە رومكىنى بىر كۆتۈرۈشتىلا قۇرۇغداپ قويىدىكەن، خوتۇنى بۇنىڭدىن بەكمۇ ئەنسىرەپ، ساھىبجامال رومكىسىدىن بىرنى سېتىۋاپتۇ. رومكىغا تولدۇرۇپ ھاراق قۇيسا، رومكا تېگىدە بىر ساھىبجامال پەيدا بولىدىكەن. خوتۇنى ئېرىگە:

— روﻣكمدىكى هاراقنى بەك ئالدىراپ قۇرۇغدىۋەتمەك، بولمىسا ساھىبجامالنى كۆرەلمەي قالىسىز، — دەپتۇ.

— ساھىبجامالنىڭ هاراقنا چىلىشىپ تۇرۇشىنى كۆڭلۇم كۆتۈرمەيدىكەن! — دەپتۇ ئېرى.

177. بىزنىڭ دەك

يېڭى توي قىلغان قىز يىگىتگە قاراپ:

بۇندىن كېيىن "مېنىڭ" دېگەن گەپنى تاشلاپ، "بىزنىڭ" دەيلى، — دەپتۇ.

يىگىت يۇيۇنغىلى كىرىپ كېتىپ ئۇزۇنغىچە چىقماپتۇ. قىز ئۇنىڭدىن:

— نېمە قىلىۋاتسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— سۆيۈملۈكۈم، بىزنىڭ ساقىلىمىزنى ئېلىۋاتىمەن، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ يىگىت.

178. باھانە دېگەن تېپىلىپ تۇرىدۇ

كۈندەشلىكى يامان بىر ئايال هەركۈنى كەچتە ئېرىنىڭ سوئال-سوراققا تارتىپ تۇرىدىكەن، هەتتا ئۇنىڭ چاپىنىدىن بىرەر تال چاچنى تېپىۋالسىمۇ گۇمان قىلىپ، كۈندەشلىكى قاتتىق تۇتۇپ كېتىدىكەن.

بىر كۈنى كەچتە ئۇ هېچنېمە تاپالماي، غەزەپلىنىپ ۋە هەسرەتلىنىپ كېتىپتۇ:

— ھەببەللى، ئەمدىزە تاز خوتۇنلارمۇ قالماپتۇ-دە!

179. سەۋەب

خوتۇنى: سىز ئىلگىرى ماڭا ھەر كۈنى بىر دەستە ئەتىرگۈل تەقدىم قىلاتتىڭىز، ئەمدى نېمىشقا بىر تال بولسىمۇ تەقدىم قىلمايسىز؟

ئېرى: ئېيتقىنا، بېلىقچى بېلىقنى قارماققا ئىلىندۇرغاندىن كېيىن، يەنە ئۇنىڭغا داۋاملىق يەمچۈك تاشلاۋېرەمدۇ؟

180. ئۆيلىنىشتە بىلىۋالىدىغان ئىش

ياش پادىشاھ ۋەزىردىن سوراپتۇ:

— مەن 14 يېشىمدىلا بىر دۆلەتنى ئىدارە قىلسام بولىدىكەنۇ، نېمە ئۈچۈن 18 ياشقا كىرسەمۇ پۇقرالىرىم مېنى ئۆيلەنگىلى قويمايدۇ؟

— چۈنكى خوتۇنىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىش بىر دۆلەتنى باشقۇرماقتىن تەس، پادىشاھىم.

181. ئۆز ئۆيىڭىزگە ئوخشاش

بىر ئەر خوتۇنىنىڭ كۆكەمدىلىك قىلىپ سالغان زۇلۇم-ئازابلىرىغا چىدىيالماي، ئۆيىدىن قېچىپ چىقىپ، مېھمانخانا-غا كەپتۇ. مېھمانخانا خوجايىنى بىر ئۆينى ئېچىپ بېرىپ، خۇشامەتكويلۇق بىلەن:

— مۇشۇ ئۆيده قونسىڭىز خۇددى ئۆز ئۆيىڭىزده قونغاندەكلا بولىسىز، — دەپتۇ.

بۇ ئادەم بۇ گەپنى ئاڭلاپ:

— ۋاي خۇدايىمەي، ماڭا تېزرەك باشقا ئۆي ئالماشتۇرۇپ بېرىڭ! — دەپ ۋارقىراپ كېتىپتۇ.

182. سۆيۈشۈپ خوشلىشىش

بىر ئايال كوچىنىڭ ئۇ تەرىپىده ئولتۇرۇشلۇق يېڭى توي قىلغان ئەر-خوتۇنغا قاراپ، خاپا بولغان هالدا ئېرىگە دەپتۇ:

— قارىڭا، جېڭ ئەپەندى خوتۇنىغا ئەجەپمۇ كۆيىدىكەن. ئۇ هەركۈنى ئىشقا چىقىشتىن بۇرۇن خوتۇنى بىلەن سۆيۈشۈپ خوشلىشىدىكەن. سىز نېمىشقا شۇنداق قىلالمايسىز؟

— ئۇلار يېڭى كۆچۈپ كەلدى ئەمەسمۇ، مەن جېڭ خانىم بىلەن تېخى تونۇشقۇدەك بولمىدىم! — دەپتۇ ئېرى جاۋابەن.

183. تۇنجى ئەسەر

— ماڭا بىر خۇش خەۋەر ئېيتاي، بىر مەزگىل قېتىرقىنىپ ئۆگىنىش ئارقىلىق يازغان تۇنجى مەشق ئەسىرىمنى گېزىتخانا ئېلان قىلىدىغان بوپتۇ.

— مۇبارەك بولسۇن! قانداق ماقاله ئىدى ئۇ؟

— لايىق تېپىش ئېلانى.

184. جازالاش

نەپالنىڭ مەلۇم بىر يېرىدە ئولتۇرۇشلۇق بىر سودىگەر ئىككى خوتۇن ئاپتۇ. بۇ ئىككى خوتۇن كۈن بويى ئۇرۇش-جېدەل قىلىپ، ئېرىگە زادىلا ئارام بەرمەپتۇ.

بىر كۈنى بىر ئوغرى سودىگەرنىڭ ئۆيىگە ئوغرىلۇققا كىرگەندە تۆتۈلۈپ قاپتۇ. سودىگەر ئوغرىنى پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپتۇ.

— ئوغرى سىزنىڭ ئۆيىڭىزدە تۆتۈلغاندىكىن، — دەپتۇ پادىشاھ، — ئۇنى قانداق جازالاش توغرىسىدا ئۆزىڭىز بىر چارە كۆرسىتىڭ.

— ئۇنىڭغىمۇ ئىككى خوتۇن ئالغۇزايلى! — دەپتۇ سودىگەر كۆپ ئويلىنىپ ئولتۇرمايلا.

185. ئىجارىگە ئالغان ئۆي

جۈدۇن-چاپقۇنلۇق بىر كېچىسى خوتۇنى ئېرىنى تۇرتۈپ ئويغىتىپتۇ:

— ئۇرنىڭىزدىن تۇرۇڭ دەيمەن، ئۆي تەۋرەپ كېتىۋاتىدۇ، ئۆرۈلۈپ چۈشىدىغاندەك قىلىدۇ!

— نېمىگە ھودۇقۇسەن؟ خاتىرجەم ئۇخلاۋەرگىنە، ئۆزۈڭمۇ بىلىسەنغۇ، بۇ دېگەن ئىجارىگە ئالغان ئۆي! — ئېرى شۇ گەپلەرنى دەپتۇ-دە، يەنە ئۇيقۇغا كېتىپتۇ.

186. ئالدىراڭغۇلۇق

جىم بەكمۇ ئالدىراڭغۇ ئىكەن، بىر كۈنى شەھەرگە بېرىپ،

بىر ئاشپۇزۇلنىڭ ئىشكىدىن كىرىۋكىرمەيلا:

— نېمە ئۈچۈن تېخىچە ئالدىنغا بىر چىنە سۈيۈقئاش كەلتۈرمەيسىلەر؟ — دەپ ۋارقىراپ كېتىپتۇ.

ئاشپۇزۇل خوجايىنى بىر چىنە سۈيۈقئاشنى ئېلىپ كېلىپ، شىرە ئۈستىگە تۆكۈپتۇ-دە:

— تېزرەك ئىچىڭ، مەن چىنىنى يۇيۇۋەتمەسەم بولمايدۇ! — دەپتۇ.

جىم ئۆيگە قايتقاندىن كېيىن خوتۇنىغا:

— ئاچچىغىمدا ئۆلگىلى تاس قالدىم! — دەپتۇ.

خوتۇنى دەرھال كۈدەكۈرپىسىنى يىغىشتۇرۇپ:

سىز ئۆلىدىغان بولسىڭىز، مەن باشقا ئەرگە تېگىۋالاي! — دەپتۇ.

ئۇ باشقا ئەرگە تەگكەن كۈننىڭ ئەتىسى كېيىنكى ئېرى ئۇنى قويۇۋەتمەكچى بوپتۇ. ئۇ سەۋەبىنى سورىغانكەن، كېيىنكى ئېرى:

— ئەمىسە، نېمىشقا تېخىچە تۇغۇپ بەرمەيسەن؟ — دەپتۇ.

187. ئېسىدە تۇتالماسلىق

— مەن سىزنى سۆيىمەن، ماڭا تەگسىڭىز قانداق؟

— تەلىپىڭىزنى تۇنۇگۈن رەت قىلغانتىمغۇ!

— تۇنۇگۈنكىسىمۇ سىزمىدىڭىز؟

188. ئەپسۇسكى، يالغىنى يوق-تە!

خوتۇنىنىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن زىياپەتتە ئېرى چاقناپ تۇرغان بىر گۈھەرنى مېھمانلارنىڭ ئالدىدا خوتۇنىغا تەقدىم قىلىپتۇ.

بىر ئاغىنىسى ئۇنىڭغا:

— قارىڭ، رەپىقىڭىزنىڭ خۇش بولۇپ كەتكىنىنى! ناۋادا ئۇنىڭغا بىنىس مارکىلىق پىكاپتىن بىرنى سوۋغا قىلغان بولسىڭىز تېخىمۇ ئەسقاتماسمىدى؟ — دەپتۇ.

ھېلىقى ئەر قولىنى كىرىپ قويۇپ دەپتۇ:

— مەنمۇ شۇنداق ئويلىغان، ئەپسۇسكى، ئۇنداق پىكاپنىڭ ھازىرغىچە يالغىنى يوق-تە!

189. ئېرىم ئۆيدە

ھېرىپ ھالىدىن كەتكەن بىر ئادەم ئۆيىگە كىرىپلا خوتۇنىغا:

— مەيلى كىمدىن تېلېفۇن كېلىپ مېنى ئىزدىسە، ھەممىسىگە مېنى ئۆيدە يوق دەڭ،— دەپتۇ.

بىر دەمدىن كېيىن تېلېفۇن جىرىڭلاپتۇ، خوتۇنى تۇرۇپكىنى قولىغا ئېلىپ:

— ھە، شۇنداق..... ئېرىم ئۆيدە، — دەپتۇ.

ھېلىقى ئادەم كارىۋاتتىن ئۆمىلەپ قوپۇپ، خاپا بولغان ھالدا دەپتۇ:

— مەن ساڭا دېمىدىممۇ، مېنى...

— ھايا جانلىنىپ كەتمەڭ، سۆيۈملۈكۈم،— دەپتۇ ئۇنىڭ

خوتۇنى، — تېلېفۇن بەرگۈچى سىزنى ئىزدىمەيدىكەن.

190. قورقۇش

بىر ئادەم خوتۇنىدىن بەكمۇ قورقىدىكەنۇ، لېكىن بۇنى ئېتىراپ قىلغۇسى كەلمەيدىكەن. بىر كۈنى ئۇ ئاغىنىسىگە:

— ھەي قارا، ئىشىنەمسەن-يوق، تۇنۇگۈن ئاخشام خوتۇنۇم تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، ماڭا يېلىنىدى، — دەپتۇ.

ئاغىنىسى بۇ گەپكە ئىشەنمەي، كوچىلاپ سورىغانىكەن، ئۇ تەستە ئېغىز ئېچىپتۇ:

— خوتۇنۇم كارىۋىتىم ئالدىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، بېشىنى تۆۋەن ئىگىپ كارىۋات ئاستىغا قاراپ: "سەن زادى كارىۋات ئاستىدىن چىقامسەن-يوق؟" دەپ يېلىنىدى.

191. پەرەز قىلىش

ھاۋار قەدىناس دوستى يوھاغا قاراپ دەپتۇ:

— تەكرىنىڭ ئىلتىپاتى بىلەن، خوتۇنۇڭ ئۇچ قېتىم قوشكېزەك تۇغدى دەپ ئاڭلايمەن، راستمۇ؟

— بۇنىڭغا نېمە ئامالىم بولسۇن؟ — دەپتۇ يوھا، — ئۇ ھەرقېتىم ھامىلدار بولۇپ قالغىنىدا "ئۇچ چەۋەندىز" دېگەن روماڭىنى ئوقۇيدۇ.

ھاۋار بۇ گەپنى ئاڭلاپلا ئۆيىگە قاراپ يۈگۈرۈپتۇ. يوھا ئۇنىڭدىن:

— نېمىگە يۈگۈرەيسەن؟ — دەپ سورىغانىكەن، ھاۋار:

— مېنىڭ خوتۇنۇممۇ ھامىلدار بولۇپ قالغان، ئۇ ھازىر "ئەلى بابا بىلەن قىرىق قاراقچى" دېگەن چۆچەكنى كۆرۈۋاتاتتى، دەرھال ئۆيۈمگە بارمىسام بولمىدى، — دەپتۇ.

192. هىجران

بىر مۆتىۋەر زات بىلەن نازىنىن بىر ئايال پويىز دېرىزىسى ئالدىدا خوشلىشىپتۇ. پويىز قوزغالغاندىن كېيىن، ھەرئىككىسى-نىڭ كۆز ياشلىرى مەڭزىنى بويلاپ تارىلاپ ئېقىشقا باشلاپتۇ. مۆتىۋەر زاتنىڭ يېنىدا ئولتۇرغان بىر موماي يۇقىرىقى ئەھۋالنى كۆرۈپ، تېخىچە يېشى قۇرىمىغان مۆتىۋەر زاتقا قاراپ دەپتۇ:

— مەن بۇنى چۈشىنىمەن.. ئۆزى سۆيگەن خوتۇنىدىن ھەتتا بىرەر مىنۇت ئايرىلىشقىمۇ يۈرەك چىدىمايدۇ...

— شۇنداق، مانا مەن شۇ تاپىتا خوتۇنۇمنىڭ يېنىغا كېتىۋاتىمەن.

193. ئازادە ئولتۇرۇڭ

ئەر: تاماكا چەكسەم بولامدۇ؟

ئايال: ئۆز ئۆيىڭىزگە ئوخشاش ئازادە ئولتۇرۇڭ!

ئەر: ئۇنداقتا چەكمىسەم بولىدىكەن-دە!

194. مىڭ قېتىم سۆيۈش

كونىنى ئېپەندى توي قىلىپ بىرنەچچە كۈندىن كېيىنلا سودا ئىشلىرى بىلەن سىرتقا چىقىپ كېتىپتۇ، مېڭىش ئالدىدا خوتۇنى-

غا: ھەرھەپتىدە تۇرمۇش راسخۇتمىشىزنى ئەۋەتىپ بېرىپ تۇرىمەن، دەپتۇ.

ئاردىدىن ئۇچ ھەپتە ئۆتۈپ كەتكەن بولسىمۇ، كونىن خانىم ئېرىدىن بىر تېلېگرامما تاپشۇرۇپ ئالالمايۋاتقىنىدا: "پۇلنى تېزرەك ئەۋەتىڭ، ئۆيۈم ئىگىسى ئۆيۈمنى سۈيلەپ كېتىۋاتىدۇ" دەپ تېلېگرامما يوللاپتۇ.

ئىككى كۈندىن كېيىن كونىن خانىم ئېرىدىن: "پۇلنى يېقىندا ئەۋەتىمەن، ئىشقىلىزدا كۆيمەن، سىزنى مىڭ قېتىم سۆيىمەن" دېگەن مەزمۇندىكى بىر تېلېگرامما تاپشۇرۇپ ئالىتۇ.

ئاردىدىن يەنە بىر ھەپتە ئۆتۈپ كەتكەن بولسىمۇ، كونىن ئەپەندى يەنىلا پۇل ئەۋەتمەپتۇ، لېكىن خوتۇنىدىن مۇنداق مەزمۇندىكى بىر تېلېگرامما تاپشۇرۇپ ئالىتۇ:

"سۆيۈملۈكۈم، ئەمدى ئالدىرماسلىقىڭىز بولىدۇ، سىز ماڭا ئەۋەتكەن مىڭ قېتىملىق سۆيۈشنى ئۆيى ئىگىسىگە تەقدىم قىلىۋىدىم، ئۇ ئۆيى ئىجارىسىنى تاپشۇرماسلىقىڭىز بولىدۇ، دېدى."

195. ئىمزاسىز مۇھەببەت خېتى

— خوتۇنۇمنىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى تەبرىكلەشتە ئۇنىڭغا قانداق سوۋغات تەقدىم قىلسام ياخشى بولار، بۇ سوۋغات ئانچە قىممەت بولمىسىمۇ، ئۇنى خۇشال قىلىۋېتەلەيدىغان بولسىلا بولاتتى.

— ئۇنداقتا ئۇنىڭغا بىر پارچە ئىمزاسىز مۇھەببەت خېتى يېزىۋېتىڭ...

196. باغاق ئارقىلىق خەۋەرلەندۈرۈش

ئەر-خوتۇن ئۇرۇشۇپ قالغاندىن كېيىن بىر-بىرىگە قارىماس بولۇۋاپتۇ؛ ئاخشىمى ئوخلاش ئالدىدا ئېرى خوتۇنىغا بىر باغاق سونۇپتۇ، باغاققا: "ئەتە ئەتىگەن سائەت يەتتىدە مېنى ئويغىتىپ قوي" دېگەن سۆزلەر يېزىلغانىكەن.

ئېرى ئەتىسى سائەت توققۇز يېرىمدا ئويغىنىپتۇ، ئۇ ئالدىراپ كىيىملىرىنى كېيىپ بولۇپ قارىسا، كارىۋات يېنىدىكى تومپۇچكىدا بىر باغاق تۇرغۇدەك، باغاققا: "سائەت يەتتە بولدى، تېزراق ئورنىڭدىن تۇرۇڭ!" دەپ يېزىلغانىكەن.

197. بالدۇر ماختاپ سېلىش

خوتۇنى:

—مەن بۇ كۈچۈككە بايرۇن دەپ[1] ئىسىم قويماقچى بولۇۋېدىم، بۇنداق قىلساڭ شائىرغا ھاقارەت قىلغانلىق بولىدۇ دەپ، ئانام ئۇنىمىدى، كېيىن مەن ئۇنىڭغا سىزنىڭ ئىسمىڭىزنى قويماقچى بولۇۋېدىم، ئانام يەنە بۇنداق قىلساڭمۇ ياخشى بولمايدۇ، دېدى.

ئېرى:

—ئانىڭىز ئەجەپمۇ ياخشى ئىكەن-ھە.

خوتۇنى:

---

① بايرۇن—ئەنگلىيىنىڭ داڭلىق شائىرى—تەرجىماندىن

— ئانام بۇنداق قىلساڭ، كۆچۈكنى ھاقارەتلىگەن بولۇسەن، دېدى.

198. كىمنىڭ ئىشى

دېھقان ئەر-خوتۇن پاراڭغا چۈشۈپتۇ:

خوتۇنى: ھوي دادىسى، سىنىشىرنىڭ كۆزى يورۇپتۇ!

ئېرى: بۇ ئۇنىڭ ئىشى.

خوتۇنى: ھوي دادىسى، ئۇ، تۇغۇلغان بالىنى سىزنىڭ دەيدۇ.

ئېرى: بۇ مېنىڭ ئىشىم.

خوتۇنى: بىراق، ئەمدى مەن قانداق قىلىمەن؟

ئېرى: بۇ سېنىڭ ئىشىڭ.

199. ئېشەكنى يېتتۈرۈپ قويۇش ئامەت

بوش بىر ئېشىكنى يېتتۈرۈپ قويۇپتۇ-يۇ، لېكىن ئۇنى ئىزدەپمۇ يۈرمەپتۇ، ئەكسىچە: "خۇدايا شۈكىرى! خۇدايا شۈكىرى! . . ." دەۋېرىپتۇ.

خوتۇنى بۇ گەپنى ئاڭلاپ چىچاڭشىپ كېتىپتۇ:

— ھوي قاپاقباش، ئېشەكنى يېتتۈرۈپ قويۇپ، شۈكرى دەپ يۈرگىنىڭ نېمىسى؟!

— سەنمۇ خۇداغا شۈكرى دېسەڭ بولىدۇ، ـدەپتۇ ئۇ، ـخۇدا بىر ساقلىدى، ھىلىمۇ ياخشى، ئېشەك يېتكەن چاغدا ئۇنى مىنىۋالمىغىنىم، بولمىسا سەن تۆل قالاتتىڭ.

200. تۇغۇلغان كۈندىكى غەمخورلۇق

گورچا خوتۇنىنىڭ ئۆزى ئىشلىرىغا زادىلا قارىشىپ بەرمەيدىكەن.

ئۇ، خوتۇنىنىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى تەبرىكلىگەندە، تۈيۈقسىز هاياجانلىنىپ كېتىپ، خوتۇنىغا:

— بۈگۈن قاچا-قۇچىلارنى يۇيۇپ يۇرمىگىن، — دەپتۇ.

ئۇنىڭ خوتۇنى قىنى-قىنىغا پاتمىغان هالدا:

— هەجەپ ئوبدان بولدى، ياردىمىڭگە رەهمەت! — دەپتۇ.

— قويۇپ تۇرۇپ ئەتە يۇيۇۋالارسەن، — دەپتۇ ئېرى جاۋابەن.

201. ئۆچ ئېلىش

بۇرۇنقى زامانىدا بىر ئەرەب ئايال ئېرىدىن بىر شاپىلاق يەپ، ئاچچىقىنى ئۆيىگە يامانلاپ كېلىپ، دادىسىغا ئەرز-شىكايەت قىلىپتۇ:

— دادا، ئېرىمنىڭ مېنى ئۇرۇشى سېنى هاقارەتلىگەنلىك، ئۇنىڭدىن ئۆچ ئالمىساڭ بولمايدۇ.

— ئېرىڭ يۈزۈڭنىڭ قايسى تەرىپىگە ئۇردى؟ — دەپ سوراپتۇ دادىسى.

— سول تەرىپىگە.

دادىسى قىزىنىڭ يۈزىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە قاتتىق بىر شاپىلاق سېلىپ، دەپتۇ:

— ئەمدىغۇ رازى بولغانسەن. بېرىپ ئېرىڭگە دە، ئۇ مېنىڭ قىزىمنى ئۇرۇپ مېنى هاقارەتلەيدىغان بولسا، مەن ئۇنىڭ خو-

تۇننىڭ ئۇرۇپ ئۆچ ئالمەن.

202. يېقىن تۇغقانلارنىڭ توي قىلمىشى

ئەر-خوتۇن ئۇرۇشۇپ قاپتۇ، خوتۇنى غەزەپلەنگەن هالدا:

— هەي ئىسىت، ئەمدى پۇشايمانغا قاچا يوق، بالىدۇررىق مۇشۇنداق بولارىنى بىلگەن بولسام، ساڭا تەگكىمچە ئالۋاستىغا تەگمەسمىدىم؟! — دەپتۇ.

— بۇ مۇمكىن بولمايتتى، —دەپتۇ ئېرى رەددىيە بېرىپ، — يېقىن تۇغقانلارنىڭ توي قىلمىشىغا رۇخسەت قىلىنمايدۇ. بۇنى بىلمەمسەن؟

203. باش ئاغرىش

بىر ئايال دوختۇرغا كۆرۈنۈپ:

—بېشىم ئاغرىيدۇ، —دېگەنىكەن، دوختۇر ئۇنىڭغا

—ئەرگە تېگىڭ! — دەپ مەسلىھەت بېرىپتۇ. ئاردىدىن بىر يىل ئۆتكەندىن كېيىن دوختۇر تۇيۇقسىز بۇ ئايالغا ئۇچراپ قاپتۇ.

—هە، قانداق، ئەرگە تەگدىڭمۇ؟

— رەھمەت، تەگدىم.

— بېشىڭ ھازىرمۇ ئاغرىمدۇ؟

— ياق، ئاغرىمايدۇ، لېكىن ئېرىمنىڭ بېشى ئاغرىيدىغان بولۇپ قالدى.

204. ئېغىز ئېچىشقا ئەڭ ھوقۇقلۇق

بىر كۈنى موردۇن خوتۇنىغا تۆيۈقسىز:

— ماري، باللىرىمىز ئىچىدە ۋېلى مېنىڭ بالام ئەمەستەك قىلىدۇ جۇمۇ! — دەپتۇ.

— كەلسە-كەلمەس گۇمانلانغىنىڭىز نېمىسى؟ — دەپ ئاچچىغلاپ كېتىپتۇ ماري، — پەقەت شۇ باللا سىزنىڭ تۇرسا!

205. سىز كىم

مارك توي قىلىش تەلىپىنى مەشۇقىغا يۈزتۇرانە دېيىشكە پېتىنالماي، تېلېفۇن بېرىپ چېكىپ باقماقچى بولۇپتۇ.

— ژىننى، مەن بەش مىليۇن دوللارلىق مۇراسىقا، بىر داچىغا، بىر پىكاپقا ۋە يەنە بىر سەيلە كېمىسىگە ئىگە بولدۇم، ماڭا تېگەمسىز؟

— ئەلۋەتتە تېگىمەن، سىز كىم؟

206. تېز ئىنكاس قايتۇرۇش

ماشا ئاشخانىدا ئېرىنى تىللاپ كېتىپتۇ، ئاخىرىدا چىرقىراق ئاۋاز بىلەن:

— دۇنيادىكى بارلىق شەرمەندە ئادەملەر ئىچىدە ھەممىدىن رەزىلى سەن! — دەپتۇ.

ئاشخانىدىكى ھەممەيلەن چۆچەكنى ھالدا ئۇلارغا قاراپتۇ. ئۇنىڭ ئېرى بۇنى سەزگەندىن كېيىن، دەرھال ئاۋازىنى يوقىرى كۆتۈرۈپ، دەپتۇ:

— ناھايىتى جايىدا تىللاپسەن، سۆيۈملۈكۈم! ئۇنى يەنە نېمە دەپ تىللىدىڭ؟

207. يېقىن ۋە يىراق

بىر ئادەم ئاقىلدىن سوراپتۇ:

— نېمە ئەڭ يېقىن؟

— ئۆلۈم!

— نېمە ئەڭ يىراق؟

— ئۆمىد!

208. قىبلىنامە

— خەقنىڭكىنى ئازراق ئال، — دەپتۇ ئوقۇنتۇچى پوتۇن سىنىپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ بۇ قىبلىنامىنى ئېسىدە چىڭ تۇتۇشىنى ئۈمىد قىلىپ.

— توغرا، مۇئەللىم، مېنىڭ دادامنۇ دەل شۇنداق دېگەن، — دەپتۇ بىر ئوغۇل بالا ئاۋازىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ.

— شۇنداقمۇ، دادالڭ نېمە ئىش قىلىدۇ؟

— مۇشتلىشىش تەنھەرىكەتچىسى! — دەپتۇ ھېلىقى بالا جاۋابەن.

209. كومپدىينىڭ تراگپدىيىگە ئۆزگىرىشى

ئوقۇتقۇچى: تراگپدىيە بىلەن كومپدىيىنىڭ قانداق پەرقى بار، چۈشەندۈرۈپ باققىنا.

ئوقۇغۇچى: كومپدىينىڭ بېلىتىنى سېتىۋالغىلى ئادەم چىقماغاندا، كومپدىيە تراگپدىيىگە ئۆزگىرىدۇ.

210. ئىككى دۆت ئېشەك

بىر ئادەم ئوغلىنى مەكتەپتە ئوقۇتماقچى بولغانىكەن، ئوقۇتقۇچى:

— ئوقۇتۇش راسخوتى ئوچۇن 20 فرانك تاپشۇرىسىڭىزلا بالىڭىزنى قوبۇل قىلىمىز، — دەپتۇ.

— نېمە، 20 فرانك دەمسىز؟ شۇنچە كۆپ پۇل تاپشۇرىمەن-مۇ! بۇ پۇلغا مەن بىر ئېشەك سېتىۋالالايمەن.

ئوقۇتقۇچى جاۋابەن مۇنداق دەپتۇ:

— سىز بالىڭىزنى ئوقۇغىلى قويماي، بۇ 20 فرانىكقا راستتىنلا بىر ئېشەك سېتىۋالىدىغان بولسىڭىز، كەلگۈسىدە ئۆيىڭىزدە ئىككى دۆت ئېشەك پەيدا بولىدۇ.

211. ئالتۇن ئىزدەش

— سىز ماڭا جەزمەن ئالتۇن تاپقىلى بولىدىغان بىر جاينى ئېيتىپ بېرەلەمسىز؟

— ئېيتىپ بېرەلەيمەن.

— ئۇ قەيەردە؟

— لۇغەتتە.

212. رەسسام بىلەن تەنقىدچى

بىر رەسسام قەھۋەخانىدا مەشھۇر بىر تەنقىدچىگە ئۇچراپ قاپتۇ. بۇ تەنقىدچى ئۇنىڭ يېقىندا سىزغان بىر رەسىمىنى تەكەللۇپ قىلىپ ئولتۇرمايلا تەنقىدلىگەنىكەن.

— رەسسامگە ئادىل باھا بېرىش ئۇچۇن تەنقىدچىنىڭ ئۆزى جەزمەن رەسىم سىزىشنى بىلىدىغان بولۇشى كېرەك، — دەپتۇ رەسسام تەنقىدچىگە.

— ۋاي سۆيۈملۈك سەنئەتكارىم، — دەپتۇ تەنقىدچى جاۋابەن، — مەن دۇنياغا كۆز ئاچقاندىن بۇيان تۇخۇم تۇغۇپ باقمىغان بولساممۇ، لېكىن تۇخۇم قورۇمىسىنىڭ تەمى قانداق بولىدىغانلىقىنى ھەرقانداق مېكىياندىن ئوبدان بىلىمەن.

213. ئاخبارات دېگەن نېمە

بىر ئادەم مۇخبىردىن:

— ئاخبارات دېگەن نېمە؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ئاخبارات دېگەن مۇنداق، — دەپتۇ موخبىر جاۋابەن، — بىر ئىت بىر ئادەمنى چىشلىۋالسا، بۇ، ئاخبارات بولالمايدۇ. بىراق بىر ئادەم بىر ئىتنى چىشلىۋالسا، مانا شۇنىڭ ئۆزى ئاخبا-

رات.

214. ۋىجدان ئەڭ ئادىل

بىر ئادەم پەيلاسوپتىن:

— دۇنيادا ئەڭ ئادىل تەقسىم قىلىنغان نەرسە نېمە؟ ـ دەپ سوراپتۇ.

— ۋىجدان.

— نېمە ئۈچۈن؟

— چۈنكى ھېچكىم ئۆزىدىن ۋىجدانسىزمەن دەپ ئاغرىنىپ باققان ئەمەس.

215. ئۇنىڭ بىلەن ئويناما

بىر ئايال ئوغلىغا:

— ۋىكتۇر ياخشى بالا ئەمەس. سەن ئۇنىڭ بىلەن ئويناما!

— دەپتۇ.

— مەن ياخشى بالىمۇ، ئاناڭ؟

— ئەلۋەتتە، سەن ناھايىتى ياخشى بالا.

— ئۇنداقتا ۋىكتور مەن بىلەن ئويناسۇن!

216. سۈت دۇكىنىنىڭ خۇجايىنى ۋە ئۇنىڭ شاگىرتى

خوجايىن: بۈگۈن سۈتكە سۇ قوشتۇڭمۇ؟

شاگىرت: قوشتۇم، ئەپەندىم.

خوجايىن: بۇنداق قىلىشنىڭ ئەخلاقسىزلىق بولىدىغانلىقىنى بىلەمەمسەن؟

شاگىرت: ئۇغۇ شۇنداق، ئەپەندىم. بىراق ئۆزىڭىز...

خوجايىن: مەن ساڭا ئاۋۋال چېلەككە سۇ قۇي، ئاندىن ئۈستىگە سۈت قوش، دېمىدىمۇ. مۇشۇنداق قىلساڭ، بىز ھېچقانداق خىجىل بولمايلا، سۈتكە سۇ قوشمىدۇق، دېيەلەيمىز-دە.

217. ئېزىپ قالغان بالا

بىر كىچىك ئوغۇل بالا يولدىن ئېزىپ قاپتۇ.

— سەن قايسى كوچىدا تۇرۇسەن؟ — دەپ سوراپتۇ ساقچى ئۇنىڭدىن.

— مەن كوچىدا ئەمەس، ئۆيۈمدە تۇرۇمەن.

218. بالدۇرراق بىلگەن بولسام

— پىتكا، ئەمدى مەكتەپكە كىردىڭ ئەمەسمۇ، قېنى دەپ باققىنا، ئىككى كەررە ئىككى نەچچە بولىدۇ؟

— توت.

— يارايسەن، ئاله ماڭۇ توت تال كەمپۇتنى!
— ئاپلا! مۇنداقلىقىنى بالدۇرراق بىلگەن بولسام ئون ئالته بولىدۇ دەڭلىدىكەنمەن!

219. ۋەده بەرگەندىن كېيىن

دادىسى: ئىمتىھاندىن ئۆتسەڭ ساڭا بىر پىكاپ ئېلىپ بېرىشكە ماقول بولغانىدىم. بىراق سەن لامزەللىلىك قىلىپ، ئىمتىھاندىن يەنە ئۆتەلمەپسەن. ئېيتقىنا، بۇ مەۋسۇمدە نېمە ئىش قىلدىڭ؟
ئوغلى: پىكاپ ھەيدەشنى مەشق قىلدىم!

220. كۆچۈرمەكەش كىم

سىنىپتا يازما ئىمتىھان ئېلىنىۋاتقاندا، ئوقۇتقۇچى بىر ئوقوغۇچىدىن:
— سەن لوبىرتنىڭكىنى كۆچۈرۈۋاتامسەن نېمە؟— دەپ سوراپتۇ.
— ياق، مۇئەللىم، — دەپتۇ جون، — ئۇ مېنىڭكىنى كۆچۈردى، مەن توغرا كۆچۈرەلمىگەنمىكىن دەپ تەكشۈرۈپ بېقىۋاتىمەن!

221. ياخشى نىيەتلىك بالا

— ئانا، بۈگۈن مېھمان كەلگەندە مەن بىر ياخشى ئىش قىلدىم.

— نېمە ياخشى ئىش؟

— ئاكام بىر تال قالپاقلىق مېخنى مېھمان ئولتۇرىدىغان ئورۇندۇق ئۈستىگە قويۇپ قويىۋىدى ...

— سەن قانداق قىلدىڭ؟

— مەن بىر چەتتە قاراپ تۇرۇپ، مېھمان ئولتۇرۇشىغىلا ئورۇندۇقنى شاققىدە تارتىۋەتتىم.

222. شوردىدىن باغقا كىرگەن بالا

باغۋەن بىر بالىنىڭ شوردىدىن باغقا كىرىپ، ئالما دەرىخىگە يامىشىپ چىقىپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپتۇ-دە، ئۇچقاندەك ئالما دەرىخى تۈۋىگە بېرىپتۇ.

— ھەي بەچچىباش، دەرەخ ئۈستىدە نېمە ئىش قىلىسەن؟

— قارىمامسىز، ئەپەندىم، بىر تال ئالما چۈشۈپ كېتىپتىكەن، مەن ئۇنى قايتىدىن شاختا ئېسىپ قويايلى دەۋاتىمەن!

— دەپتۇ ئوغۇل بالا قولىدىكى ئالمىنى باغۋەنگە كۆرسىتىپ.

223. تاماكا چەكمىگەن بولسا

بىر ئايال ئوغلىنىڭ تاماكا چېكىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، قاتتىق ئاچچىغلاپ:

— ئەگەر تاماكا چېكىدىغان بولساڭ مەڭگۈ چوڭ بولالمايسەن! — دەپتۇ.

— بۈۋامۇ تاماكا چېكىدۇ، ئۇ بۇ يىل 70 ياشقا كىردىغۇ.

— ئاۋادا ئۇ تاماكا چەكمىگەن بولسا، ئېھتىمال 80 ياشقا

كىرگەن بولاتتى!

224. خىمىيە ئالىمى ۋە ئۇنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى

بىر قېتىم خىمىيە ئالىمى ئۆز ئوقۇغۇچىلىرىغا ئوكسىگېننىڭ بايقىلىش جەريانىنى سۆزلەپ كېلىپ:

— ئىنسانلار 18-ئەسىرگە كەلگەندىلا، ئاندىن ئوكسىگېننى بايقىدى، — دەپتۇ.

— قىزىق گەپتۇ بۇ، — دەپتۇ بىر ئوقۇغۇچى، — ئىلگىرى ئادەملەر قانداق نەپەس ئالغان بولغىيدى؟

225. ئىشەنگىلى بولمايدىغان يېڭى ئوقۇتقۇچى

كوسىگا مەكتەپتىن ئۆيىگە قايتقاندا، ئۆيىدىكى ھەممەيلەن شىرەنى چۆرىدەپ ئولتۇرۇپ چۈشلۈك تاماق يەۋاتقانلىكەن. ئۇ دالاغا پەلتۇسىنى سېلىپ قويۇپ، ئۆيگە كىرىپتۇ-دە، شىرە يېنىدىن ئورۇن ئاپتۇ.

— يېڭى مۇئەللىمىڭلار قانداق ئىكەن؟ — دەپ سوراپتۇ دادىسى.

— ئۇ ياخشى ئادەم ئىكەن، دادا، — دەپتۇ كوسىگا، — بىراق مەن ئۇنىڭغا ئىشەنمەس بولۇپ قالدىم. ئۇ دەسلەپتە ئۈچكە ئۈچنى قوشسا ئالتە بولىدۇ، دېدى، بىر دەمدىن كېيىن يەنە ئىككىگە توتنى قوشسا ئالتە بولىدۇ، دەۋاتىدۇ.

226. چىشىم دوختۇردا قالدى

پىتكا دوختورغا چىشىنى كۆرسىتىپ قايتىپ كەلگەندە، مومىسى:

— قانداق، بالام، چىشىڭ ھازىرمۇ ئاغرىمدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

— گەمدى بۇنى مەن نەدىن بىلەي؟ چىشىم دوختۇردا قالدى!

227. ئۇ يېقىن يولنى بىلمىدۇ

— ئاكام مەكتەپتە ئۆتكۈزۈلگەن تەنھەرىكەت يېغىنىدا بىر مىنۇتتا ئىككى مىڭ مېترغا يۈگۈرۈپتۇ.

— پو ئاتما! بۇنداقتا بۇ دۇنيا رىكورتىدىنمۇ تېز بولۇپ كەتمەمدۇ.

— چۈنكى ئۇ بىر يېقىن يولنى بىلمىدىكەن.

228. بۇ راستمۇ-يالغان

بىر ئوغۇل بالا بىر قاغىنى تۆتۈۋېلىپ ئۆيىگە ئېلىپ كەپتۇ.

— ئۇنى تۆتۈۋېلىپ نېمە قىلىسەن؟ — دەپ سوراپتۇ شىرە يېنىدا ئولتۇرغان ئانىسى.

— ئالىملار، قاغا 300 يىل ياشايدۇ، دېگەن ئىكەن، بۇ راستمۇ-يالغان، ئۆزۈم بىر سىناپ باقاي دەۋاتىمەن.

— قىزىق گەپ بولدىغۇ بۇ، 300 يىل ياشىماقچىمۇ سەن؟

— ئۇنداقتا شۇنداق دېگەن ئالىم 300 يىل ياشاپتىكەنمۇ؟

229. شددەتلىك جەڭ

ئوقۇتقۇچى: شددەتلىك جەڭ توغرىسىدا بىرقانچە ھېكايە سۆزلەپ باققىنا.

ئوقۇغۇچى: مۇئەللىم، ئانام ئۆيدىكى ئىشلارنى باشقىلارغا دېمە دېگەن.

230. نەچچە بارمىقى باردۇ دەپ

ساراي چۆرىسىدىكى ياغاچ قاشا يېنىدا ياغاچچىنىڭ ئوغلى يىغلىغىلى تۇرۇپتۇ. ساراي خوجايىنى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ سوراپتۇ:

— نېمە ئىش بولدى؟ بارماقلىرىڭ قاناپ كېتىپتىغۇ؟

— ۋاي تاغا، ئىتنىڭ قانچە چىشى باردۇ دەپ ساناپ باققۇم كېلىپ، قولۇمنى ئىتنىڭ ئاغزىغا تىقىشىمغىلا...

— ئەستاغپۇرۇللا!

— كىم بىلسۇن، بۇ ئەسكى ئىتنىڭمۇ مېنىڭ بارماقلىرىمنىڭ قانچە ئىكەنلىكىنى ساناپ باققىسى كېلىپ قاپتىكەن ئەمەسمۇ!

231. ئەر-ئايال دەپ ئايرىماسلىق

شىشەن ئەپەندى بىر يانچۇقچىنى تۇتۇۋېلىپ:

— ئايالىلارنىڭ پۇل قاپچۇقىنى ئوغرىلىغىنىڭ نېمىسى؟ — دەپتۇ.

— ماڭا ئۇۋال قىلماڭ، مەن يالغۇز ئايالىلارنىڭكىنىلا ئەمەس، ئەرلەرنىڭكىنىمۇ ئوغرىلايمەن، — دەپتۇ يانچۇقچى ئۇۋال بولغان

232. بىر قەدەر توغرا

بىر بالا بىر يېڭى كىتابنى قولتۇقىغا قىستۇرغان ھالدا مەكتەپتىن ئۆيگە قايتىپ كەپتۇ.

— ئانا، بۇ كىتاب ماڭا بېرىلگەن مۇكاپات! — دەپتۇ ئۇ.

— مۇئەللىمىڭ نېمە ئۈچۈن سېنى مۇكاپاتلىدى، قوزام؟

— مۇئەللىم تەبىئەت دەرسى ئۆتكەندە، تۆگە قوشنىڭ قانچە پۇتى بار؟ دەپ سورىغانىدى، مەن ئۇچ پۇتى بار دەپ جاۋاب بەردىم.

— ھە؟ تۆگەقۇشى دېگەننىڭ ئىككى پۇتى بولمامدۇ!

— شۇنداقكەن، بۇنى ئەمدى بىلىدىم، ئانا، لېكىن باشقا ساۋاقداشلىرىمنىڭ ھەممىسى تۆت پۇتى بار دېگەنىدى، شۇڭا مېنىڭ جاۋابىم ئەمەلىيەتكە بىرئاز يېقىنلىشىپتۇ.

233. تەنبىھ بېرىش

— ماشىر! تازىمۇ بىر بىغەرەز بالا بولدۇڭغۇ سەن، مەن سەن ئۈچۈن نومۇس قىلىپ كېتىۋاتىمەن! ناپالىئونغا قارىغىنا، ئۇ سەنچىلىك چېغىدىلا بىر روتا ئەسكەرنى باشلاپ ئۇرۇشقا قاتناشقان!

— ئۇنداقتا، ئاتا، ناپالىئون سىزدەك بولغاندا نېمە ئەمەل تۇتقان بولغىدى!

— ھە، ئۇ پادىشاھ بولغان.

234. تاغ تزمىسى

بىر ئوغۇل بالا ئىمتىهان بېرىپ ئۆيگە قايتقاندىن كېيىن دادىسىنى كۆرۈپلا:

— دادا، ئالپىس تاغ تىزمىلىرى قەيەردە؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ئۆيدىكى نەرسىلەرنى مەندىن سورىماي، ئاناڭدىن سورا، — دەپتۇ دادىسى خۇش ياقمىغان هالدا جاۋاب بېرىپ، — ئاناڭ ئۇنى كەلسە-كەلمەس يەرگە تاشلاپ قويغان بولسا كېرەك!

235. ئۆزىنى بىلىش

ئانىسى: بالام، نېمىشقا مەكتەپكە بېرىشنى خالىمايسەن؟

بالىسى: ئانا، مەن يا كىتاب ئوقوشنى، يا خەت يېزىشنى بىلمەسەم، مەكتەپكە بېرىپ نېمە قىلىمەن؟

236. گەپ ئاڭلايدىغان بالا

لۇقمان بىر ئادەم يەكشەنبە كۈنى بەش بالىسىنى ئالدىغا چاقىرىپ كېلىپ:

— ئانىسىنىڭ گېپىنى هەممىدىن بەك ئاڭلايدىغان ئەقىللىق بالا مۇشۇ هەپتىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشىدۇ، — دەپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن بەش بالا بىر ئېغىزدىن:

— ئۇنداقتا بۇ مۇكاپاتقا ئۆزىڭىز ئېرىشىدىكەنسىز، دادا! — دەپ چۇرقىرىشىپتۇ.

237. تاقىرباش ۋە قۇملۇق

— قۇملۇق بىپايان بىر جاي بولۇپ، ئۇ يەردە ھېچنېمە ئۆسمەيدۇ، — دەپتۇ ئوقۇتقۇچى.

— ئەمدى مەن چۈشەندىم، — دەپتۇ بىر ئوقۇغۇچى، — دادامنىڭ تاقىر بېشى ئاشۇنداق قۇملۇق ئىكەن-دە.

238. دادا، ئەمدى سەن ئىسقىرتقىن

نېك دادىسى بىلەن بىللە چوڭ ئانىسىنى يوقلاشقا مېڭىپتۇ. ئۇ پويىزدا ھە دېسىلا بېشىنى دېرىزىدىن سىرتقا چىقىرىۋاپتۇ.

— جىم ئولتۇر، نېك! بېشىڭنى دېرىزىدىن سىرتقا چىقارما! — دەپتۇ دادىسى.

لېكىن نېك يەنىلا بېشىنى دېرىزىدىن سىرتقا چىقىرىۋاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن دادىسى نېكنىڭ شەپكىسىنى شاققىدە قولىغا ئېلىۋېلىپ، ئارقىسىغا يوشۇرۇاپتۇ-دە:

— قارىغىنا، شەپكەڭنى شامال ئۇچۇرۇپ كەتتى، — دەپتۇ. نېك قورقۇپ كېتىپتۇ ھەم شەپكىسىنى تېپىۋالغۇسى كېلىپ يىغلىۋېتىپتۇ.

— ھەي بالام، ئىسقىرتىپ باققىنا قېنى، — دەپتۇ دادىسى، — شەپكەڭ قايتىپ كېلىشىمۇ مۇمكىن.

نېك پويىزنىڭ دېرىزىسىگە قاراپ ئىسقىرتىپتۇ. دادىسى شۇ ھامان شەپكىنى ئۇنىڭ بېشىغا كېيدۈرۈپ قويۇپتۇ.

— پاھ، قالتىس مۆجىزە ئىكەنغۇ بۇ! — دەپتۇ نېك كۈلۈپ. ئۇ خۇشال بولۇپ كېتىپ، دادىسىنىڭ شىلەپىسىنى شارتتىدە

ئېلىپ دىرىزىنىڭ سىرتىغا چۆرۈپ تاشلاپتۇ.

— نۆۋەت ساڭا كەلدى، ئەمدى سەن ئىسقىرتقىن، دادا! — دەپتۇ ئۇ قىز-قىنىغا پاتمىغان ھالدا.

239. كېچىكىپ قېلىش

ئوقۇتقۇچى: پېئىر، نېمىشقا ھەركۈنى ئەتىگەندە دەرسكە كېچىكىپ كېلىسەن؟

پېئىر: چۈنكى ھەركۈنى مەكتەپ ئالدىدىكى ئەگىلمىغان دوقمۇشقا كەلگەندە: "ئالدىڭىزدا مەكتەپ بار، ئاستا مېڭىڭ!" دې-گەن سۆزلەر يېزىلغان بىر تاختىغا كۆزۈم چۈشۈپ قالىدۇ.

240. جېكنىڭ قولى

بىر كۈنى دەرستە خارس ئەپەندى جېكنىڭ قولى ناھايىتى پاسكىنا ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئورنىدىن تۇرغۇزۇپتۇ.

— قولۇڭنى چىقار، جېك! — دەپتۇ خارس ئەپەندى.

جېك ئەيمىنگەن ھالدا ئوڭ قولىنى چىقىرىپتۇ.

خارس ئەپەندى ئۇنىڭ قولىغا قاراپ:

— ئەگەر سىنىپتىن بۇ قولۇڭدىنمۇ پاسكىنا بىر قولنى تاپالىساڭ، ئولتۇرۇشىڭغا رۇخسەت قىلىمەن، — دەپتۇ.

جېك ئالدىراپ-تىنەپ ئۆزىنىڭ سول قولىنى چىقىرىپ، كۆرەڭلىگەن ھالدا:

— مانا بۇ قول تېخىمۇ پاسكىنا ئەمەسمۇ؟ — دەپتۇ.

241. كولۇمبۇنىڭ ئۆزىدىن سوراش

تارىخ دەرسىدە ئوقۇتقۇچى:

- دەپ باققىنا، كولۇمبۇ يېڭى چوڭ قورۇقلۇقنى قانداق تاپقان؟ — دەپ سوراپتۇ ۋېتكادىن.

— مۇئەللىم، بۇنى كولۇمبۇنىڭ ئۆزىدىن سورىسىڭىز، ئۇ سىزگە تېخىمۇ تەپسىلىي ئېيتىپ بەرمەمدۇ؟ — دەپتۇ ۋېتكا جاۋابەن.

242. ھەقىقىي جاۋاب

— ئىشچان چۆمۈلىلەرنىڭ كۆن بويى جاپالىق ئىشلىگىنى ئىشلىگەن، كېچە-كۈندۈز دېمەي ئالدىرىغىنى ئالدىرىغان، ئۆلارنىڭ ئاخىرىدا قانداق نەتىجىگە ئېرىشىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ — دەپ سوراپتۇ مۇئەللىم.

باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى توم جىددىي قىياپەتتە جاۋاب بېرىپتۇ:

— كىشىلەرنىڭ ئايىغى ئاستىدا چەيلىنىدۇ.

243. تۆۋەنلىمەيدىغان نەرسە

ئوقۇتقۇچى: جاۋاب بەرگىنە، ئىۋانوۋ، قانداق نەرسە ئۆرلەگەندىن كېيىن تۆۋەنلىمەيدۇ؟

ئوقۇغۇچى: مال باھاسى، مۇئەللىم!

244. نېمە ئۈچۈن راكىتا تېز ماڭىدۇ

ئوقۇتقۇچى: ئېيتقىنا، بېك، نېمە ئۈچۈن راكىتا ئاشۇنداق تېز ماڭىدۇ؟

بېك: كىمنىڭ ساغرىسىغا ئوت تۇتۇشۇپ كەتسە جېنىنىڭ بېرىچە چاپمايدۇ دەيسىز!

245. ساقلىغۇچنىڭ ئۆسۈپ چىقىشىنى كۈتۈۋاتىمەن

بىر كۈنى بىر ئوغۇل بالا سەترانچىخانىسىغا كىرىپ ساقال ئالدۇرماقچى بوپتۇ. سەترانچ ئۇنى ئولتۇرغۇزۇپ، ئىڭىكىگە سوپۇن سۈرتكەندىن كېيىن، ئۇنىڭ يېنىدىن كېتىپ قاپتۇ. ھېلىقى ئوغۇل بالا كۈتۈۋېرىپ، بىتاقەت بولۇپ:

— ھەي، مېنى مۇشۇنداقمۇ ئۇزۇن ساقلىغىلى سالامسىز؟ — دەپ ۋارقىراپتۇ.

— ساقلىغۇچنىڭ ئۆسۈپ چىقىشىنى كۈتۈۋاتىمەن! — دەپتۇ سەترانچ ئۇنىڭغا.

246. پادىشاھمۇ بويسۇنىدۇ

— مېنىڭ دادام دېگەن پاراخوت باشلىقى، پۈتۈن پاراخوتنىكىلەر ئۇنىڭ قۇماندانلىقىغا بويسۇنىدۇ.

— مېنىڭ دادام دېگەن پادىشاھنىمۇ قۇماندانلىق قىلالايدۇ. دادام پادىشاھنى ئولتۇرۇڭ دېسە، ئۇ ئولتۇرىدۇ، بېشىڭىزنى تۆ-

ۆەن قىلىڭ دېسەن، ياۋاشلىق بىلەن بېشىنى تۆۋەن قىلمىدۇ!

— راستمۇ؟ ئۇنداقتا داداڭ. . .

— سەتىراچ.

247. خېرىدار جەلپ قىلىش

— ئۇنداقتا بۇ يېڭى كەلگەن رەخت ئىكەن-دە؟

— تېخى تۇنۇگۈن كەلگەن، زاۋۇتتىن ئۇدۇل ئېلىپ كەلگەن رەخت.

— رەڭگى ئۆچەمدۇ؟

— شۇنمۇ گەپ بولدىمۇ! بىر ئايدىن بېرى ئەينەكلىك پۇكەي ئېچىدە تۇرۇپمۇ ئۆڭمىگىنىنى كۆرمىدىڭىزمۇ؟!

248. قوشۇپ ھېسابلاڭ

كۇتكۇچى: بىر خېرىدار تەخسىدە بىر چۆمۈن بارئىكەن دەپ ئاغرىنىۋاتىدۇ.

خوجايىن: بەلەن بوپتۇ، ھېساب-كىتاب قىلغاندا، چۆمۈننىمۇ قوشۇپ ھېسابلاڭ.

249. پۇل كەتمەيدۇ

— مەن ھەمىشە يىراق دۆلەتلەرگە بېرىپ تاماشا قىلىشنى خىيال قىلىمەن. ياۋروپاغا بىر قېتىم سايا‌ھەتكە بارسا قانچە پۇل كېتىدىغاندۇ؟

— پۇل كەتمەيدۇ.

— نېمىشقا پۇل كەتمەيدۇ؟

— خىيال ئۇچۇن پۇل خەجلەشنىڭ ھاجىتى يوق-تە!

250. ئىشەنچلىك بەلگە

— مەن قارا مېكىيان تۇغقان تۇخۇمدىن بەشنى ئالىمەن! — دەپتۇ بىر ئادەم تۇخۇم ساتقۇچى ئايالغا قاراپ.

ئايال ھەيران بولغان ھالدا:

— ئەگەر پەرق ئىتەلىسىڭىز ئۆزىڭىز تاللىۋېلىڭ، — دەپتۇ.

ئۇ ئادەم ئەڭ يوغان تۇخۇمدىن بەشنى تاللاپتۇ-دە، پۇلنى تۆلەپ كېتىپ قاپتۇ.

251. ئەخمەق ئادەم

بىر سودىگەر دوكىنىنىڭ ئىشىكىگە سۆزلىرى باغلاشمىغان بىر ۋېۋىسكا ئېسىپتۇ. بىر ئادەم:

— بۇ نېمە قىلىغىنىڭىز؟ — دەپ سوراپقالغان، ئۇ:

— خېرىدارلار مال ساتقۇچى ئوڭاي كولدۇرلاتقىلى بولىدىغان ئەخمەق ئادەم ئوخشايدۇ دەپ قالسۇن دەپ قىلدىم، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

252. ئالدىن دەپ قويۇش

خېرىدار بىر ئاشپۇز ۋلدا غىزالانغاندىن كېيىن، ئاچچىغلانغان ھالدا خوجايىنغا:

— ھاراقتا سۇ قوشۇۋېتىپسىلەرغۇ! — دەپتۇ.

— نېمىگە كارىڭىز بار؟ سىزنى سۇ پۇلىنى تۆلەڭ دەپ قىستىغىنىم يوققۇ!

253. ھېلىقى دەۋردىن ئاشقان ھەسەل

بىر ئادەم قوشنىسىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولىتۇ. ساھىبخان ئۇنى ھەسەل بىلەن كۈتۈۋاپتۇ. لېكىن ھەسەل ھەم سۈيۈق ھەم بەتتام ئىكەن. شۇنىڭ بىلەن مېھمان چىداپ تۇرالماي ئېغىز ئېچىپتۇ:

— ئەھۋالدىن قارىغاندا، بۇ ھەسەل تېخى ھەسەل ھەرىلىرى ھەسەل ياساشنى ئۆگەنمىگەن ھېلىقى دەۋردىن ئېشىپ قالغان ھەسەل ئىكەن-دە!

254. ئۆلۈم ئالدىدىكى ھېسابات

ساقايماس كېسەلگە گىرىپتار بولغان گاداروبۇلۇق بىر ئادەم دوختۇرنىڭ نەسىھەتىگە ئاساسەن دەرھال يۇرتىغا قايتىماقچى بوپتۇ. ئۇنىڭغا ھەمسەپەر بولغانلار شۇنىڭغا دىققەت قىلىپتۇكى، ئۇ ئورنىدىن تۇرالمىغۇدەك ھالەتكە كېلىپ قالغان بولسىمۇ، پويىز ھەربىر بېكەتكە كېلىپ توختىغاندا، پويىزدىن چۈشۈپ بېلەت سېتىۋاپتۇ.

— بېلەتنى بۇاستە گادارىبوغىلا ئالسىڭىز بولماسمىدى؟ — دەپ سوراپتۇ كىشىلەر ئۇنىڭدىن.

— ناۋادا مەن يېرىم يولدا ئۆلۈپ كەتسەمچۇ؟ — دەپتۇ بىمار جاۋابەن.

255. سېخىيلىق بىلەن ۋەدە بېرىش

— دادا، چۈشۈمدە سىز ماڭا كىچىككىنە بىر پارچە شاكىلات ئېلىپ بېرىپسىز.

— ئەگەر گەپ ئاڭلىساڭ بارغۇ، چۈشۈڭدە جەزمەن ساڭا يوغان بىر پارچە شاكىلات ئېلىپ بېرىمەن!

256. ئامال تېپىش

— شۇنچە قاتتىق سوغۇقتا كوچىدا كىمنى ساقلاپ تۇرىسىز؟

— ھەي، بولدى، سورىمايلا قويۇڭ! بىر بوتۇلكا ئاق ھارىقىم يەرگە تۆكۈلۈپ كەتكەندى، ئۇ مۇز بولۇپ قاتقاندىن كېيىن ئېلىپ كېتەي دەپ ساقلاپ تۇرىمەن.

257. تاشنى باغلاپ قويۇش

بىر ئادەم ياقا يۇرتقا بارغانىكەن، بىر ئىت ئۇنىڭغا قاراپ ئېتىلىپ كەپتۇ. ئۇ دەرھال ئىگىشىپ، يەردىن بىرتال تاش ئېلىپ ئىتنى ئۇرماقچى بوپتۇ. لېكىن لاغىلداپ تىترەپ كېتىپ، ھەرقاچە قىلىپمۇ تاشنى قولىغا ئالالماپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئاچچىقىغا پايلىماي ۋارقىراپ كېتىپتۇ:

— قانداق نەجىس جاي بۇ، ئىتنى قويۇۋېتىپ، تاشنى باغلاپ قويىدىغان!

258. ئىسسىق ئىچەي

بىر ھاراقكەش شىركە بېشىنى قويۇپ ئۇخلاپ قاپتۇ، چۈشىدە قاۋاقخانا خوجايىنى ئۇنى ھاراق ئىچىشكە تەكلىپ قىلىپ: "ھاراقنى ئىسسىق ئىچەمسىز-سوغۇقمۇ؟" دەپ سوراۋاتقىدەك. ئۇ: "ئىسسىق ئىچەي" دەۋاتقىدەك. ئىسسىق ھاراق تېخى ئالدىغان كەلتۈرۈلمەستىلا، خوتۇنى ئۇنى تۈرتۈپ ئويغىتىپ، ئىشقا ھەيدەپتۇ.

— بۈرۈنراق مۇشۇنداق بولۇشىنى بىلگەن بولسام، سوغۇقلا ئىچىۋالار ئىكەنمەن! — دەپتۇ ئۇ ئەپسۇسلانغان ھالدا.

259. ئوخشاش بولسۇن

ئىككى قەدىناس دوست بار ئىكەن، ئۇلار دوستلۇقىنى ئىپادىلەش ئۈچۈن بىر بىرىدىن زادىلا ئايرىلمايدىكەن، ئوخشاش يەيدىكەن، ئوخشاش كىيىنىدىكەن. بىر كۈنى ئىككىسى بىر ئاشپۇزۇلغا كىرىپتۇ، كوتكۇچى ئىككى تەخسە شورپا كەلتۈرۈپتۇ. بىر تەخسىگە چۈرىن چۈشۈپ قالغانىكەن، ئارىدىن بىرسى نېمە قىلىشىنى بىلمەيلەي قىينىلىپ تۇرسا، يەنە بىرسى كوتكۇچىگە قاراپ:

— بۇ ئىككى تەخسە شورپىنىڭ ئوخشاش بولمىغىنى نېمىسى؟ بىزگە ئوپمۇئوخشاش شورپا كەلتۈرۈڭ! — دەپ ۋارقىراپتۇ.

260. ئاسما چىراغ

بىر ئادەم ساراڭلار دوختۇرخانىسىنى ئېكسكۇرسىيە

قىلغاندا، بىر ساراڭنىڭ ئىسمىغا ئېسىلىپ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ بەكمۇ ھەيران قاپتۇ-دە، يەنە بىر ساراڭدىن:

— بۇ ئۇنىڭ نېمە قىلغىنى؟ - دەپ سوراپتۇ.

— ئۇ ئۆزىنى ئاسما چىراغ دەپ ئويلاپ قالغان گەپ.

— ئۇنداقتا سىز نېمىشقا ئۇنى پەسكە چۈش دېمەيسىز؟

— ئۇنداق قىلسام قانداق بولىدۇ، ئۇ پەسكە چۈشۈۋالسا، مەن قانداق كىتاب كۆرىمەن؟

261. توخۇدىن سوراش

بىر ئوغرى توخۇ ئاتىكىگە ئەمدىلا كىرىشىگە، ئۆي ئىگىسى ئويغىنىپ كېتىپتۇ-دە:

— بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىسەن؟- دەپ سوراپتۇ.

— مەن توخۇدىن، توخۇمنىڭ بىرى نەچچە پۇل؟ دەپ سوراپ باقاي دېۋىدىم، — دەپتۇ ئوغرى.

262. ھاياجانلىنىپ كېتىش

بىر بوۋاي پايتەختتە ئىشلەيدىغان ئوغلىنى يوقلاپ كېلىش ئۈچۈن، پويىزغا ئولتۇرۇپ سەپەرگە چىقىپتۇ.

پويىز بىكەتكە كىرىشكە ئاز قالغاندا، بوۋاي ھاياجانلىنىپ كېتىپ، بىر ئادەمنىڭ بېقىنىغا چاڭ ئېسىلىپ:

— بۇ، پايتەخت بولامدۇ؟— دەپ سوراپتۇ.

— ياق، بۇ پايتەخت ئەمەس، مېنىڭ قوۋۇرغام!

263. تۇغقىنى ئەمەس

ئاي بىر سودىگەر ئۆلۈپ كەتكەنىكەن، بىر مۇنچە كىشى مىيىت بېشىدا يىغلىغىلى تۇرۇپتۇ. بۇلارنىڭ ئىچىدىن بىر كىشى قاتتىق يىغلاپ ھالىدىن كېتىپ دەپ قاپتۇ، يولدىن ئۆتكەنلەر بۇنى كۆرۈپ بەكمۇ تەسىرلىنىپ، ئاستا تەسىھەت قىپتۇ:

— بولدى، سەۋر قىلىڭ، ئۇ سىلەرگە نۇرغۇن مال-بىسات قالدۇرۇپ كەتتى، كۈنۈڭلەرنى راھەت-پاراغەتتە ئۆتكۈزەلەيسىلەر. سىز ئۇنىڭ نېمە تۇغقىنى بولىسىز؟

— ھەي ئىسىت، مەن ئۇنىڭ تۇغقىنى بولۇپ قالمىغىنىم ئۈچۈن يىغلاۋاتىمەن-دە! — دەپتۇ ھېلىقى ئادەم.

264. داۋالاش قىيىن

ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار بولغان بىر ئادەم ئىگىرىغان پېتى دوختۇرخانىغا كەپتۇ. دوختۇر ئۇنىڭ كېسىلىنى تەپسىلىي تەكشۈرگەندىن كېيىن سوراپتۇ:

— تاماكىنى تاشلىيالامسىز؟

— تاماكىنى نەچچە يۈز قېتىم تاشلاپ باققانمەن.

— ھاراقنى تاشلىيالامسىز؟

— ھاراق ئىچمىسەم بىر كۈنمۇ ياشىيالمايمەن،

ئۇنداقتا كېسىلىڭىزنى داۋالاپ ساقايتماق ناھايىتى قىيىن!

— بىراق مەن بۇنداق بالدۇر ئۆلۈپ كېتىشنى خالىمايمەن.

— . . . ؟

— ئۆلۈپ كېتىپ قالسام، تاماكىمۇ چېكەلمەي، ھاراقمۇ ئىچەلمەي قالىمەن.

265. ئوچۇق-يورۇقلۇق ۋە سەمىمىيلىك

بىر يىگىت بىلەن بىر قىز كوچىدا ئۇچرىشىپ قاپتۇ، ئاردىدىن بىرنەچچە كۈن ئۆتمەيلا، توي قىلىشقا كېلىشىپتۇ.

يىگىت ھاياجانلانغان ھالدا قىزنىڭ قولىنى تۇتۇپ تۇرۇپ، ئېغىز ئېچىپتۇ:

— سىز ھەقىقەتەن بەك ئوبدان قىز ئىكەنسىز، مەن ئاغىنەم سامىرادەك چىرايلىق، دۆلەتمەن ۋە پۇلدار بولمىساممۇ، لېكىن سىز مېنى مۇشۇنداق قىزغىن سۆيۈۋاتمىسىز، مەن بۇنىڭدىن قانداقمۇ تەسىرلەنمەي تۇرالاي؟ مەن سىزنى چوقۇم ئۆمۈرۋايەت سۆيىمەن!

قىز ئۇنىڭ گەپلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ھاياجانلانغىنىدىن قاش-قاپاقلىرىنى ئۇچۇرۇپ، يىگىتنىڭ قولىنى چىڭ سىقىپ تۇرۇپ، دەپتۇ:

— سىزنىڭ سەمىمىيلىكىڭىز ۋە ئوچۇق-يورۇقلۇقىڭىزغا ئىنتايىن قايىلمەن. لېكىن ھازىر مېنىڭ سىزگە بىرلا تەلىپىم بار: سامىرانىڭ ئادرېسىنى تېزرەك ئېيتىپ بەرسىڭىز!

266. ئۆمۈ كەلسۇن

بىخىل بىر ئادەم دوستى بىلەن ئۆزۈن يىل كۆرۈشمىگەنىكەن، بىر كۈنى ئۇلار كوچىدا ئۇچرىشىپ قاپتۇ. دوستى ئۇنى

ئۆيىدە بىرنەچچە كۈن تۇرۇپ كېتىشكە تەكلىپ قىپتۇ.

ئەتىسى بىخىل ئادەم دوستىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ قونۇپ قاپتۇ. شۇ قونغانچە قونۇۋېرىپتۇ، كېتىدىغانلىقىنى قىلچە شەپىسىمۇ يوقمىش.

دوستى نائىلاج ئۇنىڭ سەمىگە ساپتۇ:

— ئۆيىڭىزدىن ئايرىلغىلى ئۇزۇن بولۇپ كەتتى، خوتۇنىڭىز سىزنى بەكمۇ سېغىنىپ كەتتىمكىن دەيمەن...

بىخىل ئادەم شۇ ھامان ئۇنىڭ سۆزىگە لوقما ساپتۇ:

—خوتۇنۇمغا كۆڭۈل بۆلگەنلىكىڭىزدىن ئىنتايىن مىننەتدار-مەن، مەن دەرھال ئۇنىڭغا تېلېگراممىا بېرىۋېتەي، ئۇمۇ بۇ يەرگە كېلىپ قونسۇن.

267. ئەرەبچە كۈلۈۋاتىدۇ

ئىنگلىز تىلى ئوقۇتقۇچىسى دەرس ئۆتۈشتىن ئاۋۇال ئوقۇغۇچىلارغا:

— مېنىڭ دەرسىمدە ھېچكىمنىڭ ئەرەبچە سۆزلىشىگە روخسەت قىلىنمايدۇ، — دەپتۇ.

ئوقۇغۇچىلار راستتىنلا بەلگىلىمىگە ئەمەل قىلىپ، زادىلا ئەرەپچە سۆزلىمەپتۇ.

دەرستىن چۈشۈشكە ئاز قالغاندا، بىر ئوقۇغۇچى ئۆزىنى تۇتۇۋالالماي كۈلۈپ كېتىپتۇ. ئۇنىڭ يېنىدا ئولتۇرغان بالا قولىنى كۆتۈرۈپ، دەپتۇ:

— مۇئەللىم، ئۇ ئەرەبچە كۈلۈۋاتىدۇ.

268. ئۇيالمامسەن

بىر كىچىك بالا ھەمرىيىغا:

— داداڭ موزدۇز بولسىمۇ، سىڭلىڭ تۇغۇلغاندا پۇتىدا كەشـ
مۇ يوقمىشقۇ، — دەپتۇ.

— سىنىڭ داداڭ چىش دوختۇرىغۇ، — دەپتۇ يەنە بىـر
بالا، — لېكىن ئۇكاڭ تۇغۇلغاندا بىر تال چىشىمۇ يوق تۇغۇلۇپتۇ،
سەن بۇنىڭدىن ئۇيالمامسەن؟

269. ھەممىسى تاتلىق ئىكەن

دادىسى: ئىراق خورمىسىدىن ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟

ئوغلى: ئېلىپ كەلدىم.

دادىسى: قانداق، تاتلىقمىكەن؟

ئوغلى: بەكمۇ تاتلىقكەن، تېتىپ باقسام ھەممىسى تاتلىق چىقتى.

270. دۇئىلغا چۇشۇش

بىر خېرىدار ئالدىراپ-تېنەپ سوغۇق ئېچىملىكلەر دۇكىنىغا
كىرىپتۇ-دە، ھاسىرىغان ھالدا دۇكاندارغا قاراپ:

— بىر ستاكان ئېچىملىك بېرىڭ، ئۇنى ئىچىپ بولۇپلا
بىرسى بىلەن دۇئىلغا چۇشىمەن! — دەپتۇ.

دۇكاندار ئۇنىڭغا بىر ستاكان گاز سۇ بېرىپتۇ. ئۇ گازسۇنى
بىر كۆتۈرۈشتىلا ئىچىۋېتىپ، يەنە ئېغىز ئېچىپتۇ:

— يەنە بىر ستاكان ئېچىملىك كەلتۈرۈڭ، دۇئىل ھازىرلا

باشلىنىدۇ.

دۇكاندار ئاچچىغلانغان ھالدا:

— سىز زادى كىم بىلەن دۇئىلغا چۈشمەكچى؟ — دەپ سوراپتۇ.

يېنىمدا بىر تىنىمۇ يوق، — دەپتۇ خېرىدار، — ئەلۋەتتە سىز بىلەن دۇئىلغا چۈشمەن-دە!

271. پىكاپ ئوغرىلاش

بىر ئوغرى بىر پىكاپنى ئوغرىلىۋاپتۇ.

— پىكاپنى نېمىشقا ئوغرىلىدىڭ؟ — دەپ سوراپتۇ ئادۇۋاكات.

— ئېپەندىم، — دەپتۇ ئوغرى ئاغزى-ئاغزىغا تەگمىگەن ھالدا، — قارىسام بۇ پىكاپ قەبرىستانلىققا تۇرۇپتۇ، ئۇنىڭ ئىگىسى ئۆلۈپ كەتكەن بولسا كېرەك دەپ ئويلاپ قاپتىمەن.

272. ئات دېگەن نېمە ئۇ

ئۇچ جىنايەتچى قولاقلىرىغچە قىزىرىشىپ، ئۆزىنىڭ ئەڭ بالدۇر تۇرمىگە كىرگەنلىگىنى ئىسپاتلاشقا تىرىشىپتۇ.

— مەن تۇرمىگە كىرگەندە پويىز تېخى كەشىپ قىلىنمىغان! — دەپتۇ بىرىنچى جىنايەتچى.

— مەن كىرگەندە، كىشىلەر سەيلىي-سايادىكى بارسا ئات مىنەتتى، — دەپتۇ ئىككىنچىسى.

— ئات دېگەن نېمە ئۇ؟ — دەپتۇ ئۈچىنچى جىنايەتچى.

273 . پەرق

— پىل بىلەن چۈننىڭ ئوتتۇرىسىدا قانداق پەرق بار؟— دەپ سوراپتۇ ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىلاردىن.

— پىلنىڭ خارتومى بار، چۈننىڭ يوق،— دەپتۇ بىرىنچى ئوقۇغۇچى.

— پىلنىڭ قانىتى يوق، — دەپتۇ ئىككىنچى ئوقۇغۇچى.

— ئەڭ مۇھىم پەرق شۇكى،— دەپتۇ ئۈچىنچى ئوقۇغۇچى،— چۈندىن پىلنىڭ ئۈستىگە قونۇۋالالايدۇ، لېكىن پىل چۈننىڭ ئۈستىگە قونۇۋالالمايدۇ.

274 . تۇخۇم

ھازىرقى زامان رەسىملىرى كۆرگەزمىسىدە بىر ئادەم بىر پارچە رەسىم ئالدىغا كېلىپ توختاپتۇ-دە، ئۇنىڭغا ئەستايىدىللىق بىلەن سەپسالغاچ، رەسسامغا دەپتۇ:

— بۇ رەسىمنى ئەجەپمۇ قاملاشتۇرۇپ سىزىپسىز، بۇنى كۆرۈپ ئاغزىمغا سىغىرىق سۇ كېلىپ كەتتى.

— قويۇق پېتىۋاتقان مەنزىرىنى كۆرۈپ ئاغزىڭىزغا سىغىرىق سۇ كەلگىنى نېمىسى؟— دەپ سوراپتۇ رەسسام ھەيران بولغان ھالدا.

— مەن تېخى سىزنى پىششىق تۇخۇم سىزغانمىكەن دەپتىمەن!— دەپ جاۋاب بېرىپتۇ رەسىم كۆرۈۋاتقان ئادەم.

275. تەلەپ قويۇش

يىگىت: خېنىم، سىز گۈلدەك چىرايلىق ئىكەنسىز.
قىز: رەھمەت.
يىگىت: خېنىم، سىز ئايدەك نازاكەتلىك ئىكەنسىز.
قىز: رەھمەت!
يىگىت: خېنىم، سىز زەمزەم سۇيىدەك پاك ئىكەنسىز.
قىز: رەھمەت!
يىگىت: خېنىم، ماڭا تىگىشنى خالامسىزكىن؟
قىز: ئېرىمگە ئوخشاش ئۇششاق سۆز بىر ئادەمكەنسىزغۇسىز!

276. سەۋرچانلىق

بىر ئەر كىشى ئىشىكنى چەككەنىكەن، سېرىق چاچلىق گۈزەل بىر ئايال ئىشىكنى ئېچىپتۇ.
— ئېرىڭىزگە دەيدىغان گېپىم بار ئىدى، دېسەم بولارمۇ؟
— دەپتۇ هېلىقى ئەر كىشى.
— كەچۈرۈڭ، — دەپتۇ ئايال كۈلۈپ، — ئېرىم كومانداۇرۇپكىغا چىقىپ كەتكەن، ئىككى هەپتىدىن كېيىن قايتىپ كېلىشى مۇمكىن.
— هېچۇەقەسى يوق، — دەپتۇ هېلىقى ئەر كىشى، — مەن ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇراي.

277. ئىتنى ئۇرۇش

بىر ئىت دېھقانغا ئېتىلىپ كەلگەنىكەن، دېھقان غالجىرلاشقان

ئىتنى ئىلاجسىز ئارا تىقىپ ئۆلتۈرۈۋېتىپتۇ، ئىتنىڭ ئىگىسى دېھقان ئۇسسدىن ئەرز قىپتۇ.

- ناۋادا سىز، — دەپتۇ سودىيە، — ئارىنىڭ ئۆچىنى ئىشقا سالماي ئىتنى ئارا سېپى بىلەن ئۇرغان بولسىڭىز، بۇنداق پېشكەللىككە قالمايتىڭىز غۇ؟

— راست شۇنداق، — دەپتۇ دېھقان، — ناۋادا ھېلىقى ئىت ماڭا ئارقىسىچە ئېتىلىپ كەلگەن بولسا شۇنداق قىلغان بولاتتىم، سودىيە ئەپەندىم!

278. زېرەكلىك

كەچ سائەت ئون ئەپچۈرىسىدە مەست بولۇپ قالغان توم مەيداندا ئۆمىلەپ يۈرۈپ بىرنېمە ئىزدەشكە باشلاپتۇ، بىرمۇنچە كىشى قىزىقسىنىپ ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىۋاپتۇ. ئارىسىدىن ئۇزۇن ئۆتمەيلا چارلىغۇچى ساقچى يېتىپ كەپتۇ.

— بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىۋاتىسىز؟

— پۇل قاپچۇقۇمنى ئىزدەۋاتىمەن.

— پۇل قاپچۇقىڭىزنى يىتتۈرۈپ قويدىڭىزمۇ؟

— شۇنداق، ئۇرمانلىقتا يىتتۈرۈپ قويدۇم.

— ئۇنداقتا بۇ يەردىن ئىزدەپ يۈرگىنىڭىز نېمىسى؟

— ئەلۋەتتە مۇشۇ يەردىن ئىزدەيمەن-دە!

— نېمىشقا؟

— چۈنكى بۇ يەر يورۇق.

279. ئۆلچەملىك جاۋاب

ئوقۇتقۇچى خەرىتىدىكى پارىژ شەھىرىنىڭ ئورنىنى بارمىقى بىلەن كۆرسىتىپ تۇرۇپ، ئوقۇغۇچىلاردىن سورايتۇ:

— بۇ نېمە؟

سەككىز ياشلىق جوننى شۇ ھامان جاۋاب بېرىپتۇ:

— بىر بارماق.

280. ئوغرىنىڭ ياخشى ئىشى

— ئويلاپ باققىنا، — دەپتۇ سودىيە بىر ئادەتتىلىگەن ئوغرىغا قاراپ، — مۇشۇ ئۆمرۈڭدە ئەسكى ئىشتىن باشقا بىرەر ياخشى ئىشىڭ قىلىپ باققانمۇ سەن؟

— قىلغان! مەن جانابلىرىنى ۋە ساقچىلارنى ئىشسىز قېلىشتىن ساقلاپ كېلىۋاتىمەن!

281. كىم ئەڭ ھورۇن

دادىسى: توم، سىلەرنىڭ سىنىپىڭلاردا كىم ئەڭ ھورۇن؟

توم: بىلمەيمەن، دادا.

دادىسى: مېنىڭچە سەن بىلىسەن. ئويلاپ باققىنا، ھەممە ئوقۇغۇچى تىرىشىپ تاپشۇرۇق ئىشلەۋاتقاندا، كىم ئۆگىنىش قىلماي، ئۇ يان-بۇ يانغا قاراپ بىكار ئولتۇرىدۇ؟

توم: مۇئەللىم.

282. بىر ئېغىز سۆز

— مىنىستىر مەن بىلەن تېلېفوندا سۆزلەشتى.

— بەك قالتىس ئىش بوپتۇ، ئۇ ساڭا نېمە دېدى؟

— ئۇ پەقەت: "ئاپلا، تېلېفوننى خاتا ئۇرۇپ قويۇپتىمەن!" دېگەن بىر ئېغىز سۆزنىلا قىلدى.

283. قىزىڭىزنى بەكرەك ئالغۇم بار

— مەن قىزىڭىزنى ئۆز ئەمرىمگە ئالسام دەيمەن، — دەپتۇ بىر يىگىت.

— سىز خوتۇنۇم بىلەن سۆزلىشىپ كۆردىڭىزمۇ؟ — دەپتۇ قىزنىڭ دادىسى.

— سۆزلەشتىم، لېكىن مېنىڭ قىزىڭىزنى بەكرەك ئالغۇم بار.

284. توي قىلىش

بىر كىچىك ئوغۇل بالا ئۆزى بىلەن بىللە ئويناۋاتقان كىچىك قىز بالىدىن سوراپتۇ:

— سەن چوڭ بولغاندا مەن بىلەن توي قىلىشنى خالامسەن؟

— ئاپلا، بولمايدۇ، — دەپتۇ قىز بالا، — مەن ساڭا بەك ئامراق، لېكىن سەن بىلەن توي قىلالمايمەن.

— نېمىشقا؟

— چۈنكى بىزنىڭ ئۆيدە ئۆيىمىزدىكىلەرلا بىر بىرى بىلەن توي قىلىدۇ. مەسىلەن، دادام ئانامنى ئاپتىكەن، مۇمام بۇۋامغا

تىگىپتىكەن، تاغام يەڭگەم بىلەن توي قىلىپتىكەن، ھەممەيلەن شۇنداق.

285. ئىشچىنىڭ جاۋابى

— ئاتلىشمچە، — دەپتۇ زاۋۇت خوجايىنى ئىشتىن بوشىتىلغان ئىشچىغا قاراپ، — مەن ئۆلگەندىن كېيىن قەبرەمگە تۆكۈرمەكچى بوپسەن-ھە؟

— خاتىرجەم بولۇڭ، مەن بۇ نىيىتىمدىن ياندىم، چۈنكى مېنىڭ ئۆچىرەتتە تۆرغىدەك سەۋرىتاقىتىم يوق.

286. خوتۇننىڭ كۆزى

A: ئۆتكەن ھەپتە خوتۇنۇمنىڭ كۆزىگە قۇم كىرىپ كېتىۋىدى، دوختۇر چاقىرىش ئۈچۈن ئۇچ كوي خەجلىدىم.

B: ھېچقانچە گەپ ئەمەسكەنغۇ ئۇ، ئۆتكەن ھەپتە خوتۇنۇمنىڭ كۆزىگە پەلتۇ كىرىۋېلىۋىدى، 300 كوي سەرپ قىلدىم.

287. ئۇرۇشنى توختىتىش چارىسى

— ئۇرۇشنى مەڭگۈ توگىتىپ، دۇنيانى تىنچلىققا ئىگە قىلىشنىڭ بىرەر چارىسى بارمۇ؟

— بار! ناۋادا قايسى تەرەپ يەڭسە، شۇ تەرەپ ئۇرۇشنىڭ پۈتۈن چىقىمىنى تۆلەيدۇ دەپ بەلگىلىمە چىقىرىلسا، ئىشىنەمەنكى، ھەرقانداق ئۇرۇش يۈز بەرمەيدۇ.

288. سەۋەنلىك كىمدە

ئوقۇنقۇچى: توم، تاپشۇرۇقىڭغا قارىغىنا، قانداق ئىشلىگىنىڭ بۇ؟ سەندەك بالىنى زادىلا كۆرۈپ باقماپتىكەنسەن، بەكمۇ دۆت نېمىكەنسەن، شۇنچە كۆپ خاتالىققا يول قويغان بارمۇ؟

توم: مۇئەللىم، تاپشۇرۇقنى دادام ئىشلىشىپ بەرگەن.

289. ئەمەلىيرەك گەپ قىلىڭ

خېرىدار: ھەي، بۇ قېتىملىق قوتۇرمىنىڭ نېمىشقا قىيمىسى يوق؟

كۇتكۇچى: ئەمەلىيرەك گەپ قىلىڭچۇ، قىيمىسى ئازراقمۇ بولسا بارىدۇ!

290. قانۇنىي ئاساس

پىتكا باشقىلارنى چوشقا دەپ تىللىغانلىقتىن، سودىتىن چاقىرتىلىپ، 70 روبلى جەرىمانە قويۇلۇپتۇ.

— بۇ ھۆكۈم ئادىل بولماي قالدى! — پىتكا ئۇۋال بولغان ھالدا ۋارقىرىۋېتىپتۇ، — ئۆتكەندە خەقنى چوشقا دەپ تىللىسام، پەقەت 30 روبلىلا جەرىمانە قويۇلغانىدى،

— چوشقا گۆشى ياھاسىنىڭ ئۆسكەنلىكىنى بىلمەمسىز؟

— دەپتۇ سودىيە ئاۋازىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ.

291. ئۇستاتلىق

بىر خېرىدار توشقان تېرىسىدىن تىكىلگەن بىر جۇۋا سېتىۋالماقچى بوپتۇ.

— مەن بۇ جۇۋىنى قەۋەتلا ياقىتۇرۇپ قالىدىم. بۇ جۇۋا يامغۇردىن قورقامدۇ؟

— ئەلۋەتتە قورقمايدۇ.--دەپتۇ مال ساتقۇچى، — كۈنلۈك كۆتۈرۈۋالغان توشقانىنى ئۆچرىتىپ باققانمۇسىز؟

292. ئۆيدە يەنە تۇز بارمۇ؟

ئېرى شورپىنى تېتىپ بېقىپ، خوتۇنىدىن سوراپتۇ:

— ئۆيدە يەنە تۇز بارمۇ؟

— بولمامدىغان، — دەپتۇ خوتۇنى، — مانا ھازىرلا ئەپكېلىپ بېرەي.

— بولدى، سۆيۈملۈكۈم، مەن تېخى سىزنى ئۆيدىكى تۇزنىڭ ھەممىسىنى شورپىغا سېلىۋەتكەن بولسا كېرەك دەپ ئويلاپ قاپتىمەن.

293. ماتېماتىكاشۇناسنىڭ مۇھەببەتلىشىشى

ماتېماتىكاشۇناس مەشۇقى بىلەن باغچىدا سەيلە قىلىۋاتقاندا، مەشۇقى ئۇنىڭدىن:

— يۇزۈمدە سەپكۈن كۆپمېسەپ كەتتى، سىز راستىنلا باشقىچە ئويلاپ قالمامسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ھەرگىز باشقىچە ئويلىمايمەن! — دەپتۇ ماتېماتىكاشۇناس

مۇلايىملىق بىلەن جاۋاب بېرىپ، — دۇنياغا كۆز ئاچقاندىن بۇيان ئەڭ ياقتۇرۇپ كېلىۋاتقىنىم سان-سىفىرلار بىلەن ھەپىلىشىش.

294. ئۆمۈر چەكلىك

ژوگزالدا بىر ئادەم سوراپتۇ:

— ئېيتىڭا، ئاخىرقى پويىز قاچان ژارشاۋاغا قاراپ يولغا چىقىدۇ؟

— ئاخىرقى پويىز دەمىسىزا؟ بۇ ئۆمرىڭىزدە ئۇنى كۆرۈش سىزگە نىسىپ بولماسمىكىن!

295. بۇرۇنقى ۋە كېيىنكى ئەر

A: مېنىڭ خوتۇنۇم دائىم بۇرۇنقى ئېرىنى تىلغا ئېلىپ، بەكمۇ ئاچچىغىمنى كەلتۈرىدۇ.

B: سىز ھەقىقەتەن تەلەيلىك ئىكەنسىز، مېنىڭ خوتۇنۇم ھەمىشە كەلگۈسىدىكى ئېرىنى تىلغا ئالىدۇ.

296. جايىدا بېرىلگەن جاۋاب

ئاندىرىسىن بەكمۇ ئاددىي-سادىدا بولۇپ، بىر قېتىم ئۇ يىرتىق شىلەپىنى كىيىپ كوچىغا چىقىپتۇ.

— بېشىڭىزدىكى نېمە ئۇ؟— دەپتۇ بىر يولۇچى ئۇنى مازاق قىلىپ، — شۇنىمۇ شىلەپە دېگىلى بولامدۇ؟

— شىلەپىڭىزنىڭ ئاستىدىكى نېمە ئۇ؟— دەپتۇ ئاندىرىسىن جاۋابەن، — شۇنىمۇ كاللا دېگىلى بولامدۇ؟

297. رەددىيە بېرىش

گېرمانىيەنىڭ داڭلىق شائىرى گېتېنىڭ گېنى يەھۇدى بولغاچقا، كىشىلەرنىڭ يولسىز مەسخىرىسىگە ئۇچراپ تۇرىدىكەن. بىر كۈنى كەچتە بىر ساياھەتچى ئۇنىڭغا قاراپ دەپتۇ:

— مەن بىر كىچىك ئارالنى بايقاپ قالدىم، بۇ ئارالدا يەھۇدى بىلەن ئېشەك يوق ئىكەن ئەمەسمۇ!

گېتېنىڭ گېنى ئۇنىڭغا قاراپ قويۇپ، چىرايىنى قىلىچە ئۆزگەرتمەستىن، دەپتۇ:

— قارىغاندا ئىككىمىز ئۇ ئارالغا بارمىساق، بۇ نۇقسانلىق تۇغۇلمىغۇدەك!

298. يول سوراش

— ئېيتىڭا، بۇ يول قەيەرگە بارىدۇ؟

— كەچۈرۈڭ، بۇ يول مۇشۇ يەردىلا تۇرىدۇ، ھېچ يەرگە بارمايدۇ!

299. ئەقىللىق بالا

برانت ئەپەندى كىچىك ئوغلىدىن بەكمۇ ئىپتىخارلىنىدىكەن. بىر قېتىم ئۇ بىر مېھمانغا كىچىك ئوغلىنىڭ بەكمۇ ئەقىللىق ئىكەنلىكىنى سۆزلەپ بېرىپتۇ.

— بالام ئەمدىلا ئىككى ياشقا كىردى، — دەپتۇ ئۇ مېھمانغا قاراپ، — شۇنداقتىمۇ ئۇ ھەرقانداق ھايۋاناتنى تونۇيالايدۇ، چوڭ

بولغاندا جەزمەن قالتىس بىئولوگ بولىدۇ. كېلىك، ئۇنىڭ هايۋانلارنى قانداق تونۇيدىغانلىقىنى كۆرۈپ بېقىڭ.

ئۇ كىتاب ئىشكاپىدىن بىئولوگىيىگە ئائىت بىر كىتابنى ئېلىپ، بالىسىنىڭ تىزى ئۈستىگە قويۇپتۇ-دە، كىتابنى ۋاراقلاپ، بىر زىراپىنىڭ رەسمىنى كۆرسىتىپ، سوراپتۇ:

— بۇ نېمە، قوزام؟

— ئات.

—برانت ئەپەندى يەنە يولۋاسنى كۆرسىتىپ، بالىسىدىن ئۇنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى سوراپتۇ.

— مۇشۇك.

ئۇ يەنە بىر شىرنى كورسىتىپ:

— بۇ نېمە؟ - دەپ سوراپتۇ.

— ئىت.

شۇنىڭ بىلەن برانت ئەپەندى بىر شىمپانزا[1]نى كۆرسىتىپتۇ.

— بۇ دادام! — دەپتۇ بالا خۇشاللىق بىلەن ۋارقىراپ.

300. ئەڭ يېقىن يول

— ئەپەندىم، ساقچى ئىدارىسىغا بارىدىغان ئەڭ يېقىن يولنى ئېيتىپ بەرسىڭىز قانداق؟

— بۇ بەكمۇ ئاددىي ئىش، سىز ئۇ تەرەپتىكى گۆش دۇكىنىغا كىرىپ، بىرقانچە پارچە كالا گۆشىنى پۇل تۆلىمەيلا ئېلىپ

---

① ئادەمسىمان قارا مايمۇن—تەرجىماندىن.

ماڭدىغان بولسىڭىز، بىرنەچچە مىنۇتتىن كېيىنلا يېتىپ بارىسىز.

本书根据北京师范大学出版社 1993 年 5 月第 1 版北京第 1 次印刷版本选译出版。

بۇ كىتاب بېيجىڭ سىفەن داشۇ نەشرىياتى تەرىپىدىن 1993-يىل 5-ئايدا نەشر قىلىنغان 1-نەشرى بېيجىڭ 1-باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئالىمجان سابىت
مەسئۇل كوررېكتورى: خۇدابەردى خېلىل

چەت ئەل يۇمۇرلىرى

تەرجىمە قىلغۇچى: مۇھەممەت ئىمىن
نەشر قىلغۇچى: مىللەتلەر نەشرىياتى
ۋە تارقاتقۇچى
(بېيجىڭ غەربىگلى شىمالىي كوچا 5-قورۇ، پوچتا نومۇرى: 100013)
سانقۇچى: جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلىرى
تىزغۇچى: مىللەتلەر نەشرىياتى ئېلېكترونلۇق مەنبەئە سىستېمىسى
باسقۇچى: مىللەتلەر باسما زاۋۇتى
1995-يىل 7-ئايدا 1-قېتىم نەشر قىلىندى
1995-يىل 7-ئايدا بېيجىڭدا 1-قېتىم بېسىلدى
باھاسى: 4.00 يۈەن

كۆلكه ئۆمۈرنى ئۇزارتىدۇ، كۆلەي
دېسەڭىز بۇكتابنى كۆرۈڭ!

هۆسن خەتلەرنى ياسىن مۇھەممەت يازغان

ISBN 7-105-02196-9

ISBN 7—105—02196—9/I.519
民 文（维 ） 定价：4.00 元